

BOSNA I HERCEGOVINA –БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА- BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FBiH

PROGRAM POČETNE OBUKE I PROGRAM STRUČNOGA USAVRŠAVANJA ZA 2024

Decembar 2023.

BOSNA I HERCEGOVINA – БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FBiH

PROGRAM POČETNE OBUKE I PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA 2024. GODINU

decembar 2023. godine

SADRŽAJ

PREDGOVOR	6
UKRATKO O CENTRU	8
METODOLOGIJA REALIZACIJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA	9
NAČINI REALIZACIJE.....	12
POČETNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA	14
2. OBUKA ZA PRIPRAVNIKE U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA U F BIH	23
KONTINUIRANA OBUKA	30
3. PROGRAM OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I TUŽILACA PREMA PROGRAMU VSTV-a BOSNE I HERCEGOVINE	31
ZAJEDNIČKE OBUKE ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I NOVOIMENOVANE TUŽIOCE TOKOM 2024.GODINE	33
3.2. TEME I SEMINARI SAMO ZA NOVOIMENOVANE TUŽIOCE	43
3.3. TEME I SEMINARI SAMO ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE.....	47
KONTINUIRANA OBUKA SUDIJA I TUŽILACA.....	54
4. EVROPSKO PRAVO.....	55
5. LJUDSKA PRAVA	56
6. USTAVNO PRAVO	66
7. KRIVIČNO PRAVO	67
8. MEĐUNARODNO HUMANITARNO PRAVO-RATNI ZLOČINI.....	88
9. SPECIJALISTIČKE OBUKE.....	90
9.1. KOORDINACIONI SASTANCI TUŽILACA IZ FBIH I RS KOJI RADE NA MALOLJETNIČKOM REFERATU	90
9.3. PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU	94
9.4. SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BIH.....	100
9.5. SPECIJALISTIČKA OBUKA JACA-OBUKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE	101
9.6. USAID PROJEKAT PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE U BIH	103
PRVA GODINA OBUKE NOVE GRUPE SUDIJA I TUŽILACA.....	104
9.7. PROJEKAT „JAČANJE TUŽILAČKIH KAPACITETA U SISTEMU KRIVIČNOG PRAVOSUĐA“.....	107
10. PREKRŠAJNO PRAVO.....	109
11. GRAĐANSKO PRAVNA OBLAST.....	112
PARNIČNO PROCESNO PRAVO.....	118
12. IZVRŠNO PRAVO	127
13. RADNO PRAVO	131
14. PRIVREDNO PRAVO	133
15. VANPARNIČNI POSTUPAK	137
16. UPRAVNO PRAVO	139
17. PORODIČNO PRAVO	141

18. MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO	143
19. PROFESIONALNA ETIKA.....	144
20. OBUKA ZA SUDSKI I TUŽILAČKI MENADŽMENT	149
RAZVOJ SISTEMA MENTORSTVA U SUDOVIMA I TUŽILAŠTVIMA	156
21. POSEBNE TEME.....	159
22. EDUKACIJA EDUKATORA	164
23. UČENJE NA DALJINU/E-UČENJE	168
24. EVROPSKA MREŽA ZA EDUKACIJU PRAVOSUĐA/EUROPEAN JUDICIAL TRAINING NETWORK (EJTN)	171
25. STUDIJSKE POSJETE I SEMINARI KOJI SE ODRŽAVAJU U INOZEMSTVU.....	173
26. SAVJETOVANJA U SARADNJI CENTRA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BIH.....	174
26.1. ZAJEDNIČKA SAVJETOVANJA CENTARA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BIH I REPUBLIKE SRPSKE	174
PRIJAVNI OBRASCI ZA 2024.GODINU	176

PREDGOVOR

Poštovane/i,

Imam posebnu čast i zadovoljstvo predstaviti Vam Program početne obuke i program stručnog usavršavanja za 2024. godinu (u nastavku: Program).

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine svake godine, u okviru svoje zakonske djelatnosti, kreira i realizuje godišnji Program.

Centar je izvršio konsultacije sa svim domaćim i međunarodnim organizacijama koje učestvuju u organizaciji stručnog usavršavanja nosilaca pravosudnih funkcija u Bosni i Hercegovini. Svakako da dobar dio programa proizilazi iz projekata međunarodne zajednice, međunarodnih institucija i organizacija koji se odnose na podršku, saradnju i jačanje pravosudne zajednice u Bosni i Hercegovini, što ima odraza i na edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija.

Neizostavan korak u kreiranju Programa su izvještaji Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine, preporuke Stalne komisije za edukaciju VSTV te brojni drugi strateški dokumenti – nacionalni i entitetski, koji za predmet imaju edukaciju pravosuđa. U tom smislu, svi ovi dokumenti su u izradi Programa razmatrani i uvažene preporuke.

Realizacija Programa prilagođena je u najvećoj mogućoj mjeri finansijskim i drugim mogućnostima Centra, kao i pravosudnih institucija. Program je kreiran kao i svi prethodni sa naglaskom na tradicionalni način realizacije uživo radionica, seminara, obuka i konferencija kao i online obuka.

Nastojali smo pripremiti nove teme, obogatiti sadržaje rada, zastupiti mnoge pravne oblasti, naglasiti i pospješiti teme iz oblasti etike, ljudskih prava i privrednog prava, aktuelizirati teme i prakse iz građanskog i krivičnog prava, sa akcentom na borbu protiv korupcije, organiziranog kriminala i jačanje kapaciteta pravosudnih institucija; trgovine ljudima, nasilja u porodici i zaštite i postupanja sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

Uvažavajući sve naprijed navedeno, kao i obaveze prema strateškim dokumentima u Bosni i Hercegovini, kreirali smo Program početne obuke i program stručnog usavršavanja za 2024 godinu, kojim je planirana realizacija nekoliko programa:

Program obuke pripravnika – novi program obuke od VSTV BiH;

Programa početne obuke stručnih saradnika tri generacije stručnih saradnika;

Posebna obuka za novoimenovane sudija i novoimenovane tužioce i

Program kontinuirane obuke nosilaca pravosudnih funkcija koji obuhvata obuke za rukovodni kadar u pravosudnim institucijama, 8 specijalističkih programa obuke u domenu organiziranog kriminala i visoke korupcije, programa specijalističke obuke sudija i tužilaca prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, specijalističke obuke na temu seksualnog iskorištavanja djece u digitalnom okruženju, specijalistička obuka za sudije koji rade na predmetima korupcije i organiziranog kriminala; edukacije edukatora, obuka sudija mentora, nastavak obuke konsultativnih tužilaca mentora, online učenja na daljinu, te oko 110 edukativnih aktivnosti iz programa kontinuirane obuke krivične, građanske, izvršne upravne, etike i 8 savjetovanja: XXII savjetovanje iz krivične oblasti u Neumu, XIX savjetovanje iz građanske oblasti na Jahorini, Tradicionalno savjetovanje iz građanskog i trgovačkog prava u Neumu, Oktobarski pravnički dani u Banja Luci, XVII savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini u Neumu, VIII savjetovanje iz prekršajne oblasti i Savjetovanje iz porodičnog prava u Mostaru Savjetovanje iz građanske oblasti u Zenici.

Nadamo se da ćete u ponuđenim edukativnim aktivnostima odabrati one koje će Vam pomoći da postizete još bolje rezultate u svom radu.

S poštovanjem,

DIREKTOR
Dr. sc. Arben Murtezić

UKRATKO O CENTRU

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine (u nastavku: Centar) osnovan je Zakonom o Centru za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 24/02, 40/02, 59/02 i 21/03). Centar je, u skladu sa Zakonom, javna ustanova sa posebnim ciljem i ima svojstvo pravnog lica.

1. Pod nadzorom VSTV BiH, Centar organizira kontinuirano stručno usavršavanje sudija i tužilaca.
2. Prema uputama i pod nadzorom VSTV BiH, Centar organizira nastavu za početnu obuku osoba koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca.

Cilj Centra je da, pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, osigura da se programi edukacije za sudije i tužioce utvrđuju i provode u smislu kriterija otvorenosti, stručnosti i nepristrasnosti, koji čine sastavni dio obavljanja sudske i tužilačke djelatnosti.

Upravni odbor Centra je organ upravljanja i sastoji se od devet članova, predstavnika sudskih i tužilačkih organa, profesionalnih udruženja i istaknutih pravnih stručnjaka. Članove Upravnog odbora proglašava Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH. Prvi sastav Upravnog odbora imenovan je u septembru 2002. godine.

Centrom rukovodi direktor Centra. Unutrašnju organizaciju Centra čine dva odsjeka: Odsjek za programske i edukativne poslove i Odsjek za finansijske, pravne i opće poslove.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dužna je da osigura godišnji budžet za rad Centra.

Centar treba da osigura stručno usavršavanje u oblasti tumačenja i primjene materijalnih i procesnih zakona, etičkih standarda, najnovijih naučnih i stručnih dostignuća u oblasti prava, sudske i tužilačke prakse drugih zemalja, te u drugim oblastima koje odredi Upravni odbor Centra.

METODOLOGIJA I REALIZACIJA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu:Vijeće) je ramatrajući Programe početne obuke i programe stručnog usavršavanja Centara Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2023. godinu broj: 07-13-3-31-3/2024 od 18.01.2024. godine, uputilo nosioce pravosudnih funkcija na niz obaveznih obuka tokom 2024. godine i obavezalo nosioce pravosudnih funkcija na pohađanje obuke prema referatu na kojem rade.

Odlukom se određuju opšta i posebna pravila o obaveznoj obuci koja će se primjenjivati u 2024. godini.

OPŠTA I POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOJ OBUCI KOJA ĆE SE PRIMJENJIVATI U 2024. GODINI.

OPŠTA PRAVILA O OBAVEZNOSTI POČETNE OBUKE

III

- (1) Sudije i tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su pohađati cjelokupni Program početne obuke za novoimenovane nosioce pravosudne funkcije koji se provodi u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon preuzimanja dužnosti.*
- (2) Tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su učestvovati i u programu mentorstva koji se u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini sprovode u skladu sa Pravilnikom o postupku određivanja i načinu rada konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 30/21).*
- (3) Sudije koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su učestvovati i u programu mentorstva koji se u sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine provodi u skladu sa Pravilnikom o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje Visoki sudski i tužilački savjet BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 83/22).*
- (4) Rukovodioci pravosudnih institucija dužni su omogućiti učešće novoimenovanim sudijama i tužiocima u navedenoj početnoj obuci.*

OPŠTA PRAVILA O OBAVEZONOM STRUČNOM USAVRŠAVANJU

IV

- (1) Ostale sudije i tužioci su obavezni u toku godine ostvariti minimalno tri (3) dana, a maksimalno deset (10) dna stručnog usavršavanja na teme koje su vezane za referat(e) na kojem rade.*
- (2) Ukoliko rukovodilac pravosudne institucije planira rasporediti nosioca pravosudne funkcije na drugi referat, omogućiće mu pohađanje obuka koje su vezane i za novi referat, ako procijeni opravdanim.*
- (3) Sudije i tužioci koji su u toku godine na dužem odsustvu zbog bolovanja, porodijskog i/ili drugog opravdanog odsustva učestvuju u edukaciji proporcionalno prisustvu na poslu.*

POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOSTI OBUKE NA TEMU ETIKE, INTEGRITETA I SPREČAVANJA SUKOBIA INTERESA

V

- (1) Nosioci pravosudnih funkcija koji do sada nisu završili online modul o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa se obavezuju da isti pohađaju i završe u 2024. godini.*
- (2) Nakon završetka obuke i sticanja certifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke.*
- (3) Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezni su svake treće godine ponoviti obuku radi podsjećanja na etičke standarde.*

POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOSTI OBUKE ZA RUKOVODNI KADAR

VI

- (1) Svi rukovodioci pravosudnih institucija dužni su pohađati obuku na temu "Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija".*
- (2) Svi novi rukovodioci pravosudnih institucija obavezuju se i na pohađanje obuke na temu "Izgradnja upravljačkih kapaciteta u pravosudnim institucijama".*
- (3) Rukovodioci će navedene obuke pohađati po preuzimanju dužnosti i proporcionalno zastupljenosti obuka u programima.*

VII

Na obuke koje se organizuju iz oblasti rukovođenja i rukovodnih vještina mogu se prijaviti lica koja se namjeravaju kandidovati na rukovodne funkcije.

PRAVILA O OBAVEZNOSTI SPECIJALISTIČKIH OBUKA

VIII

Za ispunjenje uslova za sticanje certifikata u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, nosioci pravosudnih funkcija dužni su pohađati sve tematske cjeline iz odgovarajućeg Specijalističkog programa obuke.

OBAVEZNOST OBUKA ZA ČLANOVE VSTV-a

IX

Članovi VSTV-a BiH u stalnom angažmanu nisu u obavezi pohađati edukacije dok taj angažman traje. Ostali članovi će pohađati obuke kao i ostali nosioci pravosudnih funkcija.

NAČINI REALIZACIJE

Seminari su forme obuke koji imaju funkciju da upoznaju veću grupu polaznika (do 50) sa određenim pravnim institutom ili poslovnom vještinom. Mogu biti instruktivni, koji imaju naglasak na pristup *ex chatedra* i napredni, koji služe za produbljivanje znanja koje su polaznici stekli na nekom ranijem, instruktivnom seminaru, a na kojima se od polaznika može tražiti da aktivnije participiraju u diskusiji.

Radionice predstavljaju obrazovne aktivnosti namijenjene manjem broju polaznika (25 do 30), sa naglaskom na interaktivni pristup i aktivnu ulogu učesnika radionice.

Okrugli stolovi predstavljaju mjesto razmjene ideja, stavova, prijedloga, mišljenja, pitanja i odgovora.

Konferencije su obrazovne aktivnosti u kojima izlagači (ne samo sudije i tužioc) prezentiraju i diskutiraju svoj rad, sastoje se od više kratkih i konciznih prezentacija (trajanje maksimalno 30 minuta), koje obično prati diskusija. Pored prezentacija, konferencije u svom sadržaju također mogu imati panel grupe za diskusiju, okrugle stolove i radionice. Izlaganja mogu dobiti pisanu formu u vidu priloga za zbornik radova sa konferencije.

Savjetovanja predstavljaju obrazovne aktivnosti na kojima se na multidisciplinarni način razmatraju aktuelna pitanja iz jedne ili više srodnih pravnih oblasti.

Učenje na daljinu (e-učenje) je interaktivno učenje online korištenjem elektroničke tehnologije, pohađa se van tradicionalne sale za obuku, u vrijeme i mjestu koje učesniku najviše odgovara uz prethodno zakazani kratki pripremni sastanak u Centru.

POČETNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA

1. POČETNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA I SAVJETNIKA U PRAVOSUĐU¹

U skladu sa Zakonom o Centru za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, prema uputstvima i pod nadzorom VSTV BiH, a na osnovu odobrenog trogodišnjeg programa, Centri organiziraju početnu obuku za osobe koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca. Polaznicima koji uspješno okončaju Program početne obuke centri dodjeljuju Uvjerenje o završenoj početnoj obuci. Ovaj program predviđa provođenje obuke kroz četiri modula na godišnjem nivou, što u trogodišnjem periodu znači da će stručnim saradnicima biti pružena obuka iz 12 modula.

U 2023. godini provodi se početna obuka za tri generacije polaznika:

- Generacija 2024/2026 (1. godina - Moduli I-IV)
- Generacija 2023/2025 (2. godina - Moduli I-IV)
- Generacija 2021/2024 (3. godina - Moduli I-IV)

Module iz treće godine mogu pohađati samo polaznici koji su uspješno okončali sve module iz 1. godine i sve module iz 2. godine Programa početne obuke.

Module iz druge godine mogu pohađati samo polaznici koji su uspješno okončali sve module iz 1. godine Programa početne obuke.

Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijava predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Module iz prve godine (generacija 2024/2026) pohađaju stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2023. godine (nisu bili obuhvaćeni Programom početne obuke za 2023. godinu), kao i saradnici koji su počeli sa radom u 2024. godini do **01. 08. 2024. godine.**

---

¹ Preporuka Komiteta ministara Vijeća Evrope Rec (2010) te Mišljenja CCJE br. 1,3,4,9,10 i 11) i Evropska povelja o zakonima za sudije jasno ukazuju na potrebu kreiranja programa početne obuke.

GENERACIJA 2024/2026 – PRVA GODINA

1.1. 1. SEMINAR: MODUL I – NOSIOCI PRAVOSUDNE FUNKCIJE I DRUŠTVO

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 03. i 04. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2023. godine i u 2024. godini do 01. 08. 2024. godine

Teme seminara:

- Položaj nosilaca pravosudnih funkcija
- Organizacija pravosuđa u BiH
- Profesionalni i etički standardi
- Ravnopravnost spolova unutar pravosudnih institucija

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.1.2. SEMINAR: MODUL II - GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 26. i 27. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2023. godine i u 2024. godini do 01. 08. 2024. godine

Teme seminara:

- Prethodni postupak
- Pripremno ročište i glavna rasprava
- Aspekti primjene ZPP-a na sporove male vrijednosti
- Alternativno rješavanje sporova
- Sudske odluke

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.1.3. SEMINAR: MODUL III - KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 16. i 17. oktobra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2023. godine i u 2024. godini do 01. 08. 2024. godine

Teme seminara:

- Principi krivičnog postupka
- Istraga

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.1.4. SEMINAR: MODUL IV - IZVRŠNA I VANPARNIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 20. i 21. novembra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su počeli sa radom u pravosudnim institucijama u BiH u drugom dijelu 2023. godine i u 2024. godini do 01. 08. 2024. godine

Teme seminara:

- Upoznavanje sa podobnošću izvršne isprave
- Postupanje po žalbi i prigovoru - pravni lijekovi u izvršnom postupku
- Odgađanje i obustava izvršenja
- Izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave
- Načela vanparničnog postupka
- Ostavinski postupak

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

Napomena:

U drugoj polovini 2024. godine planirani su seminari prve godine početne obuke. Programom je navedena jedna grupa prve godine. Centar zadržava pravo da, po potrebi, u zavisnosti od broja novoimenovanih stručnih saradnika tokom 2024. godine, formira dvije grupe, odnosno 8 seminara prve godine početne obuke.

1.1. GENERACIJA 2023/2025 - DRUGA GODINA

1.2.1. SEMINAR: MODUL I – EVROPSKA KONVENCIJA I RAVNOPRAVNOST SPOLOVA²

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 03. i 04. juna 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Evropska konvencija u kontekstu prava garantiranih članovima 5., 6. i 14.
- Ravnopravnost spolova

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.2.2. SEMINAR: MODUL II - GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 24. i 25. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Pripremno ročište
- Glavna rasprava sa posebnim osvrtom na dokaze
- Mjere osiguranja

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

---

²² Mišljenje br. 10 CCJE naglašava potrebu da se u obuci izučava evropski sistem zaštite ljudskih prava, ali i pravna stečevina Evropske unije i hijerarhija pravnih akata Evropske unije.

1.2.3. SEMINAR: MODUL III - KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 17. i 18. oktobra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Postupak po optužnici
- Glavni pretres
- Metodologija izrade presude

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.2.4. SEMINAR: MODUL IV - IZVRŠNA I UPRAVNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 21. i 22. novembra 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali prvu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Izvršenje i protivizvršenje
- Vrste izvršenja
- Prethodni upravni postupak
- Ispitivanje upravnog akta

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.2. GENERACIJA 2022/2024 - TREĆA GODINA

1.3.1. SEMINAR: MODUL I – GRAĐANSKA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 28. i 29. februara 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Metodologija izrade presude u građanskim stvarima
- Uvod presude
- Izreka presude
- Obrazloženje presude
- Jezik sudskih odluka
- Žalbeni postupak i rasprava pred drugostepenim sudom

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.3.2. SEMINAR: MODUL II – KRIVIČNA OBLAST

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum: 13. i 14. marta 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Redovni i vanredni pravni lijekovi
- Skraćeni krivični postupci

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

1.3.3. SEMINAR: MODUL III – ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA, MEDIJACIJA I ARBITRAŽA³

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 04. i 05. aprila 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine..

Teme seminara:

- Konflikt
- Alternativno rješavanje sporova
- Medijacija u BiH
- Pojam i načela postupka medijacije
- Sud i medijacija
- Arbitraža
- Poređenje postupaka rješavanja sporova

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

---

³ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u poglavlju 2.2. „Vladavina zakona i temeljna prava“, u dijelu koji se odnosi na kvalitet pravosuđa, navodi da je primjena sudske nagodbe i alternativnog rješavanja sporova nedovoljno zastupljena, te je u okviru reformskih mjera za povećanje efikasnosti potrebno bolje istražiti i promovirati mogućnosti koje nude metode alternativnog rješavanja sporova, posebno mirenja i medijacije, u skladu sa evropskim standardima i najboljom praksom.

Mišljenje br 6. CCJE također preporučuje obuku u pogledu alternativnih načina rješavanja sporova.

1.3.4.SEMINAR: MODUL IV – NOSIOCI PRAVOSUDNIH FUNKCIJA I DRUŠTVO

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 22. i 23. aprila 2024. godine

Ciljna grupa: Stručni saradnici i stručni savjetnici koji su uspješno okončali drugu godinu Programa početne obuke. Raspored polaznika po seminarima vrši isključivo Centar na osnovu prijave predsjednika sudova i glavnih tužilaca, a u skladu s evidencijama Centra o ispunjenim uvjetima iz prethodne godine.

Teme seminara:

- Općenito o komunikaciji
- Uspostavljanje saradnje i postavljanje pitanja
- Neverbalna komunikacija
- Aktivno slušanje
- Komunikacija u sudnici - transakcioni pristup
- Asertivno komuniciranje, nasuprot pasivnosti i agresivnosti

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

2.OBUKA ZA PRIPRAVNIKE U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA U FEDERACIJI BiH

Sudskim pripravnikom smatraju se osobe, diplomirani pravnici koji se primaju u rad u sud radi stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita.

U okviru Projekta „Unaprjeđenje efikasnosti sudija i odgovornosti sudija i tužilaca - treća faza (ICEA III)“, finansiranog od strane Vlade Švedske izrađen je KURikulum za obuku pripravnika u sudovima i uspostavio je drugačiji sistem obavljanja pripravništva, odnosno stručnog osposobljavanja pripravnika.

Reorganizacijom poslovnih procesa u sudovima pripravnici su od nijemih promatrača, uz korištenje razvijenih alata i metoda rada, postali aktivni akteri svih procesa rada u sudu. Aktivno učešće u radu omogućava pripravicima sticanje znanja i vještina kojima se omogućava profesionalni razvoj pripravnika kao budućih pravnika. Efektivnije korištenje znanja i vještina pripravnika i njihova aktivna uloga u procesima rada, zahtijevali su i uspostavljanje formalizovanog programa praktičnog osposobljavanja i kreiranje alata kao svojevrsnih smjernica pripravicima u svakodnevnom praktičnom radu. S druge strane, ovakav vid alata sudijama mentorima služi kao kontrolni mehanizam, zahvaljujući kojem su u prilici na adekvatan način pratiti i evaluirati rad pripravnika.

Pripravništvo, uz inicijalno obrazovanje, ima ključnu ulogu za oblikovanje profesionalnog identiteta budućeg pravnika, zbog čega je vrlo važno u toku njegovog trajanja organizovati i adekvatan sistem sticanje praktičnih i teorijskih znanja i vještina i van suda. U tom kontekstu, ovaj kurikulum i budući moduli za obuku mogu predstavljati osnovu za uspostavljanje stalnog programa obuke za pripravnike pravosudnih institucija.

Profesionalni razvoj diplomiranih pravnika podrazumijeva dugotrajni proces koji se proteže od inicijalnog obrazovanja na fakultetu do usavršavanja na radnom mjestu, počevši od pripravništva, te mentoriranog rada koji prati interakcija individualnih osobina pripravnika i svakodnevnog okruženja koje potiče ili otežava njegov profesionalni razvoj.

Pripravništvo, uz inicijalno obrazovanje, ima ključnu ulogu za oblikovanje profesionalnog identiteta budućeg pravnika, zbog čega je vrlo važno u toku njegovog trajanja organizovati adekvatan, sistematičan i kontinuiran sistem sticanja praktičnih i teorijskih znanja i vještina. Teorijska i praktična znanja, ali i iskustveni primjeri proizašli iz prakse, koji će detaljno biti obrađeni kroz modul za obuku, imaju za cilj da korisnicima obuke (pripravicima) ponude adekvatnu osnovu za sticanje potrebnih pravnih i komunikacijskih znanja i vještina koje ih na zadovoljavajući način pripremaju za obavljanje pravne profesije.

Svaki modul, kroz balans teorijskog i praktičnog, detaljnije obrađuje pitanja koja su u posebnom fokusu konkretnog modula, kroz optimalan metodološki pristup koji pruža snažnu osnovu za uvjerenje o postizanju očekivanog ishoda obuke.

Opći cilj koji se želi postići obukama jeste: - Usavršavanje teorijskih i praktičnih znanja pripravnika; - Osposobljavanje za samostalan rad; - Upoznavanje sa procesnim i materijalnim zakonima i razrješavanje pojedinih dilema u primjeni zakona; - Upoznavanje sa postojećom sudskom praksom; - Upoznavanje sa uporedno pravnom praksom i praksom evropskim sudova u različitim oblastima. Struktura kurikuluma, stoga, obuhvata 6 specifičnih cjelina, koje omogućavaju korisnicima proširenje znanja kroz učenje, sticanje vještina i jačanje profesionalnih vrijednosti profesije:

Modul 1 – Etika, integritet i sprječavanje sukoba interesa;

Modul 2 – Pripremno ročište i glavna rasprava;

Modul 3 – Izvršni i vanparnični postupak;

Modul 4 - Postupak optuživanja i glavni pretres; Modul

5 – Institut sudske nagodbe kao način rješavanja spora;

Modul 6 – Komunikacija u sudnici – javni govor;

Modul 7 - Rodna ravnopravnost (predrasude i stereotipi

2.1. MODUL 1“ ETIKA I INTEGRITET I SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: septembra 2024. godine

Ciljna grupa: pripravnici

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

Primjena i svrha kodeksa sudijske i tužilačke etike;

- Nezavisnost i nepristranost pravosuđa i sudija/tužilaca;
- Integritet nosilaca pravosudnih funkcija;
- Praktični primjeri etičkih dilema i etičkih izazova u obavljanju dužnosti nosilaca pravosudnih funkcija;
- Sukob interesa (pojam, identifikacija i prepoznavanje sukoba interesa, uticaj sukoba interesa na nezavisnost pravosuđa, način upravljanja i sprečavanje sukoba interesa);
- Jačanje integriteta i profesionalne odgovornosti;
- Inkorporiranost međunarodnih standarda u domaće zakonodavstvo;
- Praktične vježbe/studija slučaja

Cilj seminara: Približiti učesnicima seminara organizaciju pravosuđa u BiH i etičke standarde kroz analizu relevantnih propisa i slučajeva iz prakse.

Metod: predavanja, diskusija
Edukatori: stalni edukatori CEST-a

2.2. MODUL 2: GRAĐANSKA OBLAST - PRIPREMNO ROČIŠTE I GLAVNA RASPRAVA

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: septembra 2024. godine

Ciljna grupa: pripravnici
Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri praktičnoj primjeni procesnih zakona, odnosno osnovnih načela i instituta zakona o parničnom postupku (vježbe uz pitanja);

- Primjena listi delegiranih zadataka (pitanja i dileme);
- Kako se pripremiti za pripremno ročište i glavnu raspravu (dileme i pitanja);
- Metode i instrumenti za efikasno upravljanje glavnom raspravom;
- Tok glavne rasprave;
- Kratka simulacija suđenja (tok glavne rasprave);
- Izrada odluka (smjernice i metodologija izrade presude i sudskih odluka u građanskim stvarima; shvatanje značaja uvoda presude; pravilna formulacija pojedinih izreka presude; greške iz dosadašnje sudske prakse; praktične vježbe).

Cilj seminara: Seminar služi kao dopuna internoj obuci pripravnika i pripravnika-volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena građanskog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

2.3. MODUL 3. IZVRŠNI I VANPARNIČNI POSTUPAK

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: septembra 2024. godine

Ciljna grupa: pripravnici
Planiran broj učesnika: 30

Teme: Izvršna oblast (osnovni instituti): izvršna isprava, izvršnost odluke, izvršnost poravnjanja i podobnost izvršne isprave za izvršenje;

• Sudska praksa; •

Vjerodostojna isprava (vježbe kroz pitanja i primjere);

- Sredstva i predmet izvršenja;
- Ocjena urednosti prijedloga za izvršenje;
- Pravni lijekovi;
- Prigovor; • Odluke o prigovoru (vježba);
- Obustavljanje izvršenja (vježba);
- Pravila o sukobu između vanparničnog i parničnog postupka;
- Sudska praksa: o rješavanje prethodnog pitanja, o dozvoljenost revizije, o sudski rokovi, o kada sud postupa i odlučuje u vanparničnom i parničnom postupku, o pravosnažnost odluke vanparničnog postupka, o preinačenje sopstvene odluke.
- Primjena Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u postupku provođenja izvršenja, posebno u odnosu na izvršenje na nekretninama.

Cilj seminara: Seminar služi kao dopuna internoj obuci pripravnika i pripravnika-volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena građanskog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

Metod: prezentacija, praktični rad
Edukativni materijal: radovi edukatora
Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

2.4. SEMINAR: MODUL 4 „POSTUPAK OPTUŽIVANJA I GLAVNI PRETRES

Datum održavanja: oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- Odlučivanje o optužnici (pitanja i dileme);
- Priprema za glavni pretres (uključujući predraspravno ročište);
- Tok glavnog pretresa u krivičnom postupku (od početka do kraja uz korišćenje izrađene sheme);
- Obilježja krivičnog djela i pravna kvalifikacija (pitanja i dileme);
- Kratka simulacija suđenja.

2.6. SEMINAR: MODUL 5 „INSTITUT SUDSKE NAGODBE KAO NAČIN RJEŠAVANJA SPORA“

Datum održavanja: oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- Predmet i pravna priroda instituta sudske nagodbe;
- Uloga suda/sudije kod zaključenja sudske nagodbe;
- Pravni položaj stranaka kod zaključenja sudske nagodbe;
- Poduzimanje radnji u cilju zaključenja sudske nagodbe;
- Tehnike i vještine komunikacije i upućivanje stranaka na sudsku nagodbu;
- Predmeti pogodni za zaključenje sudske nagodbe;
- Praktična primjena tehnika za zaključenje sudske nagodbe/hipotetički slučaj i učenje na problemu.

2.7. SEMINAR: MODUL 6 „KOMUNIKACIJA U SUDNICI – JAVNI GOVOR”

Datum održavanja: oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

Elementi i tehnike efikasnog i uvjerljivog govora;

- Kako komunicirati sa „teškim strankama“;
- Osobine dobrog ispitivača; •

Neverbalna komunikacija – elementi neverbalne komunikacije;

- Verbalna komunikacija - elementi verbalne komunikacije; 15
- Aktivno slušanje;
- Asertivna komunikacija;
- Važni elementi procesa prezentacije u sudnici.

2.5. SEMINAR: MODUL 7 „RODNA RAVNOPRAVNOST (PREDRASUDE I STEREOTIPI)

Datum održavanja: oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

-

Pojmovno određenje rodne ravnopravnosti;

- Stereotipi i predrasude u pravosuđu kao uzrok nepristranosti pravosuđa;
- Utjecaj implicitnih predrasuda na donošenje pravnih odluka;
- Specifične vještine i prakse koje doprinose prevazilaženju predrasuda;

KONTINUIRANA OBUKA

3. PROGRAM OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I TUŽILACA PREMA PROGRAMU VSTV-A BOSNE I HERCEGOVINE

Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca će se odvijati najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon preuzimanja dužnosti. Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca odvijat će se prema Programu početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca koji je usvojilo VSTV BiH kao posebnu obuku za novoimenovane sudije i tužioce.

Ovim programom se želi obezbjediti svim tužiocima i sudijama koji su prvi put imenovani da dobiju jednu temeljnu, efektivnu i istoobraznu obuku u određenom periodu nakon stupanja na sudijsku, odnosno tužilačku funkciju.

Cjelokupan program obuke za tužioce i sudije obuhvata ispod navedene teme i novoimenovani tužioci su dužni pohađati sve navedene teme za tužioce /zajedničke i teme za tužioce/, a novoimenovane sudije dužne pohađati sve navedene teme za sudije /zajedničke i teme za sudije/, kako bi ispunili uslove i kao završili svu obuku iz Programa početne obuke novoimenovanih sudija i tužilaca.

Prijavljivanje novimenovanih tužilaca na edukativne aktivnosti vršit će isključivo glavni tužioc. Glavni tužilac je dužan tužiocu koji je prvi put imenovan na ovu funkciju omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane sudije/tužioce koji je utvrđen od strane VSTV-a.

Prijavljivanje novimenovanih sudija na edukativne aktivnosti vršit će isključivo predsjednici sudova. Predsjednik suda je dužan sudiji koji je prvi put imenovan na ovu funkciju omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane sudije/tužioce koji je utvrđen od strane VSTV-a.

Obuka će biti provedena u dva termina, u prvom i u drugom dijelu godine, ovisno o broju i vremenu imenovanja novoimenovanih sudija i tužilaca. Ukoliko su imenovani i stupili na dužnost krajem 2023. godine i početkom 2024. godine, obuku će pohađati u prvim terminima, a imenovani tokom drugog dijela 2023. godine obuku mogu pohađati u drugom terminu koji će biti naknadno definisan u ovisnosti od broja novoimenovanih nosilaca pravosudnih funkcija i raspoloživosti ljudskih i finansijskih resursa. Shodno broju novoimenovanih sudija i tužilaca, Centar zadržava pravo na izmjenu termina obuke, o čemu će polaznici obuke biti informisani.

OBUKE O LJUDSKIM PRAVIMA U OKVIRU PROGRAMA OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I TUŽILACA

U okviru projekta Vijeća Evrope „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza II“ i saradnje sa Stalnom komisijom za edukaciju VSTV BIH kroz realizaciju cilja pružinja podrške reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te jačanja odjeljenja za sudsku praksu; poboljšanja efikasnost sudova i osiguranja bolje sudsku zaštitu za građane, koja proizilazi iz presuda ESLJP-a i jačanja kapaciteta domaćih institucija za edukaciju sudija i tužilaca u organizaciji obuke o ljudskim pravima, izrađen je poseban program obuke novoimenovanih sudija i tužilac u domenu Evropske konvencije I ljudskih prava. Ovaj program biće sastavni dio obuka novoimenovanih nosilca pravosudnih funkcija.

Preduslov za postizanje efektivne nacionalne implementacije ljudskih prava zahtijeva da svi akteri u pravosuđu (sudije, tužioci i advokati, ali i budući praktičari) budu upoznati sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i drugim standardima ljudskih prava kroz fokusirano i efektivno obrazovanje i obuku, omogućavajući im da primjenjuju takve standarde u konkretnim situacijama.⁴

Obzirom da obuka o ljudskim pravima u BiH nije standardni obavezni dio nastavnih planova i programa, plan budućih obuka o ljudskim pravima navodi ciljeve učenja, temu i približno trajanje kao i metodologije obuke koje bi mogle biti funkcionalne za postizanje očekivanih rezultata. Plan obuka o ljudskim pravima za novoimenovane sudije i tužioce imat će dvije faze, osnovne obuke kroz seminare, radionice i online HELP kurseve u prvoj godini /4 modula/, kao obaveznu obuku, zatim u naredne dvije godine naprednu obuku kroz ostalih 6 modula.

Teme **prve godine** obavezne obuke su slijedeće:

Uvod u EKLJP; Principi tumačenja EKLJP-a (osnove); Procesna ljudska prava.

Tokom **druge godine** biće obrađene teme: Principi tumačenja EKLJP-a (napredni kurs); Pristup pravdi za žene; Obrazloženje presuda i Jednakost i nediskriminacija.

Tokom **treće godine** biće obrađene teme poput: Zločini iz mržnje i govor mržnje; Prava žrtava.

Kao izborne i napredne kurseve novoimenovani nosioci prvosudnih funkcija će moći priustvovati obukama o Pravima vlasništva; Migracije i ljudska prava i Evropski standardi o ljudskim pravima i vještine istraživanja sudske prakse .

---

⁴ Vijeće Evrope, Ured Generalne direkcije za programe, *Akcioni plan za Bosnu i Hercegovinu 2018-2021*, 2018, str. : <https://rm.coe.int/bih-action-plan-2018-2021-en/16808b7563>

ZAJEDNIČKE OBUKE ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I NOVOIMENOVANE TUŽIOCE TOKOM 2024. GODINE

– PRVA GODINA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA:

3.1.OBUKA: UVOD U EVROPSKU KONVENCIJU O LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 1,5 dan

Preduslovi: HELP kurs o uvodu u EKLP i ESLP (procjena trajanja: ukupno 6 sati). Pohađanje onlajn kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP (ne starije od 4 godine). Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da detaljnije razmotre neke aspekte sistema Konvencije, uključujući i način primjene u zemlji.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđivanje primjene i pozicioniranje EKLP-a u domaćem pravnom sistemu (znanje) ,Razmatranje izazova svojstvenih primjeni međunarodnih standarda ljudskih prava, uključujući sukob sa kulturološkim i organizacionim vrijednostima (stavovi/vrijednosti) Opisivanje uloge domaćeg zakonodavstva u utvrđivanju sekundarnog karaktera sistema EKLP-a (znanje, stavovi/vrijednosti);Primjena domaćeg zakonodavstva na pojam efikasnog pravnog lijeka za potrebe člana 35. EKLP (znanje, vještine)

Teme

- Primjena *ratione personae, temporis i loci* EKLP u domaćem pravnom okviru
- Pojam žrtve povrede ljudskih prava (direktna i indirektna žrtva)
- Ograničenja u primjeni EKLP-a na određene kategorije i grupe (tj. strance)
- Zabrana zloupotrebe prava (član 17. EKLP)
- Ograničenja u primjeni ograničenja prava (član 18. EKLP)
- Hijerarhija zakona i pozicija EKLP-a u domaćem pravnom poretku
- Doktrina četvrte instance prema EKLP-u

- Pojam efikasnog pravnog lijeka prema članu 13. EKLP-a u primjeni u domaćem pravnom poretku
- Pitanje pristupa pravdi (uključujući i perspektivu rodne pripadnosti)
- Pozicija EKLP-a u domaćem pravnom sistemu
- Hijerarhija zakona
- Sukob EKLP-a i domaćih zakona
- Obavezujuća priroda presuda ESLJP-a donesenih protiv BiH i njihove posljedice (tj. obnova postupaka...)
- Snaga presuda ESLJP-a donesenih protiv drugih zemalja članica SE
- Razmjena iskustava između polaznika u pogledu primjene EKLP-a u praksi
- Uticaj privremene mjere (član 39. Poslovnika Suda) u domaćem pravnom sistemu

Metodologija:

Krenuti od pretpostavke da su polaznici putem onlajn kursa već imali standardnu prezentaciju/predavanje o sistemu. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina. Primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice;
- scenariji: moguće je prezentovati svaku temu i aspekt vezan za primjenu EKLP-a na nivou zemlje (uključujući i vezano za član 39.);
- razgovor u krugu: o primjerima primjene prava ljudskih prava iz ličnog iskustva;
- igranje uloga/obrnute uloge: može biti vrlo korisno za polaznike kako bi razmislili od svojim stavovima i ponašanju, na primjer stavljajući se u poziciju druge osobe (tj. žrtve navodne diskriminacije kojoj vlasti negiraju bilo kakvu mogućnost naknade ili pretjerano formalističkim pristupom ometaju pristup pravdi)

Način izdavanja potvrde/certifikata o završenoj obuci: test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“, koji obuhvata najmanje 2-3 otvorena pitanja na koja se odgovora u stavkama (bulletpoints) ili upućivanjem na opšte koncepte i principe. Test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“ provodi se na kraju obuke. O rezultatima testiranja polaznici se obavještavaju pojedinačno nakon obuke.

3.1.2. OBUKA: OBUKA O PRINCIPIIMA TUMAČENJA EKLJP- OSNOVNA OBUKA

Trajanje obuke: 1 ,5 dan

Preduslovi: kurs o uvodu u EKLJP. Pohađanje kursa uz lično prisustvo može se ocijeniti relevantnim certifikatom/potvrdom (ne starijim od 4 godine).

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima da razviju takozvani „refleks za ljudska prava“, odnosno sposobnost pravnih i pravosudnih stručnjaka da u svim predmetima koje ispituju sagledaju dimenziju ljudskih prava i osiguraju da su njihove odluke u skladu sa obavezama države u pogledu poštivanja ljudskih prava.

Posebni ciljevi učenja:

Utvrđiti osnovne principe primjene koje koristi ESLJP (znanje) ; Odrediti dimenzije ljudskih prava u običnim slučajevima iz prakse (vještine) ;Primijeniti test u 3 koraka u vezi sa kvalifikovanim pravima (vještine) ;Prepoznati važnost pristupa usmjerenog na perspektivu žrtve integrisanog u pravosudnu praksu (vještine, stavovi/vrijednosti)

Teme

- EKLJP kao živi instrument
- Učinkovitost prava u skladu sa EKLJP i njihovo svrhovito tumačenje, uključujući i u odnosu na uživanje prava žena i djevojčica
- Pozitivne obaveze prema EKLJP: kako mjeriti obim obaveze? Osmanov test
- Ograničavanje prava: test u 3 koraka o kvalifikovanim pravima
- Definicija uplitanja
- Zakonitost (uključujući samostalno značenje zakona i kvaliteta zakona)
- Legitimni cilj; nužnost; demokratsko društvo

- Srazmjernost kao sastavni dio nužnosti
- Polje slobodne procjene
- Zabrana diskriminacije kao sveobuhvatni princip prema EKLP
- Nediskriminacija i jednakost; pozitivne mjere
- Samostalni koncepti prema EKLP

Metodologija:

- scenariji i analize slučaja: svakoj od prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- kratki testovi: brzi kratki testovi (sa eventualnim korištenjem onlajn alata kao što je menti.com) mogu se koristiti za ispitivanje polaznika o poznavanju različitih samostalnih koncepata. Slike (tj. pokazivanje različitih odnosa sa istim efektom kao porodični) također mogu pokrenuti diskusije i pomoći edukatoru kod ilustrovanja pojmova;

3.1.3. OBUKA: OBUKA O PROCESNIM LJUDSKIM PRAVIMA

Trajanje obuke: 2 dana

Preduslovi: kurs uz lično prisustvo o Uvodu o EKLP i Principima tumačenja EKLP-a. Onlajn HELP kurs o Proceduralnim zaštitama u krivičnim postupcima i pravima žrtava –

Napomena: preduslov je ograničen na sudije u krivičnom postupku i tužioce. Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#>. Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Polaznicima omogućiti razumijevanje pluralizma, opsega i međusobne povezanosti procesnih ljudskih prava i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njihovu primjenu u oblastima građanskog, krivičnog i upravnog prava.

Posebni ciljevi učenja:

Uvrstiti procesna prava u okvire šireg sistema ljudskih prava na način predviđen EKLP-om (znanje) i kao element kvaliteta pravde (stavovi/vrijednosti);

Upoznati se sa standardima utvrđenim sudskom praksom ESLJP-a (znanje)

Utvrđiti ulogu pravosudnih stručnjaka u poštivanju procesnih ljudskih prava (vrijednosti/stavovi)

Teme:

- Pristup proceduralnoj pravdi
- Pravo na pravično suđenje; pravo na pristup sudu
- Pravednost
- Iznošenje dokaza
- Razuman rok; Akuzatorni postupak
- Jednakost u postupanju
- Obrazloženje sudskih presuda
- Pravna sigurnost i odstupajuća sudska praksa
- Posebne garancije koje se odnose na krivične i parnične predmete
- Javna rasprava
  - Pravo na efikasan pravni lijek
- Prava žrtava
- Pravda po mjeri djeteta
- Okruženje i pristup pravdi: Aarhuška konvencija
  - Pravo na informacije
  - Pravo na učešće
  - Pristup pravdi
- Pristup pravdi za žene
- Azil i pristup pravdi
- Pristup procesnih prava (proceduralna pravičnost u okviru suštinskih ljudskih prava sa fokusom na procesne zahtjeve u okviru različitih prava predviđenih EKLP-om)
  - obaveza primjene dužne pažnje u istrazi i gonjenju
  - obaveza saslušanja zainteresovane stranke prije donošenja odluke

- Integrisana procesna ocjena: procjena elemenata proceduralne pravde u konkretnim slučajevima i analiza kvaliteta domaćeg procesa odlučivanja
  - srazmjernost mjere
  - opravdanost mjere
  - princip supsidijarnosti i polje slobodne procjene

Metodologija: krenuti od pretpostavke da su polaznici već imali standardnu prezentaciju/predavanje o standardima člana 6., strukturi presuda ESLJP-a. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i polaznicima omogućava razmjenu iskustava i razvijanje vještina

- anketa prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursevima koji su utvrđeni kao preduslov o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem-u-lice. Polaznici mogu biti pozvani da sa ostalim polaznicima razmijene slučajeve iz prakse o kojima bi željeli razgovarati.
- scenariji, analize slučaja, ključna pitanja: većini prethodno navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenjujući kratke scenarije, analize slučajeva i ključna pitanja, na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili u malim grupama (u zavisnosti od njihove složenosti). Treba ih razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a imajući u vidu domaće zakonodavstvo i eventualne nedostatke, a ne treba se ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava

3.1.4. OBUKA: EVROPSKI STANDARDI O LJUDSKIM PRAVIMA I VJEŠTINE ISTRAŽIVANJA SUDSKE PRAKSE

Trajanje obuke: 1,5 dan

Preduslovi: osnovno poznavanje rada na računaru (samo-procjena)

Opšti cilj:

Polaznicima omogućiti razvijanje samopouzdanja i vještina u istraživanju evropskih standarda ljudskih prava i sudske prakse

Posebni ciljevi učenja:

Upoznavanje polaznika sa raspoloživim resursima EKLJP-a, sa naglaskom na onima koji su dostupni na njihovom jeziku (znanje)

Razvijanje praktičnih vještina istraživanja (vještine)

Proširenje broja resursa koji se koriste u svakodnevnom radu (vještine)

Primjenjivanje vještina istraživanja na konkretne slučajeve (vještine)

Teme:

- Resursi koji ne pripadaju bazi podataka HUDOC, a koji su dostupni na web stranici ESKLJP-a (informativni članci, analize sudske prakse, izvještaji o istraživanjima, smjernice o studijama, informativne napomene o sudskoj praksi, razgovori o Sudu i drugi videosnimci)
- Baza podataka HUDOC i njene funkcije za istraživanje (uključujući višestruke filtere)

Rodna perspektiva i nediskriminacija: n.p.

Metodologija

- prikazivanje uživo: polaznici se pozivaju da, ako je moguće, pri pohađanju obuke koriste vlastite uređaje kako bi izlaganje mogli ponoviti na način kako je pokazao edukator;
- analiza slučaja: polaznicima treba predstaviti analizu slučaja koji se bavi nekom kontraverznom temom. Oni će morati usmjeravati edukatora u prepoznavanju najefikasnijeg istraživačkog puta za prikupljanje ažuriranih informacija o važećem standardu ljudskih prava (prepoznavanje ključnih riječi, tok istraživanja....)

Pokazatelji postizanja cilja: ne postoje. Ukoliko svi polaznici koji pohađaju obuku imaju svoje uređaje, može se organizovati takmičenje bez ocjenjivanja o načinu istraživanja neke zadate teme, te istraživanju vezanom za odluku o jednoj ili više analiza slučaja.

3.1.5. SEMINAR: „SUDIJSKA I TUŽILAČKA ETIKA I DISCIPLINSKE PRAKSE“

Mjesto: biće naknadno određeno

Datum održavanja:

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci i novoimenovane sudije

Planirani broj učesnika: 30 učesnika po radionici

Teme:

- sukob interesa, komunikacija ex parte,
- neovisnost i nepristrasnost pravosuđa,
- odgovornost prema poslu.
- pretpostavljena (rodbinska, prijateljska ili dr.) povezanost tužioca sa predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i drugim interesnim grupama
- sigurnost informacija i korištenje istih informacija van pravosudne institucije
- integritet tužioca-međunarodni i domaći propisi

Edukatori: domaći eksperti, edukatori CEST-a

Seminar će biti organizovan u saradnji sa OSCE Misijom u BiH

3.1.6 RADIONICA: „PREDSTAVLJANJE BAZE SUDSKIH ODLUKA CSD-a VSTV-a, PORTALA SUDSKE PRAKSE I TCMS - OSNOVNA EDUKACIJA I UPRAVLJANJE VREMENOM“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci i novoimenovane sudije

Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Baza sudskih odluka Centra za sudsku dokumentaciju
- Uvod u poznavanje TCMS funkcionalnosti za početnike
- TCMS i prateće promjene u tužilaštvu

- Statistički podaci i izvještavanje u TCMS-u i TCMS u praksi
- Efektivna komunikacija i korištenje tehnologije
- Metode i instrumenti za efikasno upravljanje vremenom
- Određivanje vremenskog okvira za postupanje u pojedinom predmetu – praktični dio

Cilj radionice:

Predstaviti nosiocima pravosudnih funkcija informacione tehnologije, koje mogu biti od značaja za njihov rad u pravosudnim institucijama, te razvijanje vještina upravljanja vremenom i efikasne upotrebe vremena koje tužiocu stoji na raspolaganju.

Metod: E-učenje i interaktivni

Edukativni materijal: baze podataka i materijali edukatora

Edukatori: Predstavnici CSD-a VSTV-a BiH i IKT stručnjaci i edukatori CEST-a F BiH

3.1.7 SEMINAR: SPECIFIČNI ASPEKTI PRISTUPA PRAVDI SA STANOVIŠTA PRIPADNIKA RANJIVIH GRUPA (DJECA, OSOBE SA INVALIDITETOM, ROMI, LGBTI OSOBE, MARGINALIZOVANE KATEGORIJE ŽENA)

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- posljedice takvih negativnih stavova, posebno u kontekstu provođenja zakona, čime se stereotipi i predrasude mogu stvoriti i ojačati ili prevenirati i otkloniti;
- otklanjanje predrasuda preduvjet za ostvarenje jednakog pristupa pravdi i sticanje povjerenja javnosti u pravosuđe, te da je uloga nosioca pravosudnih funkcija u ovom procesu krucijalna
- predrasude i stereotipi rezultiraju diskriminirajućim praksama, a što je

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Potencijalni edukatori: domaći edukatori, eksperti CEST-ova

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci i novoimenovane sudije

Cilj: Od značaja je da novoimenovane sudije i tužioci budu upoznate sa položajem i potrebama pripadnika ranjivih grupa, kao ravnopravnih korisnika pravosuđa, kako bi mogli da im pruže adekvatnu pomoć i podršku u ostvarenju njihovih prava, tj. kako bi im se osigurao jednak pristup pravdi. Informacije, prikupljene tokom realizacije projektnih aktivnosti, ukazuju na to da nosioci pravosudnih funkcija nisu dovoljno senzibilizirani za rad sa pripadnicima ranjivih grupa, kao neizostavnom dijelu svakog, pa i našeg društva. Zbog toga, ključno je da novoimenovani nosioci pravosudnih funkcija budu svjesni izazova i poteškoća, sa kojima se pripadnici ranjivih grupa suočavaju u društvu, ali i u kontaktu sa pravosuđem. Pored toga, obukom je potrebno skrenuti pažnju novoimenovanih nosioca pravosudnih funkcija na opasnost posjedovanja/stvaranja stereotipa i predrasuda, zbog nečije pripadnosti određenoj ranjivoj grupi, te na neophodnost razvijanja takvih vještina, koje će sudijama i tužiocima omogućiti da prepoznaju stereotipe i predrasude, da spriječe njihov uticaj na tok postupka i donošenje odluka, odnosno da osiguraju jedno nepristrasno i fer pravosuđe.

3.1.8 OBUKA: ZNAČAJ PRAVILNOG PRIJAVLJIVANJA IMOVINE SA ASPEKTA ETIKE I INTEGRITETA

Mjesto održavanja: Sarajevo ili okolina

Datum održavanja: 2024. godine (tačan datum biće naknadno određen)

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: posebno novoimenovani nosioci pravosudne funkcije, stručni saradnici

Broj učesnika: do 25

Način održavanja obuke: praktična obuka;

Napomena: Obuka će biti realizovana kao zajednička aktivnost VSTS BiH, CEST FBiH, CEST RS i USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u BiH.

3.2.TEME I SEMINARI SAMO ZA NOVOIMENOVANE TUŽIOCE

3.2.1. SEMINAR: „PROVOĐENJE ISTRAGE I ZAJEDNIČKI ISTRAŽNI TIMOVI“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja:

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Osnov i otvaranje istrage
- Planiranje, rukovođenje i nadzor nad istragom (prava i ovlaštenja tužioca i ovlaštenih službenih lica u istrazi)
- Saradnja sa policijom, uključujući koordinaciju i nadzor tužioca nad radom policije tokom istrage, a naročito prilikom dežurstava i kada postoji opasnost od odlaganja
- Prepoznavanje i zakonitost prepoznavanja
- Radnje dokazivanja za koje je potrebno sudsko odobrenje
- Značaj i primjena posebnih istražnih radnji
- Sumiranje raspoloživih dokaza i završna analiza
- Posebne istražne radnje (nadležnost, korištenje, koordinacija i upravljanje istražnim aktivnostima ili radnjama, slučajni nalazi i drugo)
- Način izvođenja dokaza pribavljenih primjenom posebnih istražnih radnji
- Zakonito prikupljanje dokaza i prigovor zakonitosti dokaza (procedura odlučivanja, sudska praksa)
- Načini formiranja zajedničkih timova i zakonski okviri u Bosni i Hercegovini
- Rukovođenje zajedničkim istražnim timom nakon potpisanog sporazuma o formiranju timova

Cilj seminara: Pospješivanje efikasnosti istrage unaprijeđenjem rukovođenja istražnim timovima i postupkom prikupljanja dokaza.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

3.2.2. SEMINAR: POSTUPANJE U DEŽURSTVIMA S POSEBNIM OSVRTOM NA RAD NA PREDMETIMA OPŠTEG KRIMINALA SA KOJIMA SE NOVOIMENOVANI TUŽILAC SUSREĆE U DEŽURSTVIMA

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Cilj seminara je upoznati novoimenovane tužioce sa načinom postupanja tokom dežurstava.

3.2.3. RADIONICA: „TEHNIKE IZRADA TUŽILAČKIH AKATA“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Naredba o sprovođenju/nesprovođenju/obustavi istrage
- Pismena izrada optužnice
- Sačinjavanje činjeničnog opisa djela u optužnici
- Pravna kvalifikacija krivičnog djela
- Sadržaj optužnice
- Dopuna i izmjena optužnice (razlozi vraćanja optužnice na uređivanje)
- Sporazum o priznanju krivnje
- Pisanje žalbi i kvalitet obrazloženja svakog žalbenog osnova
- Tužilačka praksa
- Vježba - izrada tužilačkih akata

Cilj radionice: Unaprjeđenje standarda u izradi tužilačkih akata, usaglašavanje metodologije izrade optužnice i žalbe i

Izbjegavanje nepravilnosti iz prakse

Metod: interaktivni – radionica

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

3.2.4.RADIONICA: „VJEŠTINE ZASTUPANJA OPTUŽNICE“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Glavni pretres (prijedlozi stranaka i prigovori, propusti u odlučivanju; praktična primjena čl. 266. ZKP F BiH-nastavljanje odloženog glavnog pretresa)
- Izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza
- Izmjena optužnice
- Uvodna riječ
- Direktno ispitivanje
- Unakrsno ispitivanje
- Završna riječ

Cilj radionice: Unaprijediti vještine tužilaca prilikom zastupanja.

Metod: predavanja, interaktivna diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

3.2.5.SEMINAR: „RADNJE DOKAZIVANJA I ZAKONITOST DOKAZA“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: Novoimenovani tužioci
Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Saslušanje svjedoka, uključujući postupanje sa posebnim kategorijama stranaka/svjedoka (npr. maloljetnicima, žrtvama seksualnih delikata i sl.)
- Ispitivanje osumnjičenog
- Uviđaj
- Vještačenje
- Statusna konferencija
- Prigovor zakonitosti dokaza-odlučivanje, sudska praksa, upravljanje materijalnim dokazima

Cilj seminara: Cilj seminara je razmotriti pitanja vezana za radnje dokazivanja, te zakonitost dokaza u svim fazama krivičnog postupka kao i unapređenje standarda u krivičnom postupku i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse

Metod: predavanja, diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse
Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

NOVOIMENOVANIM JAVNIM TUŽIOCIMA ĆE BITI DOSTUPNE I SLJEDEĆE TEME PUTEM UČENJA NA DALJINU:

1. „Glavni pretres“,
2. „Posebne istražne radnje“,
3. „Tehnike izrade tužilačkih akata“,
4. „Pritvor i druge mjere za obezbjeđenje prisustva osumnjičenog i saradnja sa policijom“ i
5. „Radnje dokazivanja u krivičnom postupku i zakonitost dokaza“,

putem Modula učenja na daljinu koji je obezbijedio Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine u saradnji sa centrima za edukaciju u oba entiteta i Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u okviru Projekta jačanja tužilačkih kapaciteta.

3.3. TEME I SEMINARI SAMO ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE

3.3.1. SEMINAR: „PRIPREMA ZA SUĐENJE, VOĐENJE POSTUPKA I DONOŠENJE ODLUKE“

Mjesto održavanja:

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Upravljanje vremenom i efikasno obavljanje radnih zadaka/ planiranje
- Značaj poštivanja zakonskih i sudskih rokova
- Prethodno ispitivanje tužbe
- Dostavljanje tužbe tuženom na obavezan odgovor
- Održavanje pripremnog ročišta
- Zakazivanje glavne rasprave; Upravljanje ročištem za glavnu raspravu
- Urednost dostave pismena strankama
- Komunikacija i ponašanje u sudnici
- Odlučivanje o prijedlozima i prigovorima stranaka
- Izrada zapisnika
- Donošenje procesnih odluka

- Objektivno razmatranje i analiza svih relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja

- Ocjena dokaza

- Razlikovanje bitnih od nebitnih činjenica

Cilj seminara: Razvijanje sudijskih vještina upravljanja vremenom i efikasne efikasne upotrebe vremena koje sudiji stoji na raspolaganju u pripremi za suđenje.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora,

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH i CEST-a RS

3.3.2. RADIONICA: „TEHNIKE IZRADE KRIVIČNE PRESUDE“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Pismena izrada presude (obrazloženje i razumljivost presude)
- Dokazi na kojima se zasniva presuda
- Izricanje i objavljivanje presude
- Pismena izrada presude – praktični primjeri

Cilj seminara: Unaprjeđenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH i CEST RS-a

3.3.3. RADIONICA: „TEHNIKE IZRADE PRESUDE U GRAĐANSKIM SPOROVIMA“

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Izrada presude
- Uvod, izreka presude
- Pravo na obrazloženu sudsku odluku
- Obrazloženje presude sa osvrtom na sadržaj
- Pravno izražavanje i jezička pismenost
- Jasno i sažeto iznošenje razloga za činjenične i pravne zaključke
- Razumljivost presude za stranke
- Analiza predmeta koji nisu efikasno okončani zbog nedostataka u presudi
- Specifičnosti izrade drugostepene presude

Cilj radionice: Unaprijeđenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: moduli metodologije izrade

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH CEST RS-a

3.3.4. SEMINAR: AKTUELNA PRAKSA IZ IZVRŠNOG POSTUPKA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Broj seminara:

Broj učesnika: do 30

Teme:

- Izabrane teme iz izvršne oblasti
- Teme iz oblasti zaštite od nasilja u porodici

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

3.3.5. SEMINAR: AKTUELNA PRAKSA IZ PREKRŠAJNOG POSTUPKA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Broj seminara:

Broj učesnika: do 30

Teme:

- Izabrane teme iz prekršajne oblasti
- Teme iz oblasti zaštite od nasilja u porodici

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

3.4. GENERACIJA NOVOIMENOVANIH TUŽILACA/SUDIJA 2023. GODINA

OBUKE TOKOM 2024. GODINE – DRUGA GODINA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA GENERACIJA NOVOIMENOVANIH TUŽILACA/SUDIJA 2023:

3.4.1. OBUKA: JEDNAKOST I ZABRANA DISKRIMINACIJE

Trajanje obuke: 1,5 dana

Preduslovi: HELP kurs Zabrana diskriminacije (Anti-discrimination, bos) (procjena trajanja: ukupno 12 sati).

Pohađanje online kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP (ne starije od 4 godine). Pristup seminaru biće omogućen samo učesnicima koji su prethodno završili online kurs i dostavili certifikat.

Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima prepoznavanje različitih vrsta diskriminacije u različitim kontekstima, te im obezbijediti potrebno znanje i vještine za primjenu testa diskriminacije i posebnih proceduralnih odredbi na teret dokazivanja, uvažavajući pri tom potencijalne prepreke na koje žrtve diskriminacije nailaze.

Posebni ciljevi učenja:

Obezbjeđivanje pregleda relevantnog pravnog, institucionalnog i praktičnog aspekta teme (znanje); Određivanje uloge pravosudnih stručnjaka u poštivanju ljudskih prava i principa nediskriminacije (vrijednosti/stavovi) ; Razmatranje pristupa ESLJP-a prema tužbama za diskriminaciju (znanje/vještine); Utvrđivanje standarda od značaja u pravosudnom odgovoru na slučajeve diskriminacije i njihovo primjenjivanje (znanja/vještine)

Teme:

Zabrana diskriminacije u međunarodnom, evropskom i domaćem pravu;

- Aspekti privatnog prava, javnog prava i prava o ljudskim pravima
- Pojam, oblici i elementi diskriminacije

- zaštićeni osnovi (rasno ili etničko porijeklo, vjera ili uvjerenja, seksualna orijentacija, invaliditet, starosna dob)
  - suštinska kršenja
  - direktna/indirektna diskriminacija
  - polje slobodne procjene
  - standardi i teret dokazivanja
- Pozitivna diskriminacija/rodni paritet
- Diskriminacija pri zapošljavanju i uznemiravanje (rasa, pol, starosna dob, invaliditet)
  - Zapošljavanje; radni uslovi; mobing
  - porodiljsko odsustvo/roditeljsko odsustvo oca
- Bračna jednakost (pol, rasa, seksualna orijentacija)
- Diskriminacija prema zajednici Roma, zajednici SOGI (seksualna orijentacija i rodni identitet) i zajednici osoba sa invaliditetom
- Rodno zasnovano nasilje kao oblik sistemske diskriminacije
- Proceduralni aspekti predmeta diskriminacije
  - posebna obilježja postupaka za zaštitu od diskriminacije (nadležnost, aktivna i pasivna legitimacija, trajanje i računanje rokova za podnošenje specijalnih tužbi za diskriminaciju, privremene mjere, izvršni postupci)
  - teret dokazivanja
  - učešće trećih lica (*amicus curiae*, spajanje, posrednik)

- obrazloženje presuda u predmetima diskriminacije
- sistem pravnih lijekova u predmetima diskriminacije (žalba i revizija)

Metodologija:

Primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su:

- scenariji i analize slučaja: slučajeve treba birati imajući u vidu, osim domaćeg zakonodavstva, i sudsku praksu ESLJP-a (ne ograničavati se na odluke donesene protiv BiH). Neki od slučajeva koji se predstavljaju tokom onlajn kursa mogu biti predmet detaljnije analize;
- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava.

Pokazatelji postizanja ciljeva: da bi se uspostavila polazna osnova, a i za potrebe prikupljanja informacija o opštem nivou znanja polaznika koje će se koristiti za utvrđivanje potreba za obukom, potrebno je provesti testiranje prije obuke, koje će se sastojati od pitanja sa više ponuđenih odgovora. Da bi se utvrdilo da li su postignuti ciljevi učenja, može se provesti test nakon obuke u kojem će se ponoviti pitanja iz prvog testa.

KONTINUIRANA OBUKA SUDIJA I TUŽILACA

4. EVROPSKO PRAVO

4.1. NAPREDNI SEMINAR: "ODNOS IZMEĐU EVROPSKOG PRAVA I DOMAĆEG PRAVA BIH"

Mjesto i datum održavanja: 23. i 24. septembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije i tužioci koji su prošli osnovne obuke o pravu EU

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Proces usklađivanja BH zakonodavstva prema zakonodacstvu EU i AKI, najčešća praksa primjene u određenim sporovima;
- Opći aspekti primjene i dejstva Evropskog prava u odnosu na pravo država članica (primarnopravni izvori i odnos prema zakonodavstvu BiH; sekundarno pravo i praksa Suda EU; postupci pred Sudom EU)
- Interpretativni učinak prava EU prije članstva

Cilj: Predstaviti učesnicima sistem institucija i pravni sistem EU, te učinak prava EU prije stupanja države u članstvo.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

5. LJUDSKA PRAVA

5.1. „FORUM O NACIONALNOJ INTERPRETACIJI EVROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: novembar 2024. godine

Ciljna grupa: sudije Ustavnog suda Bosni i Hercegovinom Vrhovnih sudova Federacije i Republike Srpske i Suda Bosne i Hercegovine

*Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona
Zajednička aktivnost CEST FBIH CEST RS i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH*

5.2. SEMINAR: „NOVINE U PRAKSI EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi
Trajanje: dva dana
Datum održavanja: 24. aprila 2024

Ciljna grupa: Sudije, sudijski stručni saradnici i savjetnici
Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara: konkretne teme, iz oblasti prakse Evropskog Suda za ljudska prava, biće određene prije održavanja skupa, u skladu sa sprovedenom analizom potreba sudstva koja navodi teme koje su od posebnog interesa

Cilj seminara: Pružanje ciljane napredne obuke o evropskom pravu ljudskih prava i primjeni Konvencije

Metod: prezentacije, diskusija, interaktivni rad na studijama slučaja iz domaće i inostrane sudske prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori CEST-a F BiH

Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

5.3. SEMINAR: „OBRNUTI TERET DOKAZIVANJA U PREDMETIMA DISKRIMINACIJE: TEORIJSKA I PRAKTIČNA PITANJA“

Mjesto i datum održavanja: Neum, 16. i 17. maja 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara:

- Prezentacija člana 14. – zabrana diskriminacije; opšti principi i veza sa protokolom 12.
- Materijalno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Procesno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Teret dokazivanja
- Argumenti u korist ili protiv slučaja navodne diskriminacije
- Sudska praksa Antidiskriminacionog prava u BiH
- Rodno zasnovana diskriminacija na radnom mjestu

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH, kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

5.4. SEMINAR: „PRISTUP PRAVDI U PITANJIMA KOJA SE TIČU OKOLIŠA“

Mjesto održavanja: naknadno će biti određeno

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25

Teme:

- Provedba Aarhus konvencije sa težištem na pristup pravosuđu
- Pristup pravosuđu u slučaju podnošenja zahtjeva za pristup informacijama
- Pristup pravosuđu: iskustva mreže Aarhus centara u BiH
- Pristup pravosuđu u slučaju učešća javnosti u donošenju odluka
- Pristup pravosuđu u slučaju onečišćenja okoliša i kršenja odredaba domaćeg zakonodavstva koje se odnose na okoliš

Cilj seminara: Cilj seminara je ispravna primjena Aarhus konvencije i relevantnog domaćeg zakonodavstva

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH, kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

5.5.SEMINAR: „KLEVETA I SLAP TUŽBE“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara:

- Samoregulacija medija
- SLAP tužbe
- Iskustva iz prakse

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLIP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača,

Edukatori: edukatori COE i edukatori CEST-a

Aktivnost planirana u saradnji sa Vijećem Europe, Ured COE Sarajevo PROFEX kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

5.6. SEMINAR: “GOVOR MRŽNJE”

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Broj učesnika: 20

Ciljna grupa: tužioci i osl

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST-ova i međunarodni eksperti Savjeta Evrope

Ciljne grupe: sudije koje rade na relevantnim referatima

Aktivnost planirana u saradnji sa Vijećem Evrope u COE Ured COE Sarajevo PROFEX kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

5.7. SEMINAR: „PRAVO NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU“

Mjesto i datum održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije / predsjedici sudova i stručni saradnici

Planiran broj učesnika: 40

Teme seminara:

- Suđenje u razumnom roku;
- Smjernice o dosuđivanju naknade nematerijalne štete,
- Unutrašnji i vanjski faktori koji doprinose dugotrajnosti sudskog postupka

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača,

Edukatori: edukatori COE u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost planirana u saradnji sa Vijećem Evrope, Ured COE Sarajevo kao zajednička aktivnost Centara i Pravosudne komisijske Brčko distrikta BiH

5.8. RADIONICA: "RODNA (NE)RAVNOPRAVNOST – PREDRASUDE I STEREOTIPI"

Napomena: Seminar je namijenjen učesnicima/cama koji se prvi put prijavljuju na ovu obuku i koji nisu prošli navedenu obuku.

Mjesto: biće naknadno definisano

Trajanje: 3 dana

Datum održavanja: 15.-17. maja 2024. godine
17.-19. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: Sudije i tužioci koji nisu do sada prošli ovu obuku

Planirani broj učesnika: 12-15

Teme:

- Uticaj ličnog stava na donošenje presuda u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- Važnost primjene holističkog pristupa u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- Diskriminacija i opšti društveni stereotipi u predmetima rodno zasnovanog nasilja.

Cilj: Podizanje svijesti, senzibilizacija usmjerena na smanjenje predrasuda i stereotipa prema specifičnim manjinskim grupama u društvu čime će se poboljšati položaj oštećene u postupcima rodno zasnovanog nasilja (RZN), zatim pooštriti blaga kaznena politika koja će dovesti do ostvarivanja svrhe sankcije odnosno direktne zaštite i satisfakcije žrtve krivičnih djela RZN.

Metod: Interaktivni pristup, rad u grupama, prezentacija, diskusija, prikazivanje videa iz dokumentarne serije „Pravda za žene“

Edukativni materijal: materijali edukatora i slučajevi iz prakse, Specijalizirani priručnik za profesionalce/ke koji se u svom poslu susreću sa slučajevima rodno zasnovanog nasilja

Edukatori: edukatori Centra ženskih prava (Zenica)

Aktivnost će biti održana u saradnji sa Centrom ženskih prava iz Zenice

5.9. SEMINAR: „LJUDSKA PRAVA LGBTI OSOBA U BIH I PRAVNI MEHANIZMI NJIHOVE ZAŠTITE – ISKUSTVA IZ BIH I REGIJE“⁵

Mjesto održavanja: naknadno će se odrediti

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 16. i 17. maja 2024.

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planiran broj učesnika: 15

Teme:

- Zaštita prava LGBTI osoba kroz pravosuđe Bosne i Hercegovine, sa naglaskom na komparativnu praksu iz regije i EU (anti-diskriminaciono i krivično pravo)

Cilj seminara: Upoznavanje pravosudne zajednice i praktičara sa postojećim pravnim okvirom Bosne i Hercegovine i praksom u oblasti zaštite ljudskih prava marginaliziranih grupa, sa naglaskom sa ljudska prava LGBTI osoba, kroz konkretne primjere i slučajeve iz pravne prakse u BiH i zemljama regije

Metod: predavanje, diskusija, analiza slučajeva iz prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, publikacije Sarajevskog otvorenog centra

Edukatori: Edukatori CEST-a FBiH, edukatori Sarajevskog otvorenog centra

Aktivnost će se realizovati u saradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom.

---

⁵ Izvještaj Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na prava lezbejki, gejeva, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih (LGBTI) osoba, navodi da uprkos usklađivanju četiri krivična zakona, na način da su uvršteni zločini iz mržnje na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta, krivično gonjenje zločina iz mržnje i govora mržnje prema LGBTIQ osobama i dalje je nedovoljno. Pravni sistem ne priznaje društvena i ekonomska prava istopolnih parova, uključujući i pravo na porodični život. Društvena uključenost interseksualnih i transrodnih osoba, koje su posebno marginalizovane, takođe treba da se poboljša.

5.10. SEMINAR: „OBLAST ZAŠTITE TAJNIH PODATAKA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: naknadno će se odrediti

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
- Implementacija i primjena odredaba zakona

Cilj: Predstaviti efekte implementiranja odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka u pravni sistem BiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i CEST RS-a

Zajednička aktivnost: CEST F BiH i CEST RS-a i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

5.11. SEMINAR: „PRIPADNICI RANJIVIH GRUPA KAO SVJEDOCI U POSTUPKU“

Mjesto održavanja: Sarajevo i Banjaluka
Datum održavanja: biće naknadno određen
Trajanje: 2 dana – 2 seminara

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planirani broj učesnika: do 25

Teme:

- Vještine ispitivanja svjedoka – pripadnika ranjivih grupa (djeca, osobe sa invaliditetom, Romi, LGBTI osobe, marginalizirane kategorije žena, itd.)

Cilj: Kada pripadnik određene ranjive grupe dođe u kontakt sa pravosuđem, tj. kada dođe u kontakt sa tužilaštvom, te se pojavi pred sudom, nosioci pravosudnih funkcija moraju osigurati da se komunikacija sa tom osobom odvija na odgovarajući način, posebno vodeći računa o tome da sudija upravlja postupkom, te, u tom svojstvu, ima pravo i obavezu da uspostavi takav način komunikacije, koji će biti prilagođen vulnerabilnom svjedoku, te stoga pozitivno utjecati na tok samog postupka. Naime, način postavljanja pitanja, te sadržaj pitanja, koja se postavljaju vulnerabilnom svjedoku, može negativno uticati na iskaz svjedoka, odnosno navesti ga da da netačan odgovor. Stoga, neophodno je da nosioci pravosudnih funkcija razviju odgovarajuće vještine, koje će im omogućiti da prepoznaju specifične komunikacione potrebe vulnerabilnog svjedoka, te da, u skladu s tim, uspostave takav sistem komunikacije, koji će vulnerabilnom svjedoku omogućiti da adekvatno učestvuje u postupku, tj. da razumije pitanje i da da odgovor, koji smatra tačnim.

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori naknadno zajednički određeni od strane CEST-a i VSTV BiH.

5.1.2 SEMINAR: PRIMJENA EVROPSKE KONVENCIJE O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA U RADU APELACIONOG SUDA BRČKO DISTRIKTA BIH

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: Brčko

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: do 30

Teme: Primjena Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u radu Apelacionog suda Brčko distrikta BiH

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS, CEST F BiH i PKBD

Potencijalni edukatori: sudija Apelacionog suda Brčko distrikta BiH

Ciljna grupa: sudije

Zajednička akitvonst CEST F BIH i CEST RS-a i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

6.USTAVNO PRAVO

6.1. OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PRAKSA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE PO APELACIJAMA IZ KRIVIČNE OBLASTI I GRAĐANSKE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 18. i 19. novembar 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci
Planiran broj učesnika: 50

Teme:

- Dopustivost apelacije
- Odnos Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i redovnih sudova u kontekstu člana VI/3.b)
- Novija praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama u krivičnoj oblasti
- Novija praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama u građanskoj oblasti
- Incidentalna kontrola ustavnosti

Cilj okruglog stola: Prezentiranje prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine po apelacijama iz krivične i građanske oblasti .

Metod: interaktivni
Edukativni materijal: materijali edukatora
Edukatori: sudije Ustavnog suda BiH i stalni edukatori CEST-a FBiH

7.KRIVIČNO PRAVO

7.1. OKRUGLI STOL: „PRAKSA VRHOVNOG SUDA F BiH IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja:	Sarajevo
Trajanje:	2 dana
Datum održavanja:	04. i 05. novembra 2024. godine
Ciljna grupa:	sudije krivičnog referata i tužioc
Planiran broj učesnika:	80
Teme:	<ul style="list-style-type: none"> • Praksa Vrhovnog suda FBiH, procesno i materijalno pravo • Bitne povrede postupka kao razlog za ukidanje prvostepene presude • Propusti organa krivičnog postupka kao razlog osporavanja zakonitosti dokaza. • Izbor krivičnopravne sankcije, odmjeravanje kazne i obrazloženje odluke o krivičnopravnoj sankciji, • Obrazloženje odluka o mjerama obezbjeđenja prisustva optuženog i uspješno vođenje postupka
Cilj okruglog stola:	Unaprjeđenje standarda u prvostepenom krivičnom postupku, ujednačavanje prakse i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.
Metod:	interaktivni
Edukativni materijal:	radovi edukatora, slučajevi iz prakse
Edukatori:	stalni edukatori CEST-a FBiH/Vrhovnog suda FBiH

7.2. SEMINAR: „KRIVIČNA DJELA PROTIV SPOLNE SLOBODE I MORALA, S POSEBNIM OSVRTOM NA SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DJECE“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 28. oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije prvostepeni sudova krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 40

Teme: Krivična djela protiv spolne slobode i morala;

- seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece;
- seksualno i rodnozasnovano nasilje prema osobama sa invaliditetom;

Cilj seminara: edukacija u oblasti materijalnog krivičnog prava

Metod: predavanje, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

7.3. RADIONICA: „PRIMJENA PROPISA U OBLASTI NASILJA U PORODICI“⁶

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 22. i 23. februara 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioci, pripadnici agencija za provođenje zakona, te drugih aktera na temu unapređivanja pristupa predmetima nasilja u porodici koji u prvi plan stavlja prava žrtve

Planiran broj učesnika: 25

---

⁶ Implemetacija Strategije razvoja Federacije BiH 2021-2027 2.3.4. vezano za čl.15. Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici- Istanbulska konvencija.

Teme:

- Uzroci i posljedice nasilja u porodici;
- Uloga policije u slučajevima nasilja u porodici – istražne radnje i zaštitne mjere;
- Uloga pravosuđa u slučajevima nasilja u porodici – krivični postupak, zaštitne mjere
- Uloga centara za socijalni rad – praćenje provedbe zaštitnih mjera
- Primjena Zakona o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine Federacije BiH“, broj 20/13)
- Primjena Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (CAHVIO) – („Službeni glasnik BiH, broj 19/13);

Cilj radionice: Osigurati ujednačenu primjenu važećih propisa u oblasti prevencije i postupanja u slučajevima nasilja u porodici i razmjena dobrih praksi i iskustava u procesuiranju nasilja u porodici

Metod: razmjena iskustava, diskusija kroz primjeri iz prakse

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

7.4.OBUKA: „PROCESUIRANJE KRIVIČNIH DJELA SILOVANJA I SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 05. marta 2024. godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci o OSL predstavnici policije

Teme: Priručnik za razmatranje krivičnog djela u sudskoj praksi u BiH

- Polozaj žrtve, traume silovanja

Aktivnost je planirana sa Atlantskom inicijativom

7.5. SEMINAR: „RODNO ZASNOVANO NASILJE I FEMICID“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 2024. godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Teme

- Obuka sudija na temu smjernica za suđenja u slučajevima Femicida (definicija femicida prema UN-u)
- Definicija i prepoznavanje femicida, regionalno izvješće o femicidu.
- Razumijevanje rodno zasnovanog nasilja u skladu s Istanbulsom konvencijom.
- Preispitivanje rodni predrasuda i stereotipa.
- Odmjeravanje kazni u predmetima rodno zasnovanog nasilja i femicida, s fokusom na olakšavajuće i otežavajuće okolnosti.

Cilj: Povećati kompetencije sudija u prepoznavanju, razumijevanju i primjeni relevantnih zakona i međunarodnih standarda, posebno u kontekstu Istanbulske konvencije.

Očekivani rezultati: Jačanje pravosudnog odgovora na rodno zasnovano nasilje i femicid, unapređenje prakse suđenja u ovim slučajevima, i promocija rodne ravnopravnosti u pravosuđu.

Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona kao zajednička aktivnost Centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

7.5.1. OBUKA: „OBUKA ZA SUDIJE NA TEMU SMJERNICA ZA POSTUPANJE U SLUČAJEVIMA FEMICID“

Mjesto održavanja: obuke će se vršiti u određenim sudovima

Trajanje: više aktivnosti u više sudova u trljanju po 1 dan koje će se provoditi kao/ in house obuke/ pojedinačno po sudovima

Datum održavanja: biće naknadno određeno prema dostupnosti vremena sudova i sudija tokom 2024. godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata

Teme

- Obuka sudija na temu smjernica za suđenja u slučajevima Femicida (definicija femicida prema UN-u)
- Definicija i prepoznavanje femicida, regionalno izvješće o femicidu.
- Razumijevanje rodno zasnovanog nasilja u skladu s Istanbulskom konvencijom.

Cilj: Povećati kompetencije sudija u prepoznavanju, razumijevanju i primjeni relevantnih zakona i međunarodnih standarda, posebno u kontekstu Istanbulske konvencije.

Očekivani rezultati: Jačanje pravosudnog odgovora na rodno zasnovano nasilje i femicid, unapređenje prakse suđenja u ovim slučajevima, i promocija rodne ravnopravnosti u pravosuđu.

Aktivnost je planirana sa AIRE Centrom iz Londona kao zajednička aktivnost Centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

7.6.OBUKA: „PROCESUIRANJE KRIVIČNIH DJELA POČINJENIH IZ MRŽNJE I GOVORA MRŽNJE“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 28. februara 2024. godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci o OSL predstavnici policije

Teme:

- prepoznavanje i procesuiranje krivičnih djela počinjenih iz mržnje i govora mržnje

Aktivnost je planirana sa Atlantskom inicijativom

7.7.OBUKA: EFIKASNE ISTRAGE I PROCESUIRANJE KRIVIČNIH DJELA KOJA UGROŽAVAJU PRAVIČNOST I INTEGRITET IZBORA

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: maj 2024 godine

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

Pravila izbornog procesa - relevantni zakonodavni okvir:

- Izborna prevara i srodna djela u krivičnim zakonima u BiH
- Nadležnost za procesuiranje izbornih krivičnih djela i primjena načela „Ne bis in idem“
- Uloga sudova u kreiranju kaznene politike za krivična djela koja ugrožavaju integritet izbora, postizanje konzistentne prakse

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH CEST RS i OSCE-a

Zajednički seminari CEST F BiH, CEST RS i PKBD BiH u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH

7.8. SEMINAR: „KRIVIČNA DJELA ZLOUPOTREBA POLOŽAJA ILI OVLAŠTENJA IZ ČLANA 383. KZ FBiH“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 25. marta 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Elementi, činjenični opis krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja;
- Biće krivičnog djela;
- Radnje izvršenja;
- Uzročno posljedična veza između radnje izvršenja i posljedice;
- Kvalificirani oblik krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja;

Cilj seminara: edukacija u oblasti materijalnog krivičnog prava

Metod: predavanje, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

7.9. SEMINAR: „KRIVIČNO-PRAVNA ZAŠTITA OKOLIŠA/ŽIVOTNE SREDINE ”

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 07. i 08. februara 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 25

Teme:

- Sudske prakse zemalja EU u pogledu zaštite okoliša, s osvrtom na tok krivičnog postupka kod krivičnih dijela protiv životne sredine
- Kriminološka obilježja ekološkog kriminaliteta u BiH
- Priprema i obrada slučaja iz prakse

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: sudija i tužioci krivičnog referata

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

7.10 SEMINAR: „POSTUPANJE SUDIJE ZA PRETHODNO SASLUŠANJE PRILIKOM POTVRĐIVANJA OPTUŽNICE I IZJAVLIVANJA PRETHODNIH PRIGOVORA OD STRANE OPTUŽENOG“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 16. aprila 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata

Planiran broj učesnika: do 30

Teme:

- Obaveze sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice – opće odredbe Zakona o krivičnom postupku
- Poteškoće u postupanju sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice
- Postupanje sudije za prethodno saslušanje u slučaju izjavljivanja prethodnih prigovora sa posebnim osvrtom na prigovor zakonitosti dokaza.

Cilj seminara: sticanje znanja o postupku potvrđivanja optužnice i posljedicama koje za cjelokupni postupak može imati formalno potvrđivanje optužnice bez detaljnog razmatranja.

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a

7.11. RADIONICA: „OBRAZLOŽENJE SUDSKE PRESUDE – KRIVIČNI ASPEKT“

Mjesto održavanja: biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 28. i 29. oktobra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije prvostepenih sudova krivičnog referata i stručni saradnici

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Osnovna pravila o formi presude
- Standardi obrazložene presude prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima
- Obavezna sadržina izreke presude (primjeri iz prakse)

- Zahtjevi na koje presuda mora odgovoriti
- Direktna primjena Evropske konvencije o ljudskim pravima: Primjeri i rad na predmetu
- Obrazloženje presude: određenost i potpunost razloga za činjenične i pravne zaključke, odgovor na argumente stranaka, pozivanje na zakone i sudsku praksu (primjeri iz prakse)
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije
- Obavezan odgovor u presudi na navode o povredi Evropske konvencije, analiza navoda prema Evropskoj konvenciji
- Više tačaka optužnice, prihvatanje dokaza u priznanju po određenim tačkama optužnice;
- Analiza pismeno izrađenih presuda (primjeri iz prakse)
- Primjeri i rad na predmetu

Cilj seminara: Na ovom seminaru će se analizirati pravo na obrazloženu sudsku odluku kao važan segment člana 6. EKLJP

Metod: predavanje, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH Vijeća Europe i CEST-a RS

Aktivnost će biti organizovana sa Vijećem Evrope u okviru Projekta „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini- Faza –III“ kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a i Pravosudne komisije Brčlo distrikta BiH

7.12. SEMINAR: „DOKAZIVANJE KRIVIČNIH DJELA CYBER KRIMINALA I ELEKTRONSKI DOKAZI“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 04. i 05. marta 2024 godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Elektronski dokazi
- Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala kriptovalute i digitalni dokazi.
Korištenje dokaza pribavljenih međunarodnom pravnom pomoći
- Uticaj interneta na organizovani kriminal (razvijanje znanja o organizovanom kriminalu, sticanje uvida u budući smjer organizovanog kriminala, prepoznavanje i razumjevanje savremenih karakteristika organizovanog kriminala)

Cilj seminara: osnovna obuka o tehnikama elektronskih dokaza, prihodima stečenim računarskim kriminalom, sa sofisticiranim načinima izvršenja krivičnih djela

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST F BiH

7.13. SEMINAR: „UMJETNA INTELIGENCIJA I KRIVIČNO PRAVOSUĐE”

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 26. marta 2024 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj učesnika: 25

Teme:

- Izazovi digitalne imovine u formi tokena
- umjetna inteligencija i tzv. briselski efekat
- Elektronski dokazi
- Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala

Cilj seminara: Napredna obuka o tehnikama elektronskih dokaza sa sofisticiranim načinima izvršenja krivičnih djela

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST F BIH

7.14 NAPREDNA OBUKA : „ELEKTRONSKI DOKAZI“

---

mjesto održavanja: Biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 2 dana

Teme:

- Prikupljanje elektronskih dokaza;
- prekogranično pribavljanje elektronskih dokaza;
- Izrada regionalnog analitičkog dokumenta o primjeni posebnih dokaznih radnji.

Cilj seminara: Napredna obuka o tehnikama elektronskih dokaza sa sofisticiranim načinima izvršenja krivičnih djela

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: Eksperti koji su prošli edukaciju Vijeća Evrope

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji sa Vijećem evrope IPROCEEDES

7.15. RADIONICA: „VJEŠTINE ZASTUPANJA OPTUŽNICE“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 25. aprila 2024. godine

Ciljna grupa: tužioci
Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Glavni pretres (prijedlozi stranaka i prigovori, propusti u odlučivanju; praktična primjena čl. 266. ZKP F BiH-nastavljanje odloženog glavnog pretresa)
- Izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza
- Izmjena optužnice
- Uvodna riječ
- Direktno ispitivanje
- Unakrsno ispitivanje
- Završna riječ

Cilj radionice: Unaprijediti vještine tužilaca prilikom zastupanja.

Metod: predavanja, interaktivna diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

7.16. RADIONICA: SMJERNICE ZA IZRADU OPTUŽNICA U PREDMETIMA KORUPCIJE

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: tužioci

Planiran broj učesnika: 20

Teme: Priprema predmeta

Pisanje optužnica

Smjernica za izradu optužnica u predmetima korupcije u BiH

Cilj seminara: Prezentovati dobre prakse i izazove u procesuiranju složenih predmeta organizovanog kriminala i korupcije

Metod: analize, praktični primjeri i diskusije

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a, CEST RS i OSCE-a u BiH

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH.

7.17.SEMINAR: TEHNIKE ISTRAGE I SUĐENJA U SLUČAJEVIMA FINANSIJSKOG KRIMINALA I PRANJA NOVCA

Datum održavanja: 20. septembra 2024.

Trajanje: 1 dan

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno.

Broj učesnika: 40

Teme:

- Oblici kriminalnog udruživanja
- Mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi

Metod: predavanja, interaktivna diskusija i praktični primjeri

Organizator: CEST FBiH

Edukatori: domaći stručnjaci.

Ciljna grupa: tužioci i istražioci

Cilj seminara: Pregled trenutnog stanja u oblasti otkrivanja i procesuiranja koruptivnih krivičnih djela, finansijskog kriminala i pranja novca

7.18. SEMINAR: ODMJERAVANJE I IZRICANJE KAZNI U KRIVIČNOM POSTUPKU

Datum održavanja: 26. februar 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Mjesto održavanja: Sarajevo.

Broj učesnika: 40

Metod: predavanja, interaktivna diskusija i praktični primjeri

Organizator: CEST FBiH, CEST RS i OPDAT

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci.

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata

Cilj seminara: Predstaviti trenutno stanje i kroz praktične primjere ukazati na postupak vrednovanja svih okolnosti konkretnog slučaja u cilju utvrđivanja vrste i mjere kazne koje se izriču počiniocima krivičnih djela.

Zajednički seminari CEST F BiH, CEST RS i PKBD BiH u okviru projekta za razvoj, pomoć i edukaciju u prekomorskim zemljama (OPDAT)

7.19. SEMINAR: „UVIDAJ U FORENZIČKO KRIMINALISTIČKIM ISTRAGAMA“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 08. i 09. maja 2024. godine

Ciljna grupa: tužioci, novoimenovani tužioci koji nisu prošli ovu obuku i stručni saradnici

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

- Forenzičko kriminalistički aspekti istraživanja krivičnih djela i događaja
- Uviđaj i rekonstrukcija
- Pokazna vježba forenzičko kriminalističke obrade lica mjesta krivičnog djela
- Naredbe za vještačenje

Cilj seminara: Predstaviti sudijama i tužiocima neke od forenzičkih segmenata iz domena nove tehnologije ili nekih novih metoda, te ukazati na forenzičke dileme.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a F BiH

7.20. SEMINAR: PREZENTACIJA ZAKONSKIH RJEŠENJA I SUDSKE PRAKSE U BiH – NEOVLAŠTENI PROMET ORUŽJEM I VOJNOM OPREMOM TE PROIZVODIMA DVOJNE NAMJENE

Mjesto održavanja: Biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 2 dana 2024. godine

Teme:

- Usklađivanje domaćeg krivičnog zakonodavstva sa Protokolom UN o vatrenom oružju
- Istraga i gonjenje krivičnih dela koja se odnose na vatreno oružje,
- primjena posebnih dokaznih radnji
- Međunarodna saradnja u istragama
- Usklađivanje sudske prakse u predmetima koji se odnose na vatreno oružje

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih Centara za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji sa UNDOC-om

7.21. OBUKA: TRGOVINA LJUDIMA- „PRIMJENA PRAVOSUDNIH SMJERNICA ZA ZAŠTITU ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA I EFIKASNIJE KAŽNJAVANJE UČINITELJA“

Datum i mjesto održavanja: 19. i 20. februara 2024. godine, Banjaluka

27. i 28. februara 2024 godine, Bjelašnica

Trajanje: 2 dana

Broj učesnika: 30

Teme: primjena Obavezujućih smjernica VSTV-a o postupanju sudova i tužilaštava u cilju naknade štete za žrtve u krivičnim postupcima za trgovinu ljudima.

Aktivnost će biti organizovana u saradnji sa Udruženjem Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC) uz finansijsku podršku USAID-a (The United States Agency for International Development), zajedno sa Institutom za razvoj mladih KULT, u okviru projekta „Izrada pravosudnih Smjernica za zaštitu žrtava trgovine ljudima i efikasnije kažnjavanje učitelja“

7.21.1 OBUKA :TRGOVINA LJUDIMA-OBUKA O NEKAŽNJAVANJU ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA

Datum i mjesto održavanja: 18. i 19. mart 2024. godine, Neum

Trajanje: 2 dana

Broj učesnika: 30

Teme:

- nekažnjavanje žrtava trgovine ljudima;
- kažnjavanju korisnika usluga žrtava trgovine ljudima

Cilj: uspostaviti jasne i sveobuhvatne standarde i procedure za postupanje nosilaca pravosudnih funkcija u predmetima trgovine ljudima, u pravcu dosljedne i ujednačene primjene odredbi krivičnih zakona o: nekažnjavanju žrtava trgovine ljudima za nezakonita ponašanja koja su počinili u svojstvu žrtve trgovine ljudima; kažnjavanju korisnika usluga žrtava trgovine ljudima; krivičnom gonjenju pravnih osoba u slučajevima trgovine ljudima; te efikasnoj primjeni odredbi krivičnih zakona o naknadi štete žrtvama trgovine ljudima od počilaca krivičnih djela trgovine ljudima.

Aktivnost će biti organizovana u saradnji sa Udruženjem Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC) uz finansijsku podršku USAID-a (The United States Agency for International Development), zajedno sa Institutom za razvoj mladih KULT, u okviru projekta „Izrada pravosudnih Smjernica za zaštitu žrtava trgovine ljudima i efikasnije kažnjavanje učitelja“

21.2. OBUKA: TRGOVINA LJUDIMA: „OBUKA O FINANSIJSKIM ISTRAGAMA I ODUZIMANJU IMOVINE U VEZI SA TRGOVINOM LJUDIMA”

Datum održavanja: oktobar/novembar 2024.

Trajanje: tri jednodnevne obuke

Mjesto: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 45

Ciljna grupa: sudije, tužioci, policijski istražitelji

Cilj obuke: Upoznavanje učesnika/ca sa efikasnom primjenom zakona u vezi sa finansijskim istragama i oduzimanju imovine u vezi sa trgovinom ljudima, te naknadi štete žrtvama trgovine ljudima od počilaca krivičnih djela trgovine ljudima (kaskadne obuke za policiju, tužioce i sudije)

Aktivnosti se realiziraju u okviru projekta "Jačanje akcije protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini" a provodi ga Vijeće Evrope

7.22. RADIONICA: „IZAZOVI KOD PRIMJENE ZAKONA O ODUZIMANJU NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE”

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: dva dana

Datum održavanja: 03 . i 04.april 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioci, policijski službenici, državni službenici

Planiran broj učesnika: 25-30

Cilj radionice: unaprijediti znanja o oduzimanju imovinske koristi, problemi i izazovi kod utvrđivanja i otkrivanja imovine proistekle iz krivičnih djela

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci

7.22.1.OBUKA: „POSTUPCI ODUZIMANJA NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM S POSEBNIM OSVRTOM NA FINANSIJSKE ISTRAGE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: dva dana

Datum održavanja: 09. i 10.maja 2024. godine
i 05. i 06. novembar 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioci, policijski službenici, državni službenici

Planiran broj učesnika: 25-30

Cilj radionice: unaprijediti znanja o oduzimanju imovinske koristi, problemi i izazovi kod utvrđivanja i otkrivanja imovine proistekle iz krivičnih djela, te unaprijediti znanja u pogledu same finansijske istrage

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci

7.22.2 OBUKA: „PRAVNI I EKONOMSKI ASPEKTI ODUZIMANJA NEZAKONITO STEČENE IMOVINE KRIVIČNIM DJELOM“

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: dva dana

Datum održavanja: 26. i 27. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioci, policijski službenici, državni službenici

Planiran broj učesnika: 25-30

Cilj radionice: unaprijediti znanja učesnika edukacije o pravnim i ekonomskim aspektim oduzimanja nezakonito stečene imovine krivičnim djelom

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci

7.23. OBUKA: „AKTUELNOSTI SUDSKE PRAKSE SUDA BiH IZ KRIVIČNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije krivičnog i apelacionog odjeljenja Suda BiH

NAPOMENA: Vrijeme i mjesto edukativne aktivnosti za sudije Suda Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2024. godine od strane Suda BiH.

7.24. OBUKA: „AKTUELNOSTI SUDSKE PRAKSE SUDA BiH IZ GRAĐANSKE I UPRAVNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: Sudije upravnog i apelacionog odjeljenja Suda BiH

NAPOMENA: Vrijeme i mjesto edukativne aktivnosti za sudije Suda Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2024. godine od strane Suda BiH.

7.25. OBUKA: „AKTUELNA PITANJA TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE“

Mjesto održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Trajanje: bit će naknadno utvrđeno

Datum održavanja: bit će naknadno utvrđeno

Ciljna grupa: tužioci Tužilaštva BiH

NAPOMENA: Vrijeme, mjesto, teme edukativne aktivnosti za tužioce Tužilaštva Bosne i Hercegovine bit će naknadno utvrđeni tokom 2024. godine od strane Tužilaštva BiH.

7.26. SEMINAR: “ IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA I ALTERNATIVNE SANKCIJE KUĆNOG ZATVORA SA ELEKTRONSKIM NADZOROM”

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: jedan dan

Datum održavanja: 11. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: predsjednici sudova, sudije, stručni saradnici za IKS, predstavnici policije,

Planiran broj učesnika: 30

Edukatori: Edukatori CEST F BiH

Teme:

- **Sagledavanje trenutnih zakonskih rješenja i njihove primjene u praksi**
- Upućivanje na izdržavanje kazne zatvora i kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom (član 21.-26. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija FBiH)
- Odlaganje izvršenja kazne (u praksi se osuđeni poziva na član 28. stav 1. i 2. Zakona i nakon pravosnažne odluke suda kojom se odbija molba za odgodu i osuđeni upućuje odmah u KPZ, čime se postupak neograničeno puta ponavlja
- **Uloga i međusobna saradnja različitih sudionika u i izvan pravosudnih institucija koje učestvuju u postupku izvršenja krivičnih sankcija**
- **Međunarodna pravna pomoć i ekstradicija**
postupak ekstradicije, ograničenja za raspisivanje međunarodne potjernice u pogledu visine izrečene kazne, vrste KPZ-a u koji se upućuju osuđena lica po ekstradiciji;
- **Forme akata i obrazaca koji se koriste u postupku izvršenja krivičnih sankcija**

8. MEĐUNARODNO HUMANITARNO PRAVO – RATNI ZLOČINI

8.2. SEMINAR: KRIVIČNOPRAVNA ODGOVORNOST U PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: jedan dan

Datum održavanja: maja 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioc, stručni saradnici i istražioc koji rade na predmetima ratnih zločina

Planiran broj učesnika: 25-30

Cilj seminara: unaprijediti znanja o pojmovima međunarodnog humanitarnog prava

Metod: radionica

Edukativni materijal:

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci

8.3. SEMINAR: KAŽNJAVANJE RATNOG SEKSUALNOG NASILJA

Mjesto održavanja: naknadno će se utvrditi

Trajanje: dva dana

Datum održavanja: septembra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije, tužioc, stručni saradnici koji rade na predmetima ratnih zločina

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Osude isključivo za seksualno nasilje;
- ocjena olakšavajućih i otežavajućih okolnosti;
- osobito olakšavajuće okolnosti,
- sporazumi o priznanju krivice- adekvatnost kažnjavanja

Cilj seminara: unaprijediti praksu u pogledu odmjeravanja kazne i ocjene otežavajućih i olakšavajućih okolnosti kod krivičnih djela ratnog seksualnog nasilja i silovanja

Metod: seminar

Edukativni materijal:

Edukatori: domaći i međunarodni stručnjaci

9. SPECIJALISTIČKE OBUKE

9.1. KOORDINACIONI SASTANCI TUŽILACA IZ F BiH I RS KOJI RADE NA MALOLJETNIČKOM REFERATU

Jedan od usvojenih zaključaka na XIV Stručnom savjetovanju tužilaca u Neumu bio je da se periodično nastavi sa održavanjem ovih sastanaka, sve u cilju ostvarivanja konstruktivne saradnje između kantonalnih tužilaca, a prvenstveno radi razmjene iskustava, te posebno identifikovanja najboljih praksi u pogledu primjene alternativnih modela postupanja, kao i potreba za daljim edukacijama, sve u smislu odredbi „novog“ Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, odnosno propisanih obaveza tužilaca. Na ovaj način osigurana je mogućnost da redovni koordinacioni sastanci za 2024. godinu budu prepoznati programom stručnog usavršavanja.

Dinamika realizacije sastanaka biće usaglašena i koordinirana sa Federalnim tužilaštvom FBiH i UNICEF BiH.

Pored redovnih sastanaka u okviru krivičnih savjetovanja, tokom 2024 godine predložen je jedan dodatni koordinacioni sastanak koja ulazi u dane obavezne obuke nosilaca pravosudnih funkcija.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i Pravosudne komisije BD BiH uz podršku UNICEF-a

2. SPECIJALISTIČKA OBUKA: SEKSUALNO ISKORIŠTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUŽENJU ”

9.2.1. SPECIJALISTIČKE RADIONICE: „SEKSUALNO ISKORIŠTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUŽENJU ”

Mjesto održavanja: Sarajevo i Banja Luka

Trajanje: 3X1 dan

Datum održavanja: biće naknadno određeni

septembra 2024. godine M1

septembra 2024. godine M2

okotbra 2024. godine M3

Ciljna grupa: sudije, tužioci, predstavnici policijskih agencija

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

**MODUL 1- SEKSUALNO ISKORISTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U
DIGITALNOM OKRUZENJU – ETIOLOGIJA I FENOMENOLOGIJA**

- Nasilje nad djecom u digitalnom okruženju – globalni trendovi
- Seksualno iskoristavanje i zlostavljanje djece u digitalnom okruženju
- Specifičnosti nasilja na djecom u digitalnom okruženju – sistemi ranog prepoznavanja i referalni mehanizmi u vanpravosudnim institucijama formalne socijalne kontrole (škole – CSR – CMZ..)
- Cyberbullying, Grooming, Sexting & Sextortion, Live Stream
- Konvencija Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja
- Implementacija poglavlja VI (Materijalno kazneno pravo) Lanzarote konvencije u krivično zakonodavstvo u Bosni I Hercegovini
- Krivična djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece u KZ RS
- Krivičnopravna zaštita polnog integrite djece u KZ FBiH i KZ BD BiH
- Zakon o posebnom registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorištavanja djece RS

**MODUL 2-PROCESUIRANJE SLUČAJEVA SEKSUALNOG ISKORISTAVANJA I
ZLOSTAVLJANJA DJECE U DIGITALNOM OKRUZENJU (PRAVNI
OKVIR)**

- **Cyber kriminal“ i zaštita djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja – međunarodni i nacionalni pravni okvir**
- Prezentacija stanja i usklađenosti sa međunarodnim zahtjevima napodručju materijalnog krivičnog zakonodavstva

- Presentacija stanja i usklađenosti sa međunarodnim zahtjevima na području procesnog krivičnog zakonodavstva
- Aktuelni primjeri procesuiranja krivičnih djela iz okvira seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece u BiH
- **Postupci za zaštitu djeteta/žrtve/svjedoka**
- Kontakt djeteta kao svjedoka/oštećenog sa organima krivičnog gonjenja nakon izvršenog krivičnog djela na njegovu štetu ili saznanja za krivično djelo
- Postupanje i uloga zakonskog zastupnika/staratelja ili službe socijalni zaštita
- Uloga djeteta kao svjedoka u toku istrage -priprema i saslušanje
- Dijete kao svjedok u postupku pred Sudom
- **Procesuiranje krivičnih dijela zlostavljanja djeteta**
- Analiza krivičnih dijela na štetu djece i maloljetnika iz odredbi Entitetskih i Krivičnog zakona Brčko Distrikt BiH s fokusom na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje
- Analiza krivičnih dijela sa primjerima iz sudske prakse
- Procesno zakonodavstvo i specifičnosti koje se odnose na djecu imaloljetnike i mjere koje može odrediti sud u cilju zaštite svjedoka – žrtve
- Krivično – pravni sistem i uvažavanje principa najboljeg interesa djeteta i prava na participaciju u krivičnim postupcima u BiH
- **Psihološka podrška djeci žrtvama i svjedocima - ispitivanje prilagođeno djeci**
- Značaj psihološke procjene trenutnog stanja i pripreme djeteta za svjedočenje
- Smjenice za pravilno vođenje razgovora sa djetetom
- Psihosocijalne posljedice nasilja u digitalnom okruženju
- Izazovi u ispitivanju djece žrtava i svjedoka u istrazi i sudskom postupku

**MODUL 3 -FORENZICKA ISTRAGA, DIGITALNI OKVIR I PROCESNO
PRAVNO FORMIRANJE DOKAZA**

- **Forenzička istraga i digitalni okvir dokaza**
- Digitalna forenzika
- Digitalni podaci na uređajima i mreži
- Potpuna anonimnost ili potpuna transparentnost
- Globalna (ne)dostupnost dokaza
- **Otkrivanje, razjašnjavanje i dokazivanje krivičnih djela „cyber kriminala“**
- Osnovne karakteristike i specifičnosti otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela „cyber kriminala“
- Cyberom omogućen kriminal
- Prevare u digitalnom okruženju
- Specifičnosti otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela u kojima su upotrebljene kriptovalute
- **Elektronski dokazi i vjestacenje digitalnih uređaja**
- Mobilni uređaji i operativni sistemi
- Digitalna forenzika
- Zaštita mobilnih uređaja i kako je prevazići
- Ekstrakcija digitalnih dokaza
- Verifikacija integriteta

Cilj radionice: Namjenjena jednoj grupi učesnika koja će proći sva tri Modula, tri radionice kao specijalističku obuku iz domena nasilja nad djecom u digitalnom okruženju.

Edukacije i unaprjeđenje znanja sudija, tužilaca i OSL o procesuiranju slučajeva seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju, provođenje obuka i studije slučaja.

Metod: izlaganja, studija slučaja i diskusija

Edukativni materijal: Priručnik za obuku o profesionalaca o iskorištavanju djece u digitalnom okruženju i Smjernice za postupanje profesionalaca

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH, CEST RS i eksperti Save the Children

Nastavni plan i program kao i priručnik razvijeni u saradnji s Save the Children u okviru Projekta "Prevenција i rad na spriječavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u FBiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH uz podršku UNICEF-a i Save the Children

9.3. PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 7/14 od 29.01.2014. godine - u daljnjem tekstu: Zakon) donosi nove obaveze za pravosuđe u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu, o sticanju posebnih znanja i kontinuiranom stručnom osposobljavanju i usavršavanju sudija i tužilaca iz oblasti dječijih prava, prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite, brine se Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i to pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (član 198. stav 1. Zakona). Zakon između ostalog propisuje da Centar osigurava **sudijama i tužiocima** uvjerenja ili certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite (član 198. st 3.).

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine je pripremio Program specijalističke obuke sudija i tužilaca za maloljetnike, koji je usvojio Upravni odbor Centra i na isti je VSTV BiH dalo saglasnost.

Program specijalističke obuke provodi se u saradnji sa UNICEF-om, koji kroz projekat "Pravda za svako dijete" finansijski podržava realizaciju Programa specijalističke obuke.

Tokom 2024. godine program specijalističke obuke bit će namijenjen sudijama i tužiocima koji na osnovu člana 20. Zakona budu postavljeni za sudiju/tužioca za maloljetnike, a tokom prethodnih godina nisu prošli specijalističku obuku i stekli certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti

prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite (član 20. Zakona: „Sudiju postavlja na vrijeme od pet godina opća sjednica suda, a tužioca na vrijeme od 5 godina kolegij tužilaca. Nakon isteka pet godina, sudija, odnosno tužilac može biti ponovo postavljen na istu funkciju“).

Program specijalističke obuke obuhvata četiri tematske cjeline:

- Međunarodni standardi u zaštiti maloljetnika i odredbe Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku
- Psihologija maloljetnika i krivična djela počinjena na štetu djece
- Alternativne mjere i krivične sankcije
- Restorativna (maloljetnička) pravda

Program specijalističke obuke bit će realizovan kroz obuke u trajanju od dva dana. Tako će prva obuka obuhvatati I i II cjelinu, a druga obuka III i IV cjelinu.

Za ispunjenje uvjeta za sticanje certifikata u skladu sa Zakonom, sudija/tužilac mora proći sve četiri tematske cjeline obuke, odnosno četiri dana specijalističke obuke. Time će u cjelini ispuniti uvjete za sticanje certifikata za postupanje u predmetima kroz primjenu Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

PROGRAM

I. CJELINA:

9.3.1. MEĐUNARODNI STANDARDI U ZAŠTITI MALOLJETNIKA I ODREDBE ZAKONA O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 20. februara 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Međunarodni dokumenti iz oblasti prava djeteta i usklađenost Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku s međunarodnim standardima:
  - a) Međunarodni standardi
  - b) Praksa ESLJP
- Propisi u Bosni i Hercegovini koji se primjenjuju prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela:
  - a) Tok postupka prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela
  - b) Nadležnosti tužioca prema Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku
  - c) Nadležnosti suda prema Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

Cilj obuke: Upoznavanje sudija i tužilaca s tokom postupka prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela, upoznavanje s ulogom tužioca i suda u istom.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST FBiH

II. CJELINA:

9.3.2. PSIHLOGIJA MALOLJETNIKA I KRIVIČNA DJELA POČINJENA NA ŠTETU DJECE

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 21. februara 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Propisi u Bosni i Hercegovini koji se primjenjuju u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece
- Tok postupka u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece
- Psihološki pristup u postupku ispitivanja maloljetnika:
  - a) ispitivanje maloljetnika kao izvršioca krivičnih djela
  - b) ispitivanje maloljetnika kao svjedoka
  - c) saslušanje maloljetnika kao oštećenog
- Zaštita i podrška djece oštećenih i/ili svjedoka u krivičnom postupku

Cilj obuke: Cilj obuke je upoznavanje sudija i tužilaca s novim tokom krivičnog postupka u slučajevima krivičnih djela počinjenih na štetu djece, upoznavanje s ulogom tužioca i suda u istom. Sveobuhvatno obraditi psihološki način na koji sudije i tužioci treba da pristupe maloljetnicima s kojima se susreću u krivičnom postupku.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o

zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

III. CJELINA:

9.3.3. ALTERNATIVNE MJERE I KRIVIČNE SANKCIJE

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 27.februara 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Svrha postupka koji se vodi prema maloljetnim počiniocima
- Značaj i vrste opservacije i dijagnostike maloljetnika u sukobu sa zakonom
- Instrument procjene i njegova uloga u krivičnom postupku prema maloljetnicima
- Alternativne mjere i sankcije
- Mjere upozorenja
- Odgojne preporuke
- Odgojne mjere
- Načelo oportuniteta
- Maloljetnički zatvor
- Mjere sigurnosti
- Izvršenja krivičnih sankcija i alternativnih mjera kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom, rada za opće dobro na slobodi

Cilj obuke: Cilj obuke je upoznavanje sudija i tužilaca sa svrhom postupka koji se vodi prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela i alternativnim mjerama i sankcijama koje se mogu izreći prema maloljetnicima.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH.

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

IV CJELINA:

9.3.4. RESTORATIVNA (MALOLJETNIČKA) PRAVDA

Mjesto održavanja: Sarajevo

Datum održavanja: 28. februara 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije krivičnog referata i tužioci

Planiran broj

učesnika: 25-35

Teme:

- Svrha restorativne pravde
- Medijacija
- Imovinskopravni zahtjev i naknada štete
- Iskustva iz drugih sistema
- Praksa ESLJP-a

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: Priručnik za obuku sudija i tužilaca o odredbama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Federaciji BiH

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

9.4. SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BIH

Tokom 2024. godine program specijalističke obuke bit će namijenjen sudijama i tužiocima Brčko distrikta BiH koji budu postavljeni za sudiju/tužioca za maloljetnike, a tokom prethodnih godina nisu prošli specijalističku obuku i stekli certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prijestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite. Navedeni program biće realiziran u Brčkom u organizaciji i saradnji sa Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH.

Program specijalističke obuke obuhvata četiri tematske cjeline:

- Međunarodni standardi u zaštiti maloljetnika i psihologija djece u kontaktu sa zakonom
- Specifičnosti krivičnog postupka prema djeci i maloljetnicima
- Primjena Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u praksi

Program specijalističke obuke bit će realizovan kroz tri obuke u trajanju od dva dana u periodu februar-maj 2024. u Banja Luci i Brčko distrikt BiH

Za ispunjenje uvjeta za sticanje certifikata u skladu sa Zakonom, sudija/tužilac mora proći sve tri tematske cjeline obuke, Time će u cjelini ispuniti uvjete za sticanje certifikata za postupanje u predmetima kroz primjenu Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

9.5. SPECIJALISTIČKA OBUKA USAID JACA OBUKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE

U ORGANIZACIJI USAID-ovog PROJEKTA PRAVOSUDJE PROTIV KORUPCIJE ZA
2024. GODINU

9.5.1 NASTAVAK VIŠEGODIŠNJEG INDIVIDUALIZIRANOG PROGRAMA OBUKE ZA TUŽIOCE (ČETVRTA GODINA) I SPECIJALISTIČKE OBUKE ZA SUDIJE ZA RAD NA PREDMETIMA KORUPCIJE, PRIVREDNOG I ORGANIZOVANOG KRIMINALA VISOKOG NIVOVA

Trajanje: zavisno od teme i broja učesnika, u skladu sa kalendarom obuka

Ciljna grupa: učesnici Individualiziranog programa obuke za tužioce i sudije koji rade na predmetima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa i najsloženijim predmetima privrednog kriminala iz partnerskih sudova i tužilaštava (sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Zenici, Bihaću, Mostaru i Tuzli).

Cilj obuke: Unaprijediti znanje i vještine sudija, tužilaca i stručnih saradnika u oblastima obuhvaćenim obukom.

Teme i datumi održavanja obuka:

KALENDAR OBUKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE		
2024. GODINA/ IV		
Dan obuke	Datum obuke	Teme obuke
1. dan	24. 1. 2024. godine Zajednička obuka za sudije i tužioce	Činjenični opis krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala – uz korištenje Priručnika za pisanje činjeničnih opisa za odabrana krivična djela
2. dan	13. 3. 2024. godine – Prva grupa 27. 3. 2024. godine – Druga grupa Obuka za tužioce Prilikom prijave molimo da se polaznici opredijele za jedan od	Vještine pisanja tužilačkih akata – V dio – pisanje žalbe i odgovora na žalbu

	predloženih datuma. Napomena: Ukoliko se za jedan od predloženih termina prijavi manje od 8 učesnika, postoji mogućnost da se obuka održi u jednom od termina.	
3. dan	24. 4. 2024. godine	Posebna komplementarna znanja – završna obuka za tužioce i dodjela certifikata
4. dan	22. 5. 2024. godine Obuka za sudije	Odlučivanje o optužnici – uz korištenje Priručnika za odlučivanje o optužnici, uz kontrolnu listu za provjeru elemenata optužnice
STUDIJSKA POSJETA: USAID-ov projekt Pravosuđe protiv korupcije planira organizovati, u skladu sa budžetskim sredstvima i uz saglasnost USAID BiH, dodatnu obuku izvan BiH (studijska posjeta) u trajanju od 3 do 5 dana za učesnike specijalističkih programa obuke koji su se istakli svojim prisustvom, doprinosom u diskusijama i rezultatima tokom implementacije Programa individualizirane obuke za tužioce i Specijalističkog programa obuke za sudije.		

9.6 USAID PROJEKAT PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

PRVA GODINA OBUKE NOVE GRUPE SUDIJA I TUŽILACA

PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE ZA SUDIJE I TUŽIOCE

Ciljna grupa: tužioci, sudije koji rade na predmetima korupcije, visoke korupcije i organiziranog kriminala a nisu do sada imali priliku proći specijalističku obuku

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti korupcije i organiziranog kriminala

Napomena: Učesnici mogu prijaviti cijeli program i dužni su uredno pohađati cijeli program prve godine specijalističke obuke koji obuhvata 6 dole navedenih obuka tokom 2024. godine. Za sudije je predviđeno svih 6 seminara a za tužioce samo 4 seminara

Napomena:

Zbog ograničenog broja učesnika, prvenstvo pri prijavi i učestvovanju u navedenom programu imaju pravosudne institucije koje nisu bile dio partnerskih institucija USAID Projekta i nisu u prethodnim godinama imali učesnike na specijalističkoj obuci u oblasti korupcije i organiziranog kriminala

Polazeći od procesne uloge suda u krivičnom postupku, osnove u izradi Programa su domaći materijalnopravni i procesnopravni zakonski okvir za suzbijanje ove vrste krivičnih djela i pretpostavljena struktura, profesionalno znanje i iskustvo sudija koje će biti u prilici da postupaju u ovoj vrsti predmeta.

Procesna uloga suda u krivičnom postupku, kada je u pitanju ova vrsta krivičnih djela, ne razlikuje se u bitnom od procesne uloge suda u krivičnom postupku inače..

Podvođenje pod pojam „predmeta korupcije visokog nivoa“ i predmeta u kojima je (samo) pričinjena šteta u iznosu od najmanje 100.000,00 KM (a ne i neke pribavljena imovinska korist) ukazuje da će za neke od tih predmeta biti nadležni i sudovi osnovnog nivoa. Iz tog razloga, pri izradi Nacrta Programa specijalističke obuke sudije koje postupaju i sude u predmetima visoke korupcije i organiziranog kriminala moralo se voditi računa i o različitoj strukturi budućih polaznika te obuke, njihovom nejednakom dosadašnjem iskustvu u radu na tim vrstama predmeta i nejednakim izgledima rada na tim predmetima u njihovoj budućoj profesionalnoj karijeri.

Od ključnog značaja za izradu kvalitetnog Programa specijalističke obuke sudija bio je odabir tema obuhvaćenih tim programom i načina na koji će se vršiti edukacija. Vrsta krivičnih djela za čije uspješno procesuiranje se sudije trebaju obučavati u okviru ovog programa, kada je u pitanju krivično materijalno pravo, nametnula je neophodnost obuhvata programom obuke ne samo zakonskog uređenja najčešćih krivičnih djela korupcije i organiziranog kriminala i odgovarajuće sudske prakse nego i nekih opštih instituta krivičnog prava koji su naročito značajni za suđenja za ovu vrstu krivičnih djela (izbor vrste krivične sankcije i odmjeravanje kazne, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, odgovornost pravnih osoba za krivična djela). Kada je u pitanju krivično procesno pravo, bilo je nužno programom obuhvatiti zakonsko uređenje i sudsku praksu koja se tiče učešća suda u toku istrage (određivanje i produženje pritvora, pojedine radnje dokazivanja koje podrazumijevaju učešće suda u njihovom preduzimanju, posebne istražne radnje), postupka odlučivanja o optužnici, priprema za glavni pretres, rukovođenja glavnim pretresom, predmeta raspravljanja i dokazivanja, donošenja presude, pismene izrade presude i drugostepenog krivičnog postupka.

Takođe, problemi koji se ispoljavaju u vezi sa određenjem predmeta dokazivanja u procesnom smislu, dopuštenosti odnosno zakonitosti i nezakonitosti pojedinih dokaza, mogućnosti izmjene činjeničnog opisa djela u izreci presude u odnosu na opis djela u optužnici, nužnog sadržaja izreke i obrazloženja pismeno izrađene presude, u velikoj mjeri su rezultat nedovoljnog poznavanja procesnog prava (zakonskog uređenja pojedinih instituta i relevantnih stavova sudske prakse). U Nacrtu Programa specijalističke obuke sudija nastojala su se obuhvatiti sva ona ključna pravna znanja koja su neophodna za donošenje pravilne i zakonite sudske odluke. Obuka bi trebala polaznicima omogućiti stjecanje i neophodnih praktičnih znanja i vještina za pravilnu primjenu odgovarajućih zakonskih propisa

PRVA GODINA OBUKE NOVE GRUPE SUDIJA I TUŽILACA

Ciljna grupa: tužioci, sudije koji rade na predmetima korupcije, visoke korupcije i organiziranog kriminala a nisu do sada imali priliku proći specijalističku obuku

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti korupcije i organiziranog kriminala

Napomena: Učesnici mogu prijaviti cijeli program i dužni su uredno pohađati cijeli program prve godine specijalističke obuke koji obuhvata 6 dole navedenih obuka tokom 2024. godine. Za sudije je predviđeno svih 6 seminara a za tužioce samo 4 seminara

Edukativni materijal: Materijali edukatora razvijeni u okviru USAID JACA Projekta

Organizatori obuke: Projekat USAID Pravosuđe protiv korupcije u BiH Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

9.6.1. OBUKA: KRIVIČNO DJELO ZLOUPOTREBA POLOŽAJA ILI OVLAŠĆENJA

Mjesto održavanja:

Trajanje: 1

Datum održavanja: 26. aprila 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci, učesnici specijalističke obuke prve godine

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- Krivično djelo Pronevjera u službi
- Krivično djelo Prevara u privrednom poslovanju
- Zakonitost dokaza kod ovih krivičnih djela

9.6.2. ODLUČIVANJE O OPTUŽNICI

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 12. marta 2024. godine

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 30

Teme:

- pripreme za glavni pretres i početak glavnog pretresa,
- rukovođenje glavnim pretresom

9.6.3. KRIVIČNA DJELA PRIMANJE DARA I DRUGIH OBLIKA KORISTI I DAVANJE DARA I DRUGIH OBLIKA KORISTI

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 21. marta 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci
Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Krivično djelo trgovinu uticajem
- Krivično djelo Pranje novca ili Poreska utaja;
- Zakonitost dokaza kod ovih krivičnih djela

9.6.4. KRIVIČNO DJELO ORGANIZIRANI KRIMINAL/IZVRŠENJE KRIVIČNOG DJELA U SASTAVU KRIMINALNOG UDRUŽENJA

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 22. aprila 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci
Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Krivično djelo Izvršenje krivičnog djela u sastavu kriminalnog udruženja

9.6.5. ODUZIMANJE IMOVINSKA KORISTI

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 15. maja 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci
Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Finansijske istrage

9.6.6. IZBOR VRSTE KRIVIČNOPRAVNE SANKCIJE I ODMJERAVANJE KAZNE

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 1 dan
Datum održavanja: 29. maja 2024. godine

Ciljna grupa: sudije
Planiran broj učesnika: 30

- Izbor vrste krivičnopravne sankcije;
- Odmjeravanje kazne;
- Pisanje presude

9.7. PROJEKAT „JAČANJE TUŽILAČKIH KAPACITETA U SISTEMU KRIVIČNOG PRAVOSUĐA“

9.7.1. „SPECIJALISTIČKA EDUKACIJA IZ OBLASTI KORUPCIJE – DODATNO USAVRŠAVANJE ZA UČESNIKE KOJI SU ZAVRŠILI SPECIJALISTIČKU OBUKU“

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlašćena službena lica koji su završili specijalističku obuku iz oblasti korupcije

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti korupcije

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH“, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2 dana

Vrijeme održavanja: 16. i 17. maj 2024. godine

9.7.2. „SPECIJALISTIČKA EDUKACIJA IZ OBLASTI PRIVREDNOG I ORGANIZOVANOG KRIMINALA – dodatno usavršavanje za učesnike koji su završili specijalističku obuku“

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlašćena službena lica koji su prošli specijalističku obuku iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH“, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2 dana

Vrijeme održavanja: 23. i 24. maj 2024. godine

9.7.3. „SPECIJALISTIČKA EDUKACIJA IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG/KIBERNETIČKOG KRIMINALA – dodatno usavršavanje za učesnike koji su završili specijalističku obuku“

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlašćena službena lica koji su završili specijalističku obuku iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH“, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2 dana

Vrijeme održavanja: 30. i 31. maj 2024. godine

9.8. EDUKACIJE IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG/KIBERNETIČKOG KRIMINALA u OBLATI PROJEKTA EU4JUSTICE u BIH“

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlaštena službena

Cilj obuke: Dodatno usavršavanje iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala

Edukativni materijal: Materijali razvijeni u okviru projekta EU4JUSTICE II

Organizatori obuke: Projekat „EU4JUSTICE II, VSTS BiH, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Trajanje obuke: više dvodnevni obuka na teme iz domena procesuiranja visokotehnološkog kriminala i detektovanje elektronskih dokaza

Vrijeme održavanja: 2024. godine

10.PREKRŠAJNO PRAVO

10.1. OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ PREKRŠAJNE OBLASTI“

Mjesto održavanja: Sarajevo
Trajanje: 2 dana
Datum održavanja: 12. i 13. septembra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije
Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- Aktuelna praksa u primjeni odredaba Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku u prekršajnom postupku
- Zakon o prekršajima u F BiH
- Izvršenje prekršajnih sankcija i mjera propisanih čl.21 ZOP-a
- Sudska praksa iz oblasti carinskih i poreskih prekršaja
- Nasilje u porodici- aktuelna praksa

Cilj okruglog stola:

Prezentiranje aktuelne prakse u primjeni Zakona o prekršajima u F BiH.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a FBiH

10.2. SEMINAR: PRIMJENA ZAKONA O OSNOVAMA BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Datum održavanja: 03. april 2024.

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Broj seminara: 1

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: stalni edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: sudije

11. GRAĐANSKO PRAVNA OBLAST

11.1. SEMINAR: „AKTUELNA PITANJA IZ OBLASTI STVARNOG PRAVA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 10. juni 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 50

Teme:

- Zemljišna knjiga i katastar
- Raspolaganje općim i javnim dobrima
- Uloga i značaj načela povjerenja u procesu razrješavanja pravnih sporova nastalih usljed višestrukog otuđenja iste nekretnine: značaj pravilne kvalifikacije spornih pravnorelevantnih činjenica, brisovna tužba, normirani stepen odgovornosti kasnijeg sticatelja prema vanknjižnim pravnim činjenicama
- Uknjižba stvarnih prava na nekretninama sa osvrtom na aktuelnu sudsku praksu
- Pravni položaj posjednika (faktičkog vlasnika) na nekretninama u postupku izvršenja, u ostavinskom postupku u parničnom postupku kod zaštite jačeg prava na posjed
-

Cilj: Analizom normativnih rješenja i postojeće prakse na seminaru će biti ukazano na najvažnije aspekte, probleme i moguća rješenja u vezi s izabranim segmentima Stvarnog prava

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.2. SEMINAR: „JAVNO VLASNIŠTVO“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 25. aprila 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 50

Teme:

- Zabrana raspolaganja određenom imovinom u skladu sa Zakonom o stvarnim pravima F BiH- aktuelna praksa
- Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom nakon Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom;

Cilj: Analizom normativnih rješenja i postojeće prakse na seminaru će biti ukazano na najvažnije aspekte, probleme i moguća rješenja u vezi s izabranim segmentima Stvarnog prava

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.3. SEMINAR: PRIMJENA INSTITUTA PRAVA GRAĐENJA I SLUŽNOSTI KAO DJELOMIČNO ZANEMARENIM STVARNIM PRAVA U SAVREMENIM UVJETIMA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 20. i 21. marta 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

- **Pravo građenja** (Pravo građenja kao šansa za jedinice lokalne samouprave, pravo građenja i izgradnja obnovljivih izvora energije)
- **Aktualni izazovi primjene osobnih služnosti:** Fokus se stavlja na raščlambu i primjenu osobnih služnosti, kao djelomično zaanemareni stvarnih prava. Na temelju analize izazova sa kojima se suočavala pravna praksa u Bosni i Hercegovini i regiji izlaganje stavlja u fokus neka aktualna pitanja, između ostalog: granice uporabe stvari koja je predmet plodouživanja; način razvrgnuća suvlasništva uz postojanje osobne služnosti; davanje u zakup nekretnina opterećenih služnosti stanovanja i(li) plodouživanja;
- pitanje redovnog i vanrednog održavanja i regulacije poreza na dohodak na nekretninama koje su predmetom najma za vrijeme trajanja osobne služnosti; osporavanje „doživotnog uživanja“ kao prava koje zakonom nije predviđeno.
- Metod: predavanja i diskusija
- Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse
-
- Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.4. SEMINAR: „NAKNADA ŠTETE“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 30. i 31. maja 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 80

Teme:

- Vrste šteta - Materijalna nematerijalna šteta
  - Obična šteta
  - Izmakla korist
- Vrste odgovornosti za štetu
  - Ugovorna, vanugovorna odgovornost za štetu
  - Subjektivna objektivna odgovornost za štetu
  - Odgovornost za drugog
  - Odgovornost više lica za istu štetu
  - Odgovornost po osnovu pravičnosti
  - Posebni slučajevi odgovornosti
- Naknada štete s posebnim osvrtom na naknadu nematerijalne štete iz osnova osiguranja od autoodgovornosti
- Naknada nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti
- Pravo na naknadu štete zbog povrede na radu
- Naknada štete- izgubljene dobiti iz postupka javne nabavke
- Teret dokazivanja kod naknade štete
-

Cilj seminara: Predstaviti učesnicima zakonski osnov za naknadu štete, razmotriti sudsku praksu i pitanja harmonizacije postupanja pravosudnih organa u ovoj oblasti, s ciljem unapređenja rada sudova i osiguranja načela jednakosti stranaka pred sudom

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.5. SEMINAR: RASKID UGOVORA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo 04. oktobra 2024.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 40

Teme:

- raskid ugovora (docnja dužnika docnja povjerioca)
- poništenje ugovora
- ništavost ugovora

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a F BiH

11.6.SEMINAR: KLEVETA I SLAPP TUŽBE

Datum održavanja: prva polovina 2024. godine

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Broj učesnika: 20

Ciljne grupe: sudije koje rade na relevantnim referatima

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Edukatori: Stalni edukatori CEST-ova i međunarodni eksperti Savjeta Evrope

Aktivnost planirana u saradnji sa Vijećem Evrope u COE Ured COE Sarajevo

PROFEX

11. 7. SEMINAR: GRAĐANSKOPRAVNI ASPEKT ZAŠTITE OKOLIŠA/ Praktična primena Direktive o ekološkim zločinima i principi Aarhuske konvencije

---

Datum održavanja: druga polovina 2024. godine

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Broj učesnika: 20

Ciljne grupe: sudije koje rade na relevantnim referatima

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i **RESOURCE ENVIRONMENTAL CENTER**

Edukatori: Stalni edukatori CEST-ova i **RESOURCE ENVIRONMENTAL CENTER**

Teme:

- Principi Aarhuske konvencije
- Direktiva o ekološkim zločinima i praktična primjena

PARNIČNO PROCESNO PRAVO

11.8. OKRUGLI STO NA TEMU RJEŠAVANJE SPORNOG PRAVNOG PITANJA I VANREDNA REVIZIJA

za sudije Vrhovnih sudova FBiH, RS-a , Apelacionog suda Brčko distrikta i Suda u BiH

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije Vrhovnih sudova Federacije BiH, Republike Srpske, Apelacionog suda Brčko distrikta i Suda u Bosne i Hercegovine

Planiran broj učesnika: 50

Teme:

- Sporna pravna pitanja prema delegirana od Vrhovnih sudova FBiH, RS-a Suda BiH i Apelacionog suda Brčko distrikta BiH
- Usklađivanje sudske prakse
- Vanredna revizija

Cilj:

Razmatranje sudske prakse i rješavanje spornih pravnih pitanja.

11.9. OKRUGLI STOL: „PRAKSA VRHOVNOG SUDA F BiH I KANTONALNIH SUDOVA IZ GRAĐANSKE OBLASTI“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 19. i 20.septembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 80

Teme:

- Praksa Vrhovnog suda FBiH iz različitih oblasti građanskog prava

- Postupci po pravnim lijekovima sa aktuelnom sudskom praksom Vrhovnog suda Federacije BiH
- Usklađivanje sudske prakse kantonalnih sudova F BiH u građanskoj oblasti
- aktuelnosti iz parničnog postupka
- sudska praksa u antidiskriminacionim sporovima

Cilj:

Razmatranje sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH i kantonalnih sudova kao drugostepenih sudova u građanskom postupku.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.10.SEMINAR: „AKTUELNA PITANJA IZ PARNIČNOG POSTUPKA“

Mjesto i datum održavanja: I. Mostar 14. i 15. maja 2024. godine

II. Sarajevo, 13. i 14 novembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije kantonalnih i općinskih sudova

Planiran broj

učesnika: 50

Teme:

- Kako postaviti sporno pravno pitanje
- Dokazivanje u parničnom postupku (složena vještačenja u parničnom postupku – angažiranje odgovarajućih instituta; upravljanje postupkom; sprečavanje prihvatanja i izvođenja irelevantnih dokaza
- Sudske mjere osiguranja prema Zakonu o parničnom postupku i pojedinim materijalnim propisima (Zakon o radu, Zakon o zabrani diskriminacije, Porodični zakon Federacije BiH i dr.).
- Troškovi postupka i primjena pravnih shvatanja Panela za ujednačavanje sudske prakse

- Propusti prvostepenog suda u obrazlaganju odluka koji su osnov za preinačenje i za ukidanje odluke

Cilj: Doprinijeti uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Materijal edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.11.SEMINAR: „PRIPREMNO ROČIŠTE U PARNIČNOM POSTUPKU, VAŽNOSTI PRIPREME I PROCJENA RELEVANTNIH DOKAZNIH PRIJEDLOGA STRANAKA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 25. i 26. marta 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije općinskih sudova

Planiran broj

učesnika: 40

Teme seminara:

- priprema i procjena relevantnih dokaznih prijedloga stranaka
- utvrđivanje spornih i nespornih činjenica među strankama;
- dokazi relevantni za utvrđivanje određenih činjenica od kojih zavisi presuđenje stvari.
- objektivna preinaka tužbe u toku pripremnog ročišta,
- Propusti kod prethodnog ispitivanja tužbe
-

Cilj seminara: Ukazati na važnost pravilnog održavanja pripremnog ročišta, a obzirom da od istog zavisi sam ishod odluke. Kvalitetno pripremno ročište olakšava pisanje presude i doprinosi boljoj kvaliteti odluke.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

11.12. RADIONICA: OBRAZLOŽENJE PARNIČNE PRESUDE

Datum održavanja: 2024. godine

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Ciljne grupe: sudije koje rade na parničnom referatu

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Edukatori: Stalni edukatori CEST-ova i međunarodni eksperti Savjeta Evrope

Aktivnost planirana u saradnji sa Vijećem Evrope, Ured COE Sarajevo

11.13. SEMINAR: PROCES OCJENE DOKAZA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 28. i 29. maja 2024. godine.

Banjaluka 07. i 08. novembra 2024. godine

Trajanje: 2 dan

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Ciljne grupe: sudije koje rade na parničnom referatu

Teme:

- Teret dokazivanja u parničnom postupku
- Ocjena dokaza
- Utvrđivanje činjeničnog stanja u parničnom postupku
- Zloupotreba procesnih ovlaštenja
-

Organizator: CEST RS, CEST FBiH

Edukatori: Stalni edukatori CEST RS I CEST F BIH

Cilj obuke: Imajući u vidu da je tema predložena od sudova najviših instanci u BiH, putem VSTV-a BiH, te da je predloženo da se uvrsti kao tema za kontinuiranu edukaciju sudija.

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD

11.14. SEMINAR: „OBRNUTI TERET DOKAZIVANJA U PREDMETIMA DISKRIMINACIJE: TEORIJSKA I PRAKTIČNA PITANJA –

Mjesto i datum održavanja: mjesto naknadno će se utvrditi

16. i 17. maja 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planiran broj

učesnika: 40

Teme seminara:

- Izazovi argumentiranja i utvrđivanja diskriminacije: naučene lekcije iz prakse sudova u BiH i odabраних predmeta Evropskog suda za ljudska prava Suda EU/Evropskog suda pravde
- Posebna proceduralna pravila diskriminacijskih parnica u primjeni redovnih sudova

-
- Prezentacija člana 14. – zabrana diskriminacije; opšti principi i veza sa protokolom 12.
- Materijalno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Procesno-pravne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije BiH
- Teret dokazivanja
- Argumenti u korist ili protiv slučaja navodne diskriminacije
- Parnični postupci za utvrđivanje diskriminacije
- Rodno zasnovana diskriminacija na radnom mjestu

Cilj seminara: Unaprjeđenje primjene standarda ESLJP-a u praksi najviših sudova i doprinos harmonizaciji sudske prakse.

Metod: predavanje i diskusija

Edukativni materijal: materijali izlagača, publikacija „Analiza odgovora pravosuđa na izazove diskriminacije u BiH“ kojeg je izradila OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori OSCE Misije u BiH i edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa OSCE Misijom u BiH, kao zajednička aktivnost sa CEST-om RS-a

11.15. SEMINAR: „KVALITET PRESUDE U PARNIČNOM POSTUPKU“

Mjestoi datum održavanja: Sarajevo, 05. i 06. septembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici koji postupaju u parničnom postupku

Planiran broj učesnika: 30

Teme:

- Standardi kvaliteta za izradu presude u parničnom postupku

- Rezultati analize kvaliteta sudskih odluka u parničnom postupku u BiH iz 2020. godine
- Prezentacija Smjernica i Priručnika za izradu presude u parničnom postupku

Cilj: Doprinijeti uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: Smjernice i Priručnik za izradu presude u Parničnom postupku

Edukatori: Autori Smjernica i Priručnika za izradu presude u parničnom postupku

11.16. SEMINAR: „NOVINE U ZAKONODAVSTVU KANTONA SARAJEVO PO PITANJU ZAŠTITE PRIJAVITELJA KORUPCIJE“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 23. februar 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije Građanskog odjeljenja Opštinskog suda u Sarajevu i Građanskog odjeljenja Kantonalnog suda u Sarajevu

Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Važnost zaštite prijavitelja korupcije
- Zakonodavna regulativa u Bosni i Hercegovini
- Evropski i međunarodni standardi
- Zakonodavna rješenja zaštite prijavitelja korupcije u Kantonu Sarajevo
- Sudska praksa po pitanju zaštite prijavitelja

Cilj: Doprinijeti uspostavljanju standarda kvaliteta i unapređenju kvaliteta presuda u parničnom postupku

Metod: prezentacija i diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora i regionalnog projekta „Inicijativa u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI)

Edukatori: edukatori CEST F BIH

Aktivnot se realizuje u saradnji sa regionalnim projektom „Inicijativa u oblasti vladavine prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI)

ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA

11.17. RADIONICA: SUDSKA NAGODBA I ARBITRAŽA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 02. i 03. oktobra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici

Planirani broj učesnika: 20

Teme:

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Broj seminara: 1

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici

Planiran broj učesnika: 50

Teme:

Šta je sudska nagodba – pravni okvir?

- Promjene u pristupu sudije rješavanju spora – nova uloga sudije u vođenju predmeta
- Smjernice za zaključenje sudske nagodbe (vrste predmeta pogodne za zaključenje sudske nagodbe, način pristupa strankama, postizanje dogovora na zadovoljstvo obje strane, uloga sudije u postupku – načelo nepristrasnosti i ovlaštenja sudije)
- Problemi u pravnom sistemu BiH koji rezultiraju velikim brojem predmeta/problemi sa organima izvršne vlasti i njihovi pogledi na nagodbu: kako se nositi sa ovim/moguća rješenja
- Simulacija slučaja
- Uloga suda u arbitražnim postupcima prema Zakonu o parničnom postupku
- Poništenje arbitražnih odluka prema entitetskim Zakonima o parničnom postupku
- Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka u BiH

Cilj radionice: Razviti vještine mirnog rješavanja sporova kod sudija i stručnih saradnika i povećati broj predmeta riješenih sudsom nagodbom, što u konačnici dovodi do kraćeg trajanja parničnih postupaka.

Metod: interaktivna radionica

Edukativni materijal: edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST F BiH i CEST RS

12. IZVRŠNO PRAVO

12.1. SEMINAR: „PRIMJENA ČLANA 37. ZAKONA O IZVRŠNOM POSTUPKU U PRAKSI“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 27. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, stručni saradnici, sudski izvršitelji

Planiran broj učesnika: do 50

Teme:

- Prikupljanje informacija o imovini dužnika, postupanje sudova i tražilaca izvršenja u pogledu primjene člana 37. ZIP-a
- Razmatranje načina efikasnijeg prikupljanja podataka od strane suda i tražioca izvršenja
- Problemi s kojima se sudovi i tražioci izvršenja susreću u praksi pri primjeni člana 37. ZIP-a sa posebnim naglaskom na potraživanja koja se temelje na vjerodostojnoj ispravi

Cilj seminara: identifikacija problema i iznalaženje efikasnijeg načina prikupljanja podataka o imovini izvršenika, prijedlozi sudova.

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: Stalni

12.2 SEMINAR: NAPLATA ZATEZNIH KAMATA I TROŠKOVA U IZVRŠNOM POSTUPKU“

Mjesto održavanja: Banjaluka, 04. oktobra 2024. godine

Trajanje: 1 x 1 dan

Datumi održavanja:

Ciljna grupa: sudije, stručni saradnici

Planiran broj učesnika: do 30

Teme:

- Način obračuna zatezne kamate u izvršnom postupku - općenito, a u skladu sa članom 28. ZIP-a
- Način obračuna kamate na troškove parničnog postupka u slučaju kada je prvostepenom presudom dosuđeno za troškove parničnog postupka manji iznos, a drugostepenom presudom taj iznos povećan.

Ciljevi:

Da učesnici steknu osnovno znanje o načinu obračuna kamata u izvršnom postupku; Razmjena iskustava polaznika edukacije o načinu obračuna kamate i problemima sa kojima se susreću i definisanje postupanja sudija i stručnih saradnika u slučaju da se traži izvršenje presude gdje su troškovi različiti u prvostepenoj i drugostepenoj presudi obzirom da je primjetno različito postupanje sudova

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijali: materijali razvijeni od strane predavača

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a

12.3 SEMINAR: AKTUELNA PITANJA IZ IZVRŠNOG POSTUPKA I OBUSTAVA IZVRŠENJA“

Mjesto i datum održavanja: Bihać, 25. maja 2024. godine

Sarajevo, 10. septembra 2024. godine

Tuzla, 16. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, stručni saradnici

Planiran broj učesnika: do 30

Teme:

- Aktuelna pitanja i aktuelna sudska praksa u izvršnom postupku- moderirana diskusija- pitanja i dileme;
- Izmjene i dopune Zakona o izvršnom postupku. Novi instituti i nova zakonska rješenja;
- Obustava postupka izvršenja u skladu sa članovima 34., 63. i 125. Zakona o izvršnom postupku
- Obustava postupka izvršenja – problemi koji se javljaju u praksi

Ciljevi:

Upoznati učesnike o novitetima u Izmjenam Zakona o izvršnom postupku i mogućnostima postupanja po novim rješenjima

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijali: materijali razvijeni od strane predavača

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a

12.4. SEMINAR: „IZVRŠENJE NA NEKRETNINAMA“

Mjesto održavanja: Sarajevo, 10. maja 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, stručni saradnici, sudski izvršitelji

Planiran broj učesnika: do 60

Teme:

- izvršenje na nekretninama – aktuelni problemi, primjena principa proporcionalnosti,
- izvršenje na nekretninama koje su u vanknjižnom vlasništvu

Cilj seminara: ujednačavanje prakse sudova pri provođenju izvršenja na nekretninama.

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST-a

13.RADNO PRAVO

13.1.OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ RADNIH SPOROVA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 21. i 22. maja 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

- Pravila o teretu dokazivanja u radnim sporovima
- Diskriminacija na radu i u vezi sa radom u praksi ESLJP i domaćih sudova
- Izvršenje po presudama iz radnih odnosa
- Kolektivni ugovori u zakonodavstvu i praksi
- Zaštita prava iz kolektivnih ugovora
- Aktivna legitimacija i reprezentativnost sindikata
- Članovi 114. i 115. Zakona o radu
- Član 149. Zakona o radu
- Aktuelna sudska praksa radnih sporova

Cilj okruglog stola: Cilj okruglog stola je razmotriti aktuelna pitanja koja se pojavljuju u vezi sa radno-pravnim odnosima.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

13.2.SEMINAR: „OTKAZ UGOVORA O RADU “

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 09. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

- Otkaz ugovora o radu,
- Diskriminacija radnika od strane poslodavca,
- Naknada štete koju radnik prouzrokuje poslodavcu,
- Naknada štete koju radnik pretrpi na radu i u vezi sa radom
- Aktuelna sudska praksa radnih sporova

Cilj seminara: Cilj okruglog stola je razmotriti aktuelna pitanja koja se pojavljuju u vezi sa radno-pravnim odnosima, otkazom ugovora i diskriminacijom radnika.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

14.PRIVREDNO PRAVO

14.1. SEMINAR: PROMOCIJA PRIRUČNIKA IZ OBLASTI PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Datum održavanja: biće naknadno određeno/ februar- mart 2024.godine/

Mjesto: online ili neposredno

Očekivani broj učesnika: 70

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i CLDP (*Commercial law development programme*),

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaje

S obzirom na to je tokom 2022. i 2023. godine izvršeno ažuriranje Priručnika o intelektualnoj svojini za sudije, tokom 2024. godine će biti preduzete aktivnosti u cilju njegovog prezentovanja pravosudnoj i široj pravničkoj zajednici, pod ažuriranim nazivom: „Priručnik iz oblasti prava intelektualnog vlasništva“.

Zajednička aktivnost Centara za edukaciju sudija i tužilaa u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH u saradnji sa CLDP

14.2.SEMINAR: „MEĐUNARODNI UGOVORI O PRODAJI“

Datum održavanja: 28. novembra 2024 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

- Uvod u nove propise EU Direktiva (E) 2019/771 o određenim aspektima prodaje robe;
- Nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima i relevantna sudska praksa Suda EU
- izvršenje međunarodnih ugovora o prodaji u svjetlu Konvencije Ujedinjenih Nacija o Ugovorima za međunarodnu prodaju robe.

Metod: predavanja i interaktivne studije slučaja

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

14.3. SEMINAR: PRAVO KONKURENCIJE I ZAZOVI DIGITALNE EKONOMIJE

Datum održavanja: 19.marta 2024 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 20

Teme seminara:

- Mehanizam pravne zaštite tržišne konkurencije – osnovni kategorijalni aparat
- Pravo konkurencije u BiH – legislativni okvir i primjena
- Osnovni elementi prava konkurencije u EU
- Digitalna ekonomija i novi poslovni modeli – zahtjev za rekonceptualizacijom prava konkurencije
- Digitalne platforme u pravu konkurencije – osnovne naznake
- Artificial intelligence (AI) i karteli u pravu konkurencije – osnovne naznake

Cilj seminara:

Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim kategorijalnim aparatom neophodnim za razumijevanje prava konkurencije i izazovima koje nosi digitalna ekonomija

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

14.4. SEMINAR: REGISTRACIJA POSLOVNIH SUBJEKATA- AKTUELNA PRAKSA

Datum održavanja: 22. marta 2024 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 30

Teme seminara:

- Primjena zakona o registraciji poslovnih sudbjekata u Federaciji BiH;
- sudski registar poslovnih sudbjekata I upis poslovnih subjekata;
- Postupak elektronske registracije;
- Odluke registarskog suda
- Aktuelna praksa sudova I funkcionisanje Sistema sudskog registra poslovnih subjekata
- **Cilj seminara:**

Upoznavanje učesnika/ca s aktuelnom praksom primjene Zakona o registraciji poslovnih sudbjekata I praksi u radu sudskog registra.

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

14.5. SEMINAR: AKTUELNOSTI IZ SUDSKE PRAKSE U OBLASTI STEČAJA

Datum održavanja: 13. septembra 2024 godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 30

Teme seminara:

- Primjena zakona o stečaju
- Aktuelna praksa u predmetima stečaja I likvidacije- moderirana diskusija
- **Cilj seminara:**

Upoznavanje učesnika/ca s aktuelnom praksom primjene Zakona o stečaju

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

15.VANPARNIČNI POSTUPAK

15.1 OKRUGLI STOL: „AKTUELNA PITANJA IZ VANPARNIČNOG POSTUPKA“

Mjestoi datum održavanja: Sarajevo, 10. i 11. juna 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: Sudije

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Aktuelna praksa sudova u vanparničnim postupcima
- Ostavinski postupak
- Utvrđivanje mjesta i vremena rođenja lica

Cilj: Usaglašavanje prakse sudova iz vanparnične oblasti.

Metod: Kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: Edukatori CEST-a i/ili identificirane sudije

15.2. SEMINAR: „ODUZIMANJE I VRAĆANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI S OSVRTOM NA ZADRŽAVANJE LICA U ZDRAVSTVENOJ USTANOVI“

Mjestoi datum održavanja: Sarajevo, 30. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije prvostepenih sudova

Planirani broj učesnika: do 50

Teme:

- Oduzimanje poslovne sposobnosti
- Zadržavanje lica u zdravstvenoj ustanovi
- Prisilna hospitalizacija
- Ograničavanje osnovnih ljudskih prava, prava na slobodu kretanja..

Cilj: Usaglašavanje neujednačene prakse sudova u navedenom postupku, te poseban akcenat na zadržavanje lica u zdravstvenoj ustanovi imajući u vidu da je prisilna hospitalizacija složeno medicinsko i pravno pitanje, te sa aspekta prava, prisilna hospitalizacija otvara niz etičkih i pravnih dilema, jer u svojoj osnovi podrazumijeva ograničavanje osnovnih ljudskih prava poput prava na ličnu slobodu, prava na slobodu kretanja, ali i prava koja građani imaju u skladu sa posebnim propisima, poput prava na odbijanje medicinske mjere ili prava na samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove

Metod: Kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: Edukatori CEST-a i/ili identificirane sudije

16.UPRAVNO PRAVO

16.1 OKRUGLI STOL: "SUDSKA PRAKSA U UPRAVNIM SPOROVIMA"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 16. maja 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije koje rješavaju upravne sporove u F BiH

Planiran broj

učesnika: 20

Teme:

- Praksa Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (sa posebnim ovrtnom na postupke po pravnim lijekovima)
- Aktuelna pitanja iz član 8. ZUP-a i čl.39. ZUS-a – obrzloženje presude
- Povreda pravila postupka član 39. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05),

- Administrativno izvršenje, član 276. do 278. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98, 48/99 i 61/22
- Aktuelna pitanja iz stambarne oblasti
- Aktuelna pitanja iz poljoprivedne oblasti
- Aktuelna pitanja iz okolišne oblasti

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i ujednačavanje sudske prakse u upravnoj oblasti

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

16.2. SEMINAR: "AKTUELNA PITANJA IZ UPRAVNE OBLASTI"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 08. i 09. oktobra 2024. godine
Trajanje: 2 dana
Ciljna grupa: sudije koje rješavaju upravne sporove u F BiH
Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Prethodno ispitivanje tužbe
- Pravo na pristup sudu
- Praksa Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (sa posebnim ovrtnom na postupke po pravnim lijekovima)
- Vanredno preispitivanje sudske odluke- pitanje nadležnosti
- Aktuelna pitanja iz član 8. ZUP-a i čl.39. ZUS-a – obrzloženje presude
- Aktuelna pitanja iz poreske oblasti
- Aktuelna pitanja iz penzione oblasti

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i ujednačavanje sudske prakse u upravnoj oblasti
Metod: predavanja i diskusija
Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse
Edukatori: stalni edukatori CEST-a

16.3. SEMINAR: "JAVNE NABAVKE, PDV I INDIRECTNI POREZI"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 06. oktobra 2024. godine
Trajanje: 1 dan
Ciljna grupa: sudije i stručni savjetnici Suda BiH
Planiran broj učesnika: 20

Teme:

- Aktuelna primjena Zakona o javnim nabavkama- novi instituti
- Obračun i naplata indirektnih poreza sa posebnim akcentom na primjenu preferencijalnih tarifnih mjera,
- primjena propisa koji se odnose na obračun i naplatu PDV-a,

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i ujednačavanje sudske prakse u upravnoj oblasti

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

17.PORODIČNO PRAVO

17.1.OKRUGLI STOL: "AKTUELNA PITANJA IZ PORODIČNOG PRAVA"

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo,22. i 23. aprila 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 30

Teme seminara:

- Dijete u međunarodnom privatnom pravu i praksa Suda EU
- Mjerodavno pravo, međunarodna nadležnost sudova, priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka
- Standard najbolji interes djeteta
- Ostvarivanje roditeljskog staranja u slučaju odvojenog/zajedničkog života roditelja
- Oduzimanje roditeljskog staranja i oduzimanje roditelju prava da živi sa djetetom

- Postupak u porodičnim sporovima (izdržavanje, dodjela djece, izvršenja, saslušanje djece, učešće Centara za socijalni rad)
- Izvršenje odluka iz porodične oblasti- aktuelna praksa

Cilj okruglog stola: Razmjena iskustava i aktuelizacija pitanja iz oblasti
porodičnog prava

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i UNICEF-a

Aktivnost će biti realizovana u saradnji s UNICEF-om u okviru Projekta

17.2 SEMINAR: PORODIČNOPRAVNI ODNOSI S MEĐUNARODNIM OBILJEŽJEM

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 29. i 30. oktobra 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije porodičnog i vanparničnog referata

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- sudska praksa ESLJP pri donošenju odluka vezanih za odabrana pitanja iz porodičnog prava,
- dejstva istospolnih zajednica života, priznanje dejstava istospolnih zajednica života
- priznanje roditeljskog statusa
- prekogranično izdržavanje djece,
- priznanje u inostranstvu stečenog roditeljskog statusa,
- razvod braka s međunarodnim obilježjem.

Cilj seminara: Unaprijediti postojeća znanja i vještine učesnika, koje mogu doprinijeti učinkovitijem rješavanju slučajeva vezanih za porodične odnose sa prekograničnim elementom i izdržavanja djeteta sa kojim se susreću u praksi.

Metod: predavanja i diskusija

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

18. MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO

18.1. SEMINAR: „PRIZNANJE I IZVRŠENJE STRANIH SUDSKIH ODLUKA – DOMAĆA PRAKSA I MEĐUNARODNI TRENDVI“

Datum održavanja: 21. oktobra 2024. godine

Mjesto održavanja: biće naknadno utvrđeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije

Teme seminara:

- Razlika između izvršenja stranih sudskih i stranih arbitražnih odluka
- Pravilno utvrđivanje međunarodne nadležnosti
- Tumačenje i pravilno razumijevanje hijerarhijskog odnosa domaćih izvora i međunarodnih sporazuma

Cilj seminara: Predstaviti evoluciju međunarodnih trendova u priznanju i izvršenju stranih sudskih odluka, te analizirati postojeću praksu u BiH i regionu

Metod: predavanja i interaktivne studije slučaja

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i CEST RS

Edukativni materijal: powerpoint i studije slučaja

19. PROFESIONALNA ETIKA

19.1. ONLINE OBUKA: OBUKA O ETICI, INTEGRITETU I SPREČAVANJU SUKOBA INTERESA ZA NOSIOCE PRAVOSUDNE FUNKCIJE

Izvod iz Odluke o odobravanju Program za stručno usavršavanje sudija i tužilaca za 2024. godinu Visokog sudskog i tužilačkog Vijeća Bosne i Hercegovine:

POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOSTI OBUKE NA TEMU ETIKE, INTEGRITETA I SPREČAVANJA SUKOBA INTERESA

V

- (4) *Nosioci pravosudnih funkcija koji do sada nisu završili online modul o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa se obavezuju da isti pohađaju i završe u 2024. godini.*
- (5) *Nakon završetka obuke i sticanja certifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke.*
- (6) *Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezni su svake treće godine ponoviti obuku radi podsjećanja na etičke standarde.*

Način održavanja: online putem distance learning platforme CEST F BIH tokom 2024. godine

Trajanje: 1 dan (obuku je moguće pohađati svojom dinamikom, sa prekidima po potrebi i nastavkom od mjesta prekida)

Vrijeme održavanja: Obuku će biti moguće pohađati prema rasporedu nosilaca pravosudnih funkcija koji u 2022. i 2023. godini nisu ispunili obavezu pohađanja obuke. U toku godine za nosioce pravosudnih funkcija svake institucije koji nisu ispunili obavezu Centri će dostavljati poziv sa vremenskim rokom u kome će biti moguće završiti online obuku svakoj pravosudnoj instituciji. Vremenski rokovi za završiti online modul biće najmanje 30 dana.

Uz prethodnu prijavu institucije CEST F BIH će kreirati i dostaviti svakom nosiocu pravosudne funkcije pristupne podatke za dsistanece learning platformu, kako bi mogli pristupiti i završiti onlline obuku

Ciljna grupa: sudije, tužioci i stručni saradnici sa pravosudnim ovlastima koji nisu završili navedenu obuku tokom prehodnih 2022. i 2023. godina

Cilj obuke: Podsjećanje na etičke principe koji se odnose na nosioce pravosudne funkcije.

Moduli i teme obuke:

1. Nezavisnost pravosuđa i nezavisnost nosioca pravosudne funkcije
2. Nepriistrasnost nosioca pravosudne funkcije
3. Sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu
4. Integritet i dolično ponašanje nosioca pravosudne funkcije
5. Odgovornost prema poslu nosioca pravosudne funkcije
6. Stručnost nosioca pravosudne funkcije.

Obuka sadrži i kvizove sa pitanjima za podsjećanje na informacije iz pojedinačnih modula. Obuka se završava evaluacijom, koja predstavlja završni dio obuke i bez koje nije moguće završiti obuku.

Online modul obuke o etici i integritetu razvijen je u okviru USAID-ovog Projekta Pravosuđe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini

19.2. SEMINAR: „SUDIJSKI I TUŽILAČKI INTEGRITET I DISCIPLINSKA PRAKSA“

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 29. maja 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sve sudije i tužioci

Broj učesnika: 60

Teme:

- Standardi Evropskog suda za ljudska prava;
- disciplonski postupci;
- etika i izgradnja povjerenja javnosti

Vrsta obuke: fakultativna obuka na osnovu prijave rukovodioca institucije

Cilj: Ojačati integritet i povjerenje u pravosudni sistem kroz edukacije o disciplinskom postupku i etičkim standardima

Metoda obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija;

Edukatori: predstavnik UDT-a/članovi disciplinskih komisija VSTV-a

Zajednička aktivnost CEST F BiH i CEST RS-a i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, Misija OSCE-a u BiH i AIRE Centar

---

19.3. RADIONICA: SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE-ZAKONSKA RJEŠENJA I PRAVOSUDNI ODGOVOR“

Mjesto i datum održavanja: biće naknadno utvrđen u drugoj polovini 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: Sudije i tužioci (prioritet u prijavljivanju/pozivanju će imati sudije/tužioci koji nisu bili panela za razmatranje sudske prakse seksualnog uznemiravanja u BiH, koje je organizovala Atlantska inicijativa)

Planiran broj učesnika: 25-30

Teme:

- Oblici seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja
- Uzroci i teorije o seksualnom uznemiravanju
- Zakonski okvir u Bosni i Hercegovini i primjena zakona
- Razmatranje predmeta seksualnog uznemiravanja
- Iznuđivanje seksa sa pozicije moći kao koruptivno krivično djelo
- Simulacija suđenja u okviru manjih grupa – identificiranje problema, rješavanje problema i donošenje odluke

Cilj radionice:

Upoznavanje učesnika sa kompleksnom problematikom seksualnog uznemiravanja u pravosuđu. Kroz ovu radionicu učesnici će steći nova znanja korisna u procjeni slučajeva seksualnog uznemiravanja te razmatrati izazove s kojima se nosioci pravosudnih funkcija susreću u predmetima seksualnog uznemiravanja

Metod: interaktivni, uključujući simulaciju mogućih situacija i analize

primjera neželjenog ponašanja

Edukativni materijali: analiza „Seksualno uznemiravanje-zakonska rješenja i pravosudni odgovor“, koju je izradila Atlantska inicijativa uz pomoć sudija i tužilaca

Edukatori: Edukatori CEST-a F BiH

19.4. OBUKA: ZNAČAJ PRAVILNOG PRIJAVLJIVANJA IMOVINE SA ASPEKTA ETIKE I INTEGRITETA

Mjesto održavanja: Sarajevo ili okolina

Datum održavanja: biće naknadno komunicirano u 2024. godini

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci, posebno novoimenovani nosioci pravosudne funkcije, stručni saradnici

Broj učesnika: do 25

Način održavanja obuke: praktična obuka;

Obuka će biti realizovana kao zajednička aktivnost VSTS BiH, CEST FBiH, CEST RS i USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u BiH. Postoji mogućnost organizacije kratke studijske posjete pravosudnim institucijama u Hrvatskoj.

19.5. OBUKA ZA KANDIDATE ZA POVJERLJIVO SAVJETOVANJE

Mjesto održavanja obuke: Mostar

Datum održavanja obuke: april 2024. godine

Broj učesnika: do 20

Način održavanja obuke: praktična obuka

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije i tužioci - kandidati za povjerljivog savjetnika;

Cilj obuke: Sticanje znanja za vršenje uloge povjerljivog savjetnika iz oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa.

Obuka će biti realizovana kao zajednička aktivnost VSTS BiH, CEST FBiH, CEST RS i USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u BiH.

19.6. OBUKA ZA SUDIJE I TUŽIOCE - ČLANOVE DISCIPLINSKIH KOMISIJA

Mjesto održavanja obuke: Sarajevo ili okolina

Datum održavanja obuke: juni 2024. godine

Broj učesnika: 25

Način održavanja obuke: teoretska i praktična obuka

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: članovi disciplinskih komisija

Cilj obuke: unaprijediti kvalitet rada disciplinskih komisija VSTV BiH

19.7. OBUKA: „IMPLEMENTACIJA IZMJENA I DOPUNA ZAKONA O VSTV – POPUNJAVNJE OBRAZACA U VEZI SA IZVJEŠTAJIMA SUDIJA I TUŽILACA O IMOVINI I INTERESIMA“

Mjesto održavanja obuke:

Datum održavanja obuke: više obuka tokom 2024. godine

Broj učesnika: do 40 učesnika po obuci

Način održavanja obuke: teoretska i praktična obuka

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Cilj obuke: uspostava konkretnih i efikasnih edukativnih alata koje će nosioci pravosudnih funkcija odmah moći koristiti u pripremi za ispravno popunjavanje njihovih izvještaja o imovini i interesima i ostvariti napredak u oblasti integriteta pravosuđa.

Aktivnosti će biti realizirane kao zajedničke aktivnosti CEST F BIH, CEST RS, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH u saradnji sa VSTV-om, Projektom EU 4 Justice i Delegacijom EU.

20. OBUKE ZA SUDSKI I TUŽILAČKI MENADŽMENT

20.1.SEMINAR: ULOGA PREDSEDNIKA SUDOVA I GLAVNIH TUŽILACA U OČUVANJU INTEGRITETA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za sve rukovodioce pravosudnih institucija:

POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOSTI OBUKE ZA RUKOVODNI KADAR

VI

- (4) *Svi rukovodioci pravosudnih institucija dužni su pohađati obuku na temu "Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija".*
- (5) *Svi novi rukovodioci pravosudnih institucija obavezuju se i na pohađanje obuke na temu "Izgradnja upravljačkih kapaciteta u pravosudnim institucijama".*
- (6) *Rukovodioci će navedene obuke pohađati po preuzimanju dužnosti i proporcionalno zastupljenosti obuka u programima.*

Cilj: Jačanje integriteta i podizanje standarda ponašanja. Razmjeniti informacije i identifikovati najbolje prakse u vezi razvijanja sistema kontrole rada i odgovornosti NPF i uposlenika, prepoznavanje rizika i utvrđivanje mjera za njihovo sprečavanje. Raspraviti pitanja koja se odnose na planove integriteta, sukob interesa, izuzeća u postupcima, ulogu edukacije u očuvanju integriteta, sigurnost, korištenje i povjerljivost informacija, kako unutar, tako i izvan pravosudne institucije, i sl.;

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo 13. i 14. juni 2024. godine
i Banjaluka 10. i 11. decembar 2024. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: predsjednici sudova/glavni tužioci zamjenici predsjednika/glavnih tužilaca, sekretari sudova i tužilaštava

Broj učesnika: 50

Teme:

- Praćenje realizacije planova integriteta;
- Raspraviti pitanja koja se odnose na planove integriteta, sukob interesa, izuzeća u postupcima,
- uloga edukacije u očuvanju integriteta, sigurnost i korištenje i povjerljivost informacija
- Primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka
- novi disciplinski prekršaji u vezi kršenja etičkih kodeksa za sudije i tužioce i novi sistem prijavljivanja i provjere imovine,

Vrsta obuke: obavezna obuka za sve rukovodioce pravosudnih institucija

Metod obuke: PP prezentacija, planovi integriteta, dobre i loše prakse, diskusija;

Edukatori: rukovodioci pravosudnih institucija

20.2. OBUKA: KORIŠTENJE CEPEJ METODOLOGIJA I ALATA ZA POVEĆANJE EFIKASNOSTI SUDOVA I POBOLJŠANJE UPRAVLJAČKIH KAPACITETA SUDSKIH RUKOVODILACA

Datum održavanja obuke: septembar - decembar 2024.

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: uprava suda, sudska administracija zadužena za izvještavanje, sudije i pravni saradnici

Maksimalan broj učesnika: Prvi dan obuke sastoji se od davanja uvoda o CEPEJ-u i CEPEJ alatima, usmjeren je na veću grupu učesnika (40 učesnika), dok će drugi dan će biti predviđen za predsjednike i rukovodstvo sudova na temu upravljačkih odgovornosti i kapaciteta (20 učesnika). Obuka će dati prioritet polaznicima iz ciljnih sudova BIHSEJ Projekta.

Edukatori: stručnjaci CEPEJ-a angažirani od strane BIHSEJ-a

Teme:

- Predstavljanje rada, metodologija i alata CEPEJ-a
- CEPEJ indikatori učinka (tok predmeta i dužina postupka)
- Korišćenje statističkih podataka i indikatora za donošenje upravljačkih odluka u cilju poboljšanja funkcionisanja sudova
- CEPEJ kontrolna lista za upravljanje sudskim vremenom i smjernice za upravljanje sudskim vremenom za predsjednike sudova i sudije

- Poboljšanje kvaliteta i promovisanje pristupa pravosuđu usmjerenom na korisnika (relevantni alati CEPEJ-a)

Cilj obuke:

Obuka će se prvenstveno će se fokusirati na menadžerske kapacitete i odgovornosti, da razgovaraju i podijele izazove u vezi sa efikasnošću i učinkom i identifikuju moguća rješenja zasnovana na CEPEJ alatima.

Napomena: Seminar će bit realizovan uz podršku Projekta Savjeta Evrope/CEPEJ “Jačanje kvaliteta i efikasnosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini (BiHSEJ)” kao zajednička aktivnost CEST- RS, CEST FBiH i Projekta.

20.3. RADIONICA: „SAVREMENO KOMUNICIRANJE S JAVNOŠĆU“

Mijesto i datum održavanja: Sarajevo, 05. novembra 2024. godine

Banja Luka, 20. marta 2024

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: predsjednici sudova, sudije, sekretari, glasnogovornici i osoblje zaduzeno za obavljanje poslova odnosa s javnošću

Broj učesnika: do 35

Teme: Savremeno komuniciranje s javnošću, javna sfera i javno mnijenje;
Liderstvo i imidž rukovodilaca institucija i nosilaca pravosudnih funkcija;
Pripreme za nastup u javnosti, oblačenje i ponašanje na javnom mjestu;
Krizno komuniciranje, ponašanje i etika;
Lobiranje i odnosi sa javnošću;
Iskustva rada institucija s medijima;
Radionice pisanja saopštenja za javnost, održavanja konferencija za novinare, javnog nastupa, simulacije intervjua i davanje izjava za medije.

Cilj: Upoznati učesnike o značaju strateškog i proaktivnog komuniciranja radi postizanja veće transparentnosti pravosuđa i vraćanja povjerenja javnosti u rad pravosudnih institucija, uključujući potrebe organiziranja i učešća na konferencijama za novinare, komuniciranje putem interneta i drugo. Predstaviti sve aspekte komuniciranja sa javnošću sa posebnim

osvrtno na savremene kanale komunikacije i njihove karakteristike.
Pripremiti rukovodioce institucija i relevantne osobe za javne nastupe.

Vrsta obuke: obavezna za nove rukovodioce i nove sekretare sudova/
tužilaštava

Metod: interaktivna obuka

Materijal: prezentacije edukatora, dokument Kontrolna lista korištenja
komunikacijskih alata razvijena od strane VSTV-a BiH

Edukativni materijali: materijali razvijeni od strane edukatora, dokument
Medtjski akcioni plan
koji dini kompilacija dokumenata „Medijski akcioni plan“, „Komunikacija s
medijima i korištenje
komunikacijskih alata / Kontrolna lista“ i „vodič za kreiranje i upravljanje
sadržajima webstranica“, razvijeni od strane VSTV-a BiH

Organizatori: CEST F BiH i VSTV BiH

Edukatori: edukatori CEST-a i VSTS-a BiH

20.4. RADIONICA: IZGRADNJA LIDERSKIH VJEŠTINA⁷

Datumi održavanja:

Prva grupa radionica u dva dana: Banjaluka, 16. i 17. maja 2024. godine

Druga grupa radionica u dva dana: Sarajevo 10. i 11. septembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana,

Ciljna grupa: rukovodioci u pravosudnim institucijama, te osobe koje žele
obavljati rukovodne funkcije, te ostale sudije i tužiocima; savjetuje se
homogenost grupe, u smislu da su rukovodioci s rukovodiocima, a
potencijalni rukovodioci zasebna grupa;

Broj učesnika: 12;

Cilj: Poboljšati saradnju i komunikaciju unutar pravosudnih institucija, podići
svijest o postojanju zajedničkih ciljeva u instituciji, te pokrenuti kulturu

---

⁷ Program obuke i edukativni materijali razvijeni su u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II (PUEP II), 2019-2021.

otvorene komunikacije i timskog rada. Upoznati učesnike sa psihološkim aspektima upravljanja i rada u grupi na principima C.G. Junga.

Teme: Introspekcija i prepoznavanje različitih tipova ličnosti po Carl Gustav Jungu

Stilovi komuniciranja;
Lična i timska djelotvornost;
Timski rad i komunikacija u vašoj instituciji;
Johari prozor;
Intervizija;
Timski rad i liderstvo;
Vježbe komunikacije i davanja povratne informacije.

Metod: interaktivni rad, predavanje, prezentacije, timske vježbe, pojedinačni testovi;

Materijali: edukativni materijali razvijeni od edukatora (prezentacije, testovi, interaktivni materijali, video snimci); Stephen Covey: „7 navika izuzetno djelotvornih ljudi“, C.G. Jung: „Lični izbori“;

Edukatori: edukatori koji su prošli edukaciju edukatora u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II)

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

20.5. SEMINAR: „IZGRADNJA UPRAVLJAČKIH KAPACITETA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA“

Odlukom o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja za 2024. godinu VSTV BiH, navedeni seminar je obavezan za nove rukovodioce pravosudnih institucija koji to nisu prošli prethodnih godina.

Izvod iz Odluke:

POSEBNA PRAVILA O OBAVEZNOSTI OBUKE ZA RUKOVODNI KADAR

VI

(7) Svi rukovodioci pravosudnih institucija dužni su pohađati obuku na temu „Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija“.

(8) Svi novi rukovodioci pravosudnih institucija obavezuju se i na pohađanje obuke na temu "Izgradnja upravljačkih kapaciteta u pravosudnim institucijama".

(9) Rukovodioci će navedene obuke pohađati po preuzimanju dužnosti i proporcionalno zastupljenosti obuka u programima.

Datum održavanja: 04. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan;

Ciljna grupa: predsjednici sudova/glavni tužioci, zamjenici glavnih tužilaca, predsjednici sudskih i tužilačkih odjeljenja, sekretari sudova/tužilaštava

Vrsta obuke: Obuka je obavezna za nove rukovodioce i nove sekretare sudova / tužilaštava.

Broj učesnika: 50;

Teme:

- Izrada Planova rješavanja predmeta (godišnjih i kvartalnih), te njihove realizacije i provodjenja eventualnih mjera od strane rukovodilaca u slučaju neprovođenja tih Planova ili odstupanja od istih;
- Izrada prijedloga budžeta i rebalansa budžeta;
- Izvještavanje o radu institucija;
- predstavljanje naprednih funkcionalnosti CMS-a/TCMS-a
- Primjena pravilnika o CMS-a/TCMS sa naglaskom na važnost osiguranja kvaliteta podataka, kreiranje specijalizacije za dodjelu predmeta,
- Predstavljanje sistema za izvještavanje i podršku odlučivanju (SIPo);
- Funkcionalnosti HRMIS sistema i njegovo korištenje za lakše upravljanje i unapređenje rada institucije

Cilj: Razviti vještine liderstva, planiranja i upravljanja, te upoznati rukovodioce i sekretare pravosudnih institucija o prednostima korištenja HRMIS sistema

Metod obuke: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Edukatori: rukovodioci pravosudnih institucije, IKT stručnjaci VSTV-a

20.6. OKRUGLI STO „AKTUELNA PITANJA A RUKOVODIOCE PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA“

Mjesto i datum održavanja: Tužilaštvo Brčko distrikta BiH; biće naknadno komunicirano

Broj učesnika: 50;

Ciljna grupa: predsjednici sudova/glavni tužioci, zamjenici glavnih tužilaca, predsjednici sudskih i tužilačkih odjeljenja, sekretari sudova/tužilaštava

Cilj: Omogućiti razmjenu informacija između rukovodilaca pravosudnih institucija sa što višepraktičnih primjera i dilema iz života, radi jedinstvenog postupanja i usaglašavanja prakse.

Trajanje:1dan;

Teme: Biće naknadno definisane prije održavanja okruglog stola, a nakon anketiranja rukovodilaca pravosudnih funkcija o temama i potrebama;

Metod obuke: predstavljanje slučajeva iz prakse, diskusija;

Moderatori: prema dogovoru sa CEST-ovima i PKBD

Zajednička aktivnost CEST F BiH, CEST RS i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH

RAZVOJ SISTEMA MENTORSTVA U SUDOVIMA I TUŽILAŠTVIMA

20.7. KONFERENCIJA KONSULTATIVNIH TUŽILACA

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 14.i 15. novembra 2024. godine

Trajanje: 2 dana;

Ciljna grupa: konsultativni tužioci;

Broj učesnika: u skladu sa prostornim kapacitetima

Teme:

- Izazovi u radu sa novoimenovanim tužiocima – razmjena iskustava;
- Primjena smjernica za rad konsultativnih tužilaca;
- Način izvještavanja o radu i identifikacija tema za dalje obuke novoimenovanih tužilaca;

Cilj: razmjeniti iskustva u radu konsultativnih tužilaca sa novoimenovanim tužiocima, identifikovati dobre i loše prakse, kako odgovoriti na izazove u radu sa novoimenovanim tužiocima, te kako unaprijediti ovaj proces;

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije;

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH.

20.8.RADIONICE ZA SUDIJE MENTORE

Trajanje: 5 dana za tri modula, i to :

Modul 1: Obuka za sudije mentore (opći dio),

Modul 2: Obuka za sudije mentore (vještine vođenja ročišta/rasprave – metoda video snimanja) i

Modul 3: Dan sudija mentora.

Broj radionica: po potrebi

Ciljna grupa: sudije mentori koji su odlukom predsjednika suda imenovani na listu mentora

Cilj: Obučiti novoimenovane sudije mentore za pravilno provođenje programa mentorstva, uvažavajući sve osobnosti sudijske funkcije, s fokusom na nezavisnost i samostalnost

Broj učesnika: 12

Teme:

Modul 1: OBUKA ZA SUDIJE MENTORE (OPĆI DIO)

Šta čini dobrog mentora;

Uloga i položaj sudije mentora i mentorisanog - novoimenovanog sudije/stručnog saradnika;

Filozofija učenja i različite metode učenja;

Šta čini stimulirajuće okruženje za učenje;

Vještine podučavanja;

Kako se nositi s otporom;

Vještine pružanja povratnih informacija (feedback);

Promatranje – razlika između činjenica i mišljenja;

Razlike između vrednovanja i procjene;

Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTV BiH;

Okvirni program mentorstva:

a) organizacija posla;

b) sudijske vještine pripreme i održavanja ročišta;

- c) tehnike izrade sudske odluke
- d) upoznavanje sa stavovima sudske prakse.

MODUL 2: OBUKA ZA SUDIJE MENTORE (VJEŠTINE VOĐENJA ROČIŠTA/RASPRAVE – METODA VIDEO SNIMANJA)

Verbalna i neverbalna komunikacija u sudnici
Moć samouvida
Uloga mentora u realizaciji metode video snimanja
Pravila pružanja povratnih informacija
Kako primijeniti metodu (tok postupka) – praktična vježba

MODUL 3: DAN SUDIJA MENTORA

Iskustva u provođenju programa mentorstva;
Utjecaj na kvalitet rada novoimenovanih;
Kako se nositi s otporom novoimenovanih za prihvatanje sugestija mentora;
Granice u mentorskom odnosu;
Mišljenje o napretku novoimenovanog – kako biti objektivan

Metod: interakcija, predavanje, prezentacije, timske vježbe

Materijal: materijali razvijeni od strane edukatora (prezentacije, testovi, interaktivni materijali), Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTV BiH sa Okvirnim programom mentorstva

Edukatori: edukatori CEST-ova koji su prošli edukaciju edukatora u okviru Projekta unapređenja kvaliteta pravosuđa

21. POSEBNE TEME:

21.1. SEMINAR: „SIGURNOST NOSITELJA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA“

Mjesto i datum održavanja: Banjaluka, 10. septembra 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- Sigurnost i zaštita sudija, tužitelja, članova njihovih porodica
- Zaštita svjedoka pred pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini (zaštita svjedoka pod prijetnjom, ugroženih svjedoka i svjedoka sa punim mjerama zaštite (anonimnih svjedoka)

Cilj: Analiziranje ove teme je od velikog značaja za stvaranje većeg stepena sigurnosnog ambijenta u radu pravosudnih institucija i nositelja pravosudnih funkcija, kao i nezavisnost, nepristrasnost i efikasan rad pravosuđa u cjelini

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijali: Materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-a

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH, RS i Pravosudne komisije BD BiH u saradnji sa Sudskom policijom F BiH.

21.2. JAČANJE TRANSPARENTNOSTI

21.2.1. OBUKA: PRIMJENA NOVIH SMJERNICA VSTS-A BIH ZA OBJAVU SUDSKIH I TUŽILAČKIH ODLUKA, AKATA I INFORMACIJA O PREDMETIMA

Datum održavanja: 27. mart 2024. Banja luka

23. Maj Sarajevo

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Cilj: Osigurati dosljednost i pravilnu primjenu Smjernica u procesu objave odluka, s posebnim naglaskom na zaštitu ličnih podataka i etičke standarde.

Teme obuke: Pravila i metode anonimizacije, etički aspekti objave informacija, tehnike za efikasnu i pravovremenu pripremu dokumenata za javnost.

Očekivani rezultati: Povećana transparentnost pravosudnih institucija, unapređenje vještina zaposlenika u procesu pripreme i objave dokumenata.

21.2.2. OBUKA: UNAPREĐENJE TRANSPARENTNOSTI I JAČANJE ODNOSA SA JAVNOŠĆU, ISKUSTVO IZ UJEDINJENOG KRALJEVSTVA

Datum održavanja: 12. novembra 2024.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Cilj: Razvijanje efikasnih komunikacijskih strategija i jačanje povjerenja javnosti u pravosudni sistem.

Teme obuke: Komunikacijske strategije, upravljanje odnosima s javnošću, angažman sa različitim ciljnim grupama, uključujući medije, civilno društvo, i ostale.

Očekivani rezultati: Poboljšanje percepcije i povjerenja u pravosudne institucije, povećana vidljivost pozitivnih rezultata rada sudova.

21.3. PANEL DISKUSIJA S NOVINARIMA: PRAVOSUĐE I MEDIJI U BIH – IZAZOVI I MOGUĆA RJEŠENJA

Mjesto održavanja: Sarajevo ili okolina

Trajanje: 1 dan

Datum održavanja: 30. maja 2024. godine (*tačan datum će biti naknadno određen*)

Ciljna grupa: Glasnogovornici/slужbenici za odnose s javnošću, sudije i tužioc partnerskih sudova i tužilaštva USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije (sa sjedištem u Sarajevu, Banja Luci, Zenici, Bihaću, Mostaru i Tuzli)

Planirani broj učesnika: 40

Tema:

- Pravosuđe i mediji u BiH: izazovi i dobre prakse u komunikaciji i saradnji s akcentom na izvještavanje o postupcima u predmetima visoke korupcije i organizovanog kriminala (maj 2023. – maj 2024 godine)

Aktivnost će biti realizirana kao zajednička aktivnost CEST FBiH, CEST RS i USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u BiH za partnerske sudove Projekta koji imaju sjedište u Zenici, Sarajevu, Mostaru, Banja Luci, Bihaću i Tuzli, u saradnji sa Udruženjem glasnogovornika tužilaštava u BiH.

21.4. RADIONICA: RETORIČKE VJEŽBE

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 27. maja 2024. godine

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: Maksimalno 20

Ciljna grupa: tužioc i sudije

Teme:

- Analiza stanja, potreba i očekivanja učesnika- interaktivni razgovor
- Retorika, retoričke vještine, tehnike
- Vještine komunikacije za bolju efikasnost
- Analiza ishoda, refleksija

Metod: diskusija, interaktivna radionice, razmjena iskustava

Edukativni materijali: Materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-a

21.5.RADIONICA: „TEHNIKE RJEŠAVANJA STRESNIH SITUACIJA U RADU“

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datumi održavanja: 05. i 06. marta 2024. godine

05. i 06. decembra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioc

Planiran broj

učesnika: 35

Teme:

- Stres i strategije prevladavanja
- Upravljanje stresom
- Sindrom profesionalnog sagorijevanja u pravosuđu i kako se zaštititi
- Ličnost i menadžment, sposobnosti i osobine menadžera, karakteristike perfekcionista, strah od promjena, otvorenost ka novim izazovima, kolektivna kreativnost
- “Mobing” - uzroci pojave mobinga, vrste i stepen reakcije na mobing, ciljevi, karakteristike i posljedice mobinga

Cilj radionice: Cilj radionice je upoznati nosioce pravosudnih funkcija sa strategijama prevladavanja stresa kojem su svakodnevno izloženi, kao i načinima upravljanja stresom.

Metod: interaktivni

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a FBiH

21.6. NAPREDNA OBUKA „ENGLISKI JEZIK ZA PRAVNIKE“

Mjesto održavanja:	Sarajevo
Trajanje:	2 dana
Datum održavanja:	07. i 08. novembra 2024. godine
Ciljna grupa:	sudije i tužioci koji su već na komunikacijskom nivou engleskog jezika
Planiran broj učesnika:	30
Cilj seminara:	unapređenje znanja stručnog pravnog engleskog jezika
Metod:	predavanja i vježbe
Edukativni materijal:	radovi edukatora
Edukatori:	edukatori CEST-a FBiH

22. EDUKACIJA EDUKATORA

Edukacija edukatora namijenjena je isključivo edukatorima Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj.

Obaveze edukatora obuhvataju učešće u ovom obliku stručnog usavršavanja te se učestvovanje na ovim obukama uračunava u obavezne dane edukacije.

Program početne obuke i program stručnog usavršavanja u 2023. godini realizovat će se po temama razrađenim po pravnim oblastima. U tom smislu, neophodno je vršiti obuku sudija/tužilaca i drugih pravnih eksperata usmjereno na pitanja iz odgovarajuće pravne oblasti, kao i metodologije prenošenja znanja odraslima i učenja na daljinu. Obukom manjih grupa stručnjaka, koji će kasnije edukovati učesnike seminara, povećava se efekat date obuke. Edukatori trebaju imati specijalne vještine i više stručnosti u relevantnoj pravnoj oblasti.

Centri za edukaciju sudija i tužilaca organizovat će obuke za edukatore u 2023. godini u skladu sa potrebama realizacije Programa početne obuke i programa stručnog usavršavanja. Obuke edukacije edukatora iz različitih oblasti biće održavane tokom cijele godine. Neke od predviđenih će biti navedene u programu, a neke će se realizirati tokom cijele godine.

22.1. TEMA: „EDUKACIJA EDUKATORA IZ OBLASTI KORUPCIJE“

Mjesto održavanja: Po dogovoru

Trajanje obuke: 2 dana

Vrijeme održavanja: 16. i 17. maja 2024. godina

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlaštena službena lica koji su prošli specijalističku obuku iz oblasti korupcije i dobili certifikate

Cilj obuke: Unapređenje znanja i vještina za provođenje internih edukacija u matičnim institucijama iz oblasti korupcije

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

22.2. TEMA: „EDUKACIJA EDUKATORA IZ OBLASTI PRIVREDNOG I ORGANIZOVANOG KRIMINALA“

Mjesto održavanja: biće naknadno utvrđeno

Trajanje obuke: 2 dana

Datum održavanja: 23.-24. maja 2024. godina

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlaštena službena lica koji su prošli specijalističku obuku iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala i dobili certifikate

Cilj obuke: Unapređenje znanja i vještina za provođenje internih edukacija u matičnim institucijama iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

22.3. TEMA: „EDUKACIJA EDUKATORA IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG/KIBERNETIČKOG KRIMINALA“

Mjesto održavanja: biće naknadno utvrđeno

Trajanje obuke: 2 dana

Datum održavanja: 30. – 31. maja 2024. godina

Ciljna grupa: tužioci, sudije i ovlaštena službena lica koji su prošli specijalističku obuku iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala i dobili certifikate

Cilj obuke: Unapređenje znanja i vještina za provođenje internih edukacija u matičnim institucijama iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala

Edukativni materijal: Materijali edukatora

Organizatori obuke: Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa VSTS BiH, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH

22.4. OBUKA TRENERA ZA GLASNOGOVORNIKE

Mjesto: Sarajevo

Datum: 08. i 09. aprila 2024.

Trajanje: 2 dana

Obuka trenera: maksimalno 16 učesnika

Ciljna grupa: predsjednici sudova, sudije, javni tužioci i glasnogovornici sa ambicijom da postanu treneri za glasnogovornike

Cilj: osposobiti polaznike znanjem i vještinama za obuku (budućih) glasnogovornika i drugih osoba iz sudova i tužilaštava koje se bave medijima

Teme: Predloženi seminar će kroz praktične radionice polaznicima omogućiti sticanje osnovnih medijskih i komunikacijskih znanja i vještina, sa fokusom na sljedeće oblasti:

- Proaktivna komunikacija pravosudnih organa sa medijima i javnošću;
- Jačanje poštovanja javnosti i integriteta pravosuđa kroz javne nastupe;
- Različite moderne, didaktičke vještine, kako bi se budućem treneru omogućilo da ponudi atraktivnu obuku za (buduće) glasnogovornike.

Metoda obuke: interaktivna obuka sa vježbama i didaktičkim vještinama

Materijali za obuku: pripremaju treneri

Predavači: predstavnici Holandskog Centra za obuku i studije za pravosuđe, SSR u koprodukciji sa lokalnim trenerima

Napomena: ova aktivnost će se realizovati kao zajednička aktivnost centara za edukaciju sudija i tužilaca u F BiH i RS uz podršku Holandskog Helsinškog komiteta i Holandskog Centra za obuku i studije za pravosuđe.

22.5. OBUKA ZA EDUKATORE U OBLASTI KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA VISOKOG NIVOVA – DRUGI DIO

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: 01. i 02. februara 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci – potencijalni edukatori – učesnici višegodišnjeg Programa individualizirane obuke za tužioce i učesnici Specijalističkog programa obuke za sudije za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa i najsloženijim predmetima privrednog kriminala.

Planirani broj učesnika: do 15 učesnika

Teme: Priprema i pružanje obuke – praktičan rad.

Aktivnost će biti realizirana kao zajednička aktivnost CEST FBiH, CEST RS i USAID-ovog projekta “Pravosuđe protiv korupcije u BiH” za partnerske sudove i tužilaštva Projekta koji imaju sjedište u Zenici, Sarajevu, Mostaru, Banja Luci, Bihaću i Tuzli.

22.6. OBUKA ZA EDUKATORE U OBLASTI TEMA VEZANIH ZA SLOBODU IZRAŽAVANJA

Mjesto održavanja:

Trajanje: 2 dana

Datum održavanja: mart 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci – potencijalni edukatori.

Planirani broj učesnika: do 20 učesnika

Teme: Priprema i pružanje obuke – praktičan rad.

Aktivnost će biti realizirana kao zajednička aktivnost CEST FBiH, CEST RS i Ureda Vijeća Europe kroz projekat PROFEX

23. UČENJE NA DALJINU/E-UČENJE

Evropski program edukacije o ljudskim pravima za pravne stručnjake (HELP) podržava države članice Vijeća Evrope u provedbi Evropske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnoj razini, u skladu s Preporukom Komiteta ministara (2004.) 4, Deklaracijom iz Interlakena iz 2010., Deklaracijom iz Brightona iz 2012. i Deklaracijom iz Brisela iz 2015. godine i to jačanjem sposobnosti sudija, tužilaca i advokata u svih 47 država članica da primjenjuju Konvenciju u svom svakodnevnom radu.

U okviru zajedničke inicijative Evropske unije i Vijeća Evrope planirano je održavanje nekoliko online obuka putem HELP platforme iz različitih pravih oblasti.

23.1. E-UČENJE: „UVOD U EVROPSKU KONVENCIJU O LJUDSKIM PRAVIMA“

Trajanje: 6 sati

Mjesto: online

datum održavanja pripremnog sastanka: biće naknadno dogovoren

Ciljna grupa: novoimenovani sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 6 sati.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru zajedničkog Programa Evropske unije i Vijeća Evrope “HELP in the Western Balkans”

23.2. E-UČENJE: „PRISTUP PRAVDI ZA ŽENE“

Trajanje: 6 sedmice, oktobar 2024 godine

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, pripravnici.

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 4 sedmice.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

23.3.E-UČENJE: „ OBRAZLOŽENJE SUDSKE PRESUDE “

Trajanje: 6 sedmica, **Mjesto:** online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: prvi sastanak učesnika 20. februara 2024 godine, start online kursa od matra 2024. godine

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, pripravnici.

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju od 4 sedmice.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

23.4. E-UČENJE: „TRGOVINA LJUDIMA“

Trajanje: 10 sedmica, u periodu mart -juli 2024. godine

Mjesto: online

Datum održavanja pripremnog sastanka: mart 2024.godine

Sastanak se održava u cilju upućivanja polaznika i registracije na HELP platformu Vijeća Evrope za edukaciju iz ljudskih prava pravnih stručnjaka.

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, inspektori rada

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju do 10 sedmica.

Edukator: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru projekta "Jačanje odgovora na trgovinu ljudima i zaštita žrtava trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini" a provodi ga Vijeće Evrope

23.5. E-UČENJE: „TRGOVINA LJUDIMA U SVRHU RADNE EKSPLOATACIJE“

Trajanje: 10 sedmica, u periodu februar - april 2024. Godine

Datum početka kursa:

Prije početka obuke planiran je i početni online sastanak tutorica i učesnika u sedmici od 04 – 08.03. Datum će biti blagovremeno potvrđen, a početak obuke planiran je za 11.03.2024. godine.

Mjesto: online

Broj učesnika: 20

Ciljna grupa: sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici, inspektori rada, istražitelji

Metod: elektronsko učenje na daljinu uz tutora u trajanju do 10 sedmica.

Eduktor: HELP tutor (edukator Vijeća Evrope iz Bosne i Hercegovine/Centra za edukaciju sudija i tužilaca)

Aktivnosti se realiziraju u okviru projekta "Jačanje akcije protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini" a provodi ga Vijeće Evrope

23.6.E-UČENJE: „ OSNOVNA OBUKA O RODNOJ RAVNOPRAVNOSTI “

Trajanje: 140 minuta, u periodu januar - decembar 2024

Mjesto: online obuka

Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.

Ciljna grupa: sudije, tužioci kao i svi zaposleni u pravosuđu, uključujući nesudsko osoblje.

Metod: elektronsko učenje na daljinu, koje se sastoji od tri modula, a učesnicima će biti ponuđeni materijali za dalje čitanje, prezentacije sa temama kursa, kao i pitanja za provjeru znanja u okviru svakog modula.

Ciljevi osnovnog online treninga o rodnoj ravnopravnosti:

1. Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima rodne ravnopravnosti – definisanje pojmova pol i rod, kao i razlike između ovih pojmova; definisanje i objašnjenje pojmova rodnih uloga, rodnih identiteta, seksualne orijentacije i razgraničenje između ovih pojmova;
2. Omogućavanje dubljeg razumijevanja koncepta rodne ravnopravnosti, razloga zbog kojih je rodna ravnopravnost važna tema, odnosno kako se ovaj princip ostvaruje u praksi i do kakvih posljedica dovodi:
3. Upoznavanje učesnika/ca s rodnim stereotipima i predrasudama, kao uzrocima diskriminacije žena. Predstavljeni su statistički podaci o tome kako žive žene i muškarci u BiH (zvanične državne statistike), koji su upoređeni sa stavovima koji o tome postoje u BiH društvu. Cilj je da učesnici/ce steknu znanja o tome kako rodni stereotipi i predrasude utiču na svakodnevni život žena i muškaraca u BiH;
4. Upoznavanje učesnika/ca s pojmom diskriminacije, posebno s diskriminacijom žena; razgraničavanje pojmova diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i mobinga;
5. Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima i podacima o nasilju prema ženama.

Edukatori: sudije i voditelji online modula AIRE Centra

Aktivnost je planirana u okviru saradnje sa AIRE Centrom iz Londona

24. EVROPSKA MREŽA ZA EDUKACIJU PRAVOSUĐA/EUROPEAN JUDICIAL TRAINING NETWORK (EJTN)

Evropska mreža za edukaciju pravosuđa (EJTN) predstavlja platformu i promotora obuke i razmjene iskustava između nosilaca pravosudnih funkcija u Evropi. EJTN zastupa interese preko 120 000 evropskih sudija, tužilaca te edukatora širom Evrope. Osnovana 2000. godine, sa oblastima interesovanja u građanskom, krivičnom i privrednom pravu, te jezičkim obukama i obukama o socijalnim pitanjima.

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH status posmatrača stekao je 2010. godine, ali je saradnja intenzivirana tek 2016. godine.

Sudije i tužioci, stručni saradnici i savjetnici u sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, mogu uzeti učešće na sljedećim obukama:

- Kontinuirana obuka (online seminari) u skladu sa Godišnjim programom obuke EJTN-a koji se objavljuje na web stranici: <https://ejtn.eu/en/Catalogue/EJTNS-searchable-database/>.
- Studijske posjete (online) koje se organizuju za grupu učesnika različitih nacionalnosti Sudu Evropske unije (CJEU), Evropskom sudu za ljudska prava (ECtHR), Eurojustu, institucijama EU-a u Briselu, Agenciji Evropske unije za temeljna prava (FRA) i Haškoj konferenciji o međunarodnom privatnom pravu (HCCH), čime se korisnicima pruža uvid u funkcionisanje i postupke institucija domaćina.
- AIAKOS program (online) nudi jedinstvenu platformu za razmjenu iskustava budućim sudijama i tužiocima kako bi naučili i razmijenili mišljenja o različitim nacionalnim pravosudnim sistemima, potaknuli međusobno povjerenje i podigli njihovu svijest o evropskoj dimenziji njihova (budućeg) rada. Učešće u navedenom programu mogu uzeti stručni savjetnici i saradnici, te sudije i tužioci sa najviše dvije godine rada na poziciji sudije ili tužioca.

Prijave na navedene obuke se vrše isključivo putem Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH. Uslov za učešće je dobro poznavanje engleskog, njemačkog ili francuskog jezika obzirom da se od učesnika očekuje aktivno učešće u obukama, te prezentaciji nacionalne sudske prakse.

25. STUDIJSKE POSJETE I SEMINARI KOJI SE ODRŽAVAJU U INOZEMSTVU

U 2023. godini Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine imat će mogućnost da određeni broj sudija i tužilaca pozove na seminare koji će se održati u saradnji s partnerskim pravosudnim akademijama i organizacijama u inostranstvu.

Sudije i tužioci će o konkretnim aktivnostima biti obaviješteni prije održavanja studijskih posjeta i seminara, kada Centar bude raspolagao konkretnim informacijama.

Prisustvo ovakvim edukacijama biće priznato kao obavezno stručno usavršavanje.

26. SAVJETOVANJA U SARADNJI CENTRA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BiH

Međunarodno Savjetovanje iz građanske oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz građanske oblasti u organizaciji Sveučilišta u Mostaru	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Neum juni
Međunarodni naučni skup dani porodičnog prava	Savjetovanje iz porodičnog prava u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Mostar

26. 1. ZAJEDNIČKA SAVJETOVANJA CENTARA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U FEDERACIJI BiH, REPUBLICI SRPSKOJ I PRAVOSUDNE KOMISIJE BRČKO DISTRIKTA BiH u 2024. GODINI

ZAJEDNIČKA SAVJETOVANJA

AKTIVNOST	TEME/CILJ AKTIVNOSTI	CILJNA GRUPA I BROJ UČESNIKA	TRAJANJE	MJESTO ODRŽAVANJA I DATUM
Oktobarski pravnički dani	Savjetovanje u organizaciji Udruženja pravnika Republike Srpske i Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Banja Luka oktobar 2024
XVIII savjetovanje iz građanske oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz građanske oblasti u organizaciji Udruženja sudija/sudaca u Republici Srpskoj	Prema prijavama organizatoru	3 dana	Jahorina oktobar 2024
Aktuelnosti pravne teorije i prakse	Prvni fakultet Univerziteta u Zenici	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Zenica
XXI savjetovanje iz krivične oblasti	Tradicionalno savjetovanje iz krivične oblasti u organizaciji Udruženja sudija/sudaca u Federaciji BiH, zajedno sa Udruženjem sudija BiH,	Prema prijavama organizatoru	3 dana	Neum juni 2024

	Udruženjem sudija RS, centrima za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i RS, Udruženjem tužilaca BiH, Udruženjem tužitelja/tužilaca FBiH, Udruženjem tužilaca RS, advokatskim komorama FBiH i RS, te Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH			
XVII savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini	Tradicionalno savjetovanje tužilaca u organizaciji i o trošku Udruženja tužitelja/tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Neum septembar 2024
VII Savjetovanje iz prekršajne oblasti	Udruženje sudija Republike Srpske i Federacije BiH	Prema prijavama organizatoru	2 dana	Bijeljina maj2024

PRIJAVNI OBRASCI ZA 2024. GODINU

1. Prijavni obrazac za sudije;
2. Prijavni obrazac za tužioce;
3. Prijavni list za specijalističke obuke
4. Prijavni obrazac opći za sve;
5. Prijavni obrazac za početnu obuku stručnih saradnika;
6. Prijavni obrazac za obuku pripravnika

BOSNA I HERCEGOVINA – БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - BOSNIA AND HERZEGOVINA
 FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -
 FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
 JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
 ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
 PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FBiH

**PRIJAVNI LIST ZA SEMINARE IZ PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA
 U 2024. GODINI – ZA SUDIJE**

Ime i prezime sudije:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
Referat/predmet na kojem sudija radi:			
SUD:	ADRESA SUDA:		
Kontakt osoba suda:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

U 2024. godini predsjednik suda prijavljuje

_____ sudiju na sljedeće aktivnosti:

Br.	Naziv aktivnosti	Trajanje	Mjesto i vrijeme održavanja

Predsjednik suda

NAPOMENA:

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine omogućit će svim sudijama i tužiocima da ispune svoje zakonske obaveze minimum 3 dana obavezne edukacije.

Predsjednici suda i glavni tužiocima raspoređuju sudije i tužioce na seminare, ali mogu odrediti i osobu iz svog suda/tužilaštva koja će kontaktirati sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prijave sudija i tužilaca bez autorizacije predsjednika suda/glavnog tužioca neće biti razmatrane.

BOSNA I HERCEGOVINA – БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - BOSNIA AND HERZEGOVINA
 FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ -
 FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA
 JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDACA I TUŽITELJA
 ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА
 PUBLIC INSTITUTION CENTRE FOR JUDICIAL AND PROSECUTORIAL TRAINING OF FBiH

PRIJAVNI LIST ZA SEMINARE IZ PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

U 2024. GODINI – ZA TUŽIOCE

Ime i prezime tužioca:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
Referat/predmet na kojem tužilac radi:			
TUŽILAŠTVO:	ADRESA SUDA:		
Kontakt osoba tužilaštva:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

U 2024. godini glavni tužilac prijavljuje

_____ tužioca na sljedeće aktivnosti:

Br.	Naziv aktivnosti	Trajanje	Mjesto i vrijeme održavanja

Glavni tužilac

NAPOMENA:

Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine omogućit će svim tužiocima da ispune svoje zakonske obaveze minimum 3 dana obavezne edukacije.

Glavni tužioci raspoređuju tužioce na seminare, ali mogu odrediti i osobu iz svog suda/tužilaštva koja će kontaktirati sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prijave sudija i tužilaca bez autorizacije glavnog tužioca neće biti razmatrane.

PRIJAVNI LIST ZA SEMINARE IZ PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA
U 2024. GODINI

Ime i prezime:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
Referat/predmet na kojem radi:			
SUD/TUŽILAŠTVO:	ADRESA:		
Kontakt osoba:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

U 2024. godini predsjednik suda/glavni tužilac prijavljuje

_____ na sljedeće aktivnosti:

Br.	Naziv aktivnosti	Trajanje	Mjesto i vrijeme održavanja

Predsjednik suda/glavni tužilac

NAPOMENA:

Prijave bez autorizacije predsjednika suda/glavnog tužioca neće biti razmatrane.

PRIJAVNI LIST ZA SPECIJALISTIČKE OBUKE U 2024. GODINI

Ime i prezime:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
Referat/predmet na kojem radi:			
SUD/TUŽILAŠTVO:	ADRESA:		
Kontakt osoba:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

Odabirom specijalističke obuke sudija/tužilac je prijavljen na cijeli program i sve planirane aktivnosti navedene specijalističke obuke u 2024. godini.

Potrebno je samo zaokružiti koju od specijalističkih obuka će sudija/tužilac pohađati tokom 2024. godine.

1. 9.1.- KOORDINACIONI SASTANCI TUŽILACA ZA MOLOJETNIKE
2. 9.2. SPECIJALISTIČKA OBUKA –SEKSUALNO ISKORISTAVANJE I ZLOSTAVLJANJE DJECE U DIGITALNOM OKRUŽENJU
3. 9.3. PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU- certificiranje
4. 9.4. SPECIJALISTIČKE OBUKE SUDIJA I TUŽILACA PREMA ZAKONU O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BIH
5. 9.5. SPECIJALISTIČKA OBUKA USAID JACA
NASTAVAK VIŠEGODIŠNJEG INDIVIDUALIZIRANOG PROGRAMA OBUKE ZA TUŽIOCE (ČETVRTA GODINA) I SPECIJALISTIČKE OBUKE ZA SUDIJE ZA RAD NA PREDMETIMA KORUPCIJE, PRIVREDNOG I ORGANIZOVANOG KRIMINALA VISOKOG NIVOA
6. 9.6. USAID PROJEKAT PRAVOSUĐE PROTIV KORUPCIJE U BOSNI I HERCEGOVINI
PRVA GODINA OBUKE NOVE GRUPE SUDIJA I TUŽILACA PROGRAM SPECIJALISTIČKE OBUKE ZA SUDIJE I TUŽIOCE VISOKA KORUPCIJA
7. 9.7. PROJEKAT „JAČANJE TUŽILAČKIH KAPACITETA U SISTEMU KRIVIČNOG PRAVOSUĐA“
  - Edukacija iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala
  - Edukacija iz oblasti korupcije

- Edukacija iz oblasti visokotehnološkog kriminala

8. 9.8. EDUKACIJE IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG/KIBERNETIČKOG KRIMINALA u OBLASTI PROJEKTA EU4JUSTICE u BIH

Predsjednik suda/glavni tužilac

NAPOMENA:

Prijave bez autorizacije predsjednika suda/glavnog tužioca neće biti razmatrane.

**PRIJAVNI LIST ZA SEMINARE IZ PROGRAMA POČETNE OBUKE U 2024. GODINI – ZA
STRUČNE SARADNIKE I SAVJETNIKE**

Ime i prezime polaznika:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
Status polaznika: <ul style="list-style-type: none"> • Stručni savjetnik • Stručni saradnik 			
SUD/TUŽILAŠTVO:	ADRESA SUDA/TUŽILAŠTVA:		
Kontakt osoba suda/tužilaštva:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

U 2024. godini predsjednik suda / glavni tužilac prijavljuje
_____ : za učešće u Programu početne obuke:

- 1. godina
- 2. godina
  - 3. godina
- Nadoknada- godina i modul:

Predsjednik suda/glavni tužilac

NAPOMENA:

U skladu sa zakonima o centrima za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH i Republike Srpske, prema uputstvima i pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća/savjeta BiH, a na osnovu odobrenog trogodišnjeg programa, centri organizuju početnu obuku za osobe koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca. Polaznicima koji uspješno završe program početne obuke centri dodjeljuju Uvjerenje o završenoj početnoj obuci. Ovaj program predviđa provođenje obuke kroz 4 modula na godišnjem nivou, što u trogodišnjem periodu znači da će stručnim saradnicima biti pružena obuka iz 12 modula.

PRIJAVNI LIST ZA SEMINARE - OBUKA ZA PRIPRAVNIKE

Ime i prezime pripravnika:	Ime jednog roditelja:	Datum rođenja:	Mjesto rođenja:
SUD/TUŽILAŠTVO:	ADRESA SUDA/TUŽILAŠTVA:		
Kontakt osoba suda/tužilaštva:	Telefon:	Fax:	E-mail adresa:

U 2024. godini predsjednik suda / glavni tužilac prijavljuje
 _____: za učešće u obuci pripravnika:

- OBUKA ZA PRIPRAVNIKE U SUDOVIMA- PROJEKAT UNAPREĐENJA EFIKASNOSTI SUDOVA

Predsjednik suda/glavni tužilac

NAPOMENA:

Prijave bez autorizacije predsjednika suda/glavnog tužioca neće biti razmatrane.